

RAZPRAVLJAMO
O OSNUTKU REPUBLIKE
USTAVE IN O OBČINSKIH
STATUTIH

Tisk - naša tribuna

Zadnje čase smo pričali pogostim razpravam o vlogi lokalnega tiska v sistemu obveščanja občanov, ki je eden bistvenih elementov samoupravljanja in urejanja družbenih zadev po občinah. Te razprave pa ne temeljijo le na subjektivnih ocenah, ampak na ugotovljenih dejstvih. Razne raziskovalne institucije so nesporno ugotovile, da si brez tiska in še posebej brez pokrajinskih tednikov ni mogoče več zamisliti uspešnega delovanja samoupravnih organov in neposrednega sodelovanja občanov pri urejanju družbenih zadev. Tako je Inštitut za sociologijo v Ljubljani z lanske obsežno anketo o množičnih komunikacijskih sredstvih ugotovil, da so najučinkovitejši obveščevalci občanov in oblikovalci naprednih stališč prav lokalni listi, ki izhajajo v nakladi 86.000 izvodov (lokalni dnevnik in tednik) in ki jih bere 40 odstotkov prebivalcev nad 14 let starosti. Na drugem mestu sta »Delo« in »TT«, ki izhajata v nakladi 80.000 oziroma 100.000 izvodov in ki jih bere 21 oz. 23 odstotkov prebivalcev. Na zadnjem mestu so komunalna glasila (razni bilteni, glasila občinskih odborov SZDL itd.) in tovarniški časniki, ki jih bere samo 4 odstotki prebivalstva Slovenije, čeprav prispeva zanje skupnost okrog 200 milijonov din letno.

Ugotovitev o pomembni vlogi tiska dobiva nove potrditve

Morda bo kdo podvomil v zanesljivost podatkov omenjenih ankete? Takoj moramo reči, da za to ni nobenih razlogov, ker so tudi nadaljnje raziskave ugotovile izredno učinkovitost tiska v sistemu obveščanja in pri oblikovanju socialistične zavesti. Analize, ki jih bomo navedli, sicer ne izdajajo lokalnega tiska, toda njihove ugotovitve veljajo v enaki meri tudi zanj. Komisija za politično in idejnovzgojno delo pri Glavnem odboru SZDL je v sodelovanju z Zvezo delovnih in ljudskih univerz izvedla anketo, s katero je zajela vsakega desetega izmed občanov, ki so se udeležili predavanj o ustavi na delavskih in ljudskih univerzah v 15 anketiranih občinah. Izmed 731 anketirancev jih je 424 odgovorilo, da so največ zvedeli o ustavi iz dnevnih in lokalnih časnikov. Na drugem mestu sta bila radio in televizija, nato sestanki itd.

Anketa, ki so jo izvedli slušatelji Visoke šole za politične vede, je sicer zajela ožji krog ljudi, toda njeni rezultati se neverjetno skladajo z ugotovitvami prej omenjenih analiz. Na vprašanje, kje so dobili največ informacij o osnutku ustave, je 57 odstotkov

Nadaljevanje na 4. strani)

IZ GOVORA TOVARISA PREDSEDNIKA TITA NA VII. KONGRESU LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE

Odkritost — dokaz moči naše družbe

Socialistična zavest še ni popolnoma zmagala, ker je ovirana med drugim tudi z vplivi od zunaj. Negativne pojave pogosto opravičujejo z demokracijo, z njenim plaščem. — Prizadevati si je treba za hitrejši razvoj nerazvitih področij, kar pa ne sme zavreti stalnega naraščanja produktivnejših delavcev v razvitejših pokrajinah. Slehera uravnilovka je lahko škodljiva, ker zmanjšuje zanimanje za povečanje produktivnosti dela. — Integracija ni v nasprotju z interesi posameznih narodov, prav tako pa ni njen cilj ustvariti nov, enoten narod. Narodi, združeni v socialistični skupnosti, prispevajo svojo najpozitivnejšo kulturno in drugo dediščino v skupno zakladnico, pri tem pa oplajajo tudi sebe z vedno novimi, pozitivnimi vrednotami. Vsak je lahko tisto, kar čuti, da je, in nihče nima pravice, da mu vsiljuje kako nacionalno pripadnost, če se čuti samo državljana Jugoslavije. — V raznih ustanovah, podjetjih in šolah ne bomo mogli dovoliti, da bi nadalje uporabljali besedo gospod, zlasti ne v šolah, kjer to škodljivo vpliva na vzgojo otrok. Javnost ne sme biti pasivna proti jalovim intelektualcem, ki so se zabubili sami vase, ki je zanje vse preveč vsakdanje in banalno, ki gledajo na vse z višine in postajajo vedno bolj nedružbena bitja. Naša stvarnost nudi dovolj gradiva za ustvarjalno umetniško delo! — Avtomobilska cesta vzdolž jadranske obale in skozi Črno goro — nova obveznost jugoslovanske mladine.

Tovariš Tito je uvodoma pozdravil VII. kongres jugoslovanske mladine in se zahvalil mladini, zlasti graditeljem avtomobilske ceste za njen prispevek k izgradnji naše socialistične dežele. Nato

»spomni se je treba z negativnimi pojavi, ki zastrupljajo zdravo ozračje v naši družbi« je med drugim dejal tovariš Tito na kongresu mladine v Beogradu

je izrazil prepričanje, da na kongresu ne bodo pomislili, ko bodo povzemali dosežene uspehe, govoriti odkrito tudi o raznih slabostih.

V nadaljevanju se je Tito zadržal pri raznih negativnih pojavih v naši družbi. Dejal je, da mi o takih pojavih vedno govorimo, javno, kar na Zahodu večasih izkoriščajo za propagando proti nam in pravijo, da je to slabost socializma. To pa ni res. Pri nas si prizadevamo, da ve o slabostih, ki so veidel dediščina stare kapitalistične družbe, vsak naš človek, da se jih čuva in da se bori proti njim. To je potem dokaz ne slabosti, marveč moči naše socialistične skupnosti. Medtem pa na Zahodu molčijo o

svojih slabostih. Nasprotja pri njih so pravzaprav krt revolucije. Zato o vsem tem molče.

GESLO »BRATSTVO IN ENOTNOST« JE SE VEDNO AKTUALNO

Predsednik Tito je obširno govoril o integraciji, ki ne pomeni zanikanja nacionalnosti, njihovih pravic, ki jih je oblikovala naša revolucija. V naši državi z več republikami gre v glavnem za idejno-politično integracijo, ki je pogoj za integracijo v ekonomiki, socialistični kulturi, znanosti, umetnosti in drugem. Geslo »Bratstvo in enot-

nost« je še vedno aktualno, čeprav bi moralo biti že preseženo. Socialistična zavest v naši deželi še ni popolnoma zmagala, ker jo ovirajo med drugim tudi vplivi od zunaj. Pogosto poskušajo opravičevati take pojave, kakor na primer vnašanje tujih pojmov v naš družbeni razvoj, s plaščem demokracije. Take težnje prihajajo do izraza zlasti pri malem delu književnikov in umetnikov pa tudi pri nekaterih voditeljih, ki v svojem praktizmu pozabljajo, da so komunisti.

Govoreč o protislovjih v socialistični skupnosti z več narodnostmi, je tovariš Tito

TREBNJE: vsako leto 20 milijonov za zemljo

Nedeljske konference Socialistične zveze v Trebnjem se je udeležilo 67 delegatov (80 vabljenih), ki so zastopali najrazličnejša področja v družbenem in zasebnem sektorju, razen tega pa so bili navzoči tudi trije člani okrajnega odbora SZDL Ljubljana in predstavniki domačih političnih in družbenih organizacij. V imenu občinskega odbora SZDL je konferenco otvoril tovariš Tone Gole in predlagal, naj bi razpravo vodilo naslednje delovno predsedstvo: inž. Branko Voljč, inž. Tončka Avguštin in Ivan Gole. Delegati so nato izvolili organe konference (razne komisije in zapisničarja), nakar so navzoči poslušali referat in razpravo, v kateri je sodelovalo okrog 12 delegatov in gostov. Konferenca, ki se je nadaljevala do prvih popoldanskih ur, je proti koncu razprave izvolila nov 21-članski občinski odbor SZDL. Takoj nato se je novi odbor sestel in izvolil za predsednika tovariša Toneta Goleta.

Poročilo o delu občinskega odbora SZDL so prejeli vsi vabljeni delegati, zato ga na konferenci niso brali. Poslušali so samo referat Toneta Goleta, ki je govoril o nadaljnji krepitvi organizacije in o nalogah v družbeni, politični, gospodarski in kulturni izgradnji občine. Referat je poudaril, da mora priti do izraza vloga posameznika, vendar njegovo mnenje še ne

more biti mnenje organizacije. Da ne bi vnaprej prišlo do raznih izkrivljenih teženj, mora biti članstvo o vsem obveščeno. Glede dela krajevnih organizacij SZDL se je poročevalec pohvalno izrazil, dodal pa je, da bodo odpravili tiste sekcije in podobne oblike dela, ki samo životarijo pri nekaterih krajevnih organizacijah.

Velike naloge nas čakajo v kmetijstvu in turizmu. Socialistični kmetijski sektor se namerava v sedmih letih povečati za okrog 4.000 ha, z odkupi in arondacijo zemljišč pa kanijo že v tem letu povečati družbeni sektor na 900 ha kmetijskih površin. V ta namen bo treba zagotoviti velika sredstva. Računajo, da bodo vsako leto potrebovali 20 milijonov dinarjev, da bi lahko načrt uresničili. Arondacijski in perspektivni programi za razvoj kmetijstva so pripravljeni ali pa so v izdelavi in označujejo 20 interesnih območij za jačanje družbenega sektorja. Misli pa moramo na predelavo kmetijskih proizvodov in združiti vsa manjša sorodna podjetja, ki se z njo bavijo.

Referat je izčrpan obdelal tudi vprašanje turizma. To panogo smo doslej zanemarjali, čeprav je splošno znano, da je turizem velika zakladnica deviz. Žal, v trebanjski občini še nismo našli vrat

do nje. Ostane upanje, da bomo ob podpori vseh činitelev turizem vendarle prepuščili njegovemu lastnemu toku. Kaže, da se bo stvar premaknila že letos, ko bo ljubljansko podjetje Petrol pri trebanjskem odcepu avtomobilske ceste gradilo bencinsko črpalko. Tako bo dana možnost, da na tem mestu zgradimo motel ali kaj podobnega, od tod pa bi bila tudi odskočna deska med le-

pote Mirenske doline. Trebnje, Mokronog in Mirna so središča, ki bi v turističnem pogledu lahko veliko pomenila.

Za uvod: vprašanje, odgovor in zagovor

Referat je pretežno govoril o tem, kako bi izboljšali stanje v kmetijstvu in turizmu, zato je bilo pričakovati, da

(Nadaljevanje na 12. strani)

Vse je pod debelo snežno odejo: polja in travniki, hmeljišča in gozdovi; iz nekaterih krajev sporočajo o škodi na mladem drevju, ki je nosilo zadnje tedne prehuho težo na šibkih vejah. Ne pozabimo pernatih in druge divjadi, pa domačih piščkov — naših prijateljev! Zime še ni konec, pred nami je še 28 hladnih februarjskih dni!

Pomanjkanje surovin v Tovarni celuloze

Znano je, da se v Tovarni celuloze in papirja že dalj časa srečujemo s problemom preskrbe s surovinami. Zato smo nedavno obiskali direktorja tovarne celuloze in papirja v Vidmu-Krškem Lada Trampuša in ga zaprosila, naj nam o tem kaj pove. Tovariš direktor se je rade volje odzval našemu vabilu:

»Vse lansko leto smo imeli velike težave s preskrbo s celuloznim lesom. Že med letom smo skušali te težave omiliti tako, da smo za proizvodnjo uporabili več žamajnskega celuloznega lesa. Vendar smo omejeni tudi pri večji uporabi listavcev z možnostjo prodaje. Letos smo »štartali« s 700 kubičnimi metri smrekovega lesa. To je bila ysa naša zaloga surovin, ki normalno zadostuje za enodnevno proizvodnjo. Vedeti pa moramo, da bi morali imeti na zalogi surovin vsaj za tri mesece. Tako stanje je zahtevalo hitro rešitev. Letos smo morali zmanjšati kompletno proizvodnjo za okoli 25 odstotkov, za proizvodnjo roto papirja pa uporabljamo žamajnsko in topolo, ki jo imamo še na zalogi. S tem pa se je tudi kvaliteta proizvodov zmanjšala za 20 do 30 odstotkov. Razen tega moramo sedaj upoštevati roto papir. V tem mesecu smo ga uvozili za nad 60.000 dolarjev.

Glavni razlog pomanjkanja surovin je po mojem mišljenju ta, da nimamo uvedenih ekonomskih cen lesa. Z uvedbo ekonomskih cen bi bilo možno strukturo potrošnje lesa spremeniti v korist kemične predelave. Tako pa so cene lesu določene z zveznimi predpisi. Če hočemo namreč strukturo spremeniti, moramo nujno spremeniti tudi ceno lesa. Zato bi bila najbolj idealna rešitev ta, da bi prišli na ekonomsko formiranje cen lesu. Zaenkrat pa

še ni videti, da bo do tega prišlo. Mimogrede naj omenim, da je samo v prvem poletju lani šlo mimo naše tovarne nad 100.000 kubicov lesa, ki se je porabil v manj donosne namene. Po drugi

Lado Trampuš, direktor Tovarne celuloze: »Rešitev bo v ekonomskih cenah lesa!«

strani pa so predstavniki proizvajalcev lesa že dali vedeti, da tudi bukovega lesa ne bodo dobavljali po dosedanjih cenah.

Preskrba z lesom je nekoliko slabša tudi zaradi zime. Če bo zima trajala še nekaj časa, lahko pride tako daleč, da bomo morali popolnoma ustaviti proizvodnjo. Lahko si mislite, kaj bi to pomenilo za naše gospodarstvo! Omenil sem že, da si sedaj pri proizvodnji pomagamo z žamajnskim lesom. Ker pa je zmrznjeno, ga ne moremo toliko trošiti, ker je sekanje močno oteženo. Ker bomo tudi v bodoče močno koristili žamajnsko les, bo potrebno čimprej nabaviti nov stroj za sekanje. Toda to ni dokončna rešitev.

Nujno bo treba preiti na ekonomske cene lesa!

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Predsednik Kennedy in sovjetski premier Hruščov sta pokazala veliko zainteresiranost za sklenitev sporazuma o prepovedi atomskih poskusov. Je pred kratkim izjavil predsednik ameriške agencije za oborožitev in nadzorstvo nad razorožitvijo William Foster. To je v zadnjem času ponovna izjava, ki dopolnjuje vrsto dejstev, na podlagi katerih lahko sklepamo, da optimizem glede sklenitve sporazuma o prepovedi atomskih poskusov, to pot ni brez realne podlage.

Sovjetska zveza in ZDA sta sporazumno predlagali, da bodo ženevska razorožitvena pogajanja začasnó prekinili do srede februarja letos. Verjetno upajo, da bodo do takrat uspešno pripravili osnutek sporazuma o prepovedi vseh jedrskih poskusov. Predstavniki nekaterih držav v OZN napovedujejo, da bodo lahko dosegli sporazum že v nekaj mesecih. Najbolj optimistični pa so omenjali mesec maj. Praktično so že na dosedanjih pogajanjih rešili zadnje sporno točko, to je inšpekcija in kontrola podzemeljskih eksplozij. Sovjetska zveza je popustila glede nadzorstva in privolila v inšpekcijo »sumljivih« potresov, kar je Zahod ves čas trdovratno zahteval kot pogoj, da bi sklenili sporazum.

Sovjetska zveza je privolila, da bodo na sovjetskem ozemlju organizirali avtomatske seizmološke postaje za registriranje in ugotavljanje atomskih eksplozij in menijo, da bi že te postaje zadostovale za ugotavljanje podzemeljskih eksplozij. Sovjetski

znanstveniki so izdelali avtomatske seizmološke postaje, kjer bi sami aparati zbirali in registrirali premike tal, posebna elektronska naprava pa bi potem »določala«, kaj naj bi bila podzemeljska jedrska eksplozija ali potres. Take postaje, ki bi jih razmestili na določena področja, bi potem »nadzorovale«, kako se spoštuje sporazum o prepovedi jedrskih poskusov.

ZDA so že privolile v kombinacijo komisijskih inšpekcij in nadzorstva s

letu imeti prvo atomsko bombo tudi Kitajska.

Moskva in Washington se sedaj še lahko sama sporazumeta, pozneje, ko bi se atomski klub povečal z novimi člani, predvsem pa z neprijetnimi partnerji kot sta de Gaulle in Ču En Laj pa bi bilo vsekakor že mnogo težje.

Zdi se nadalje, da je prišlo v odnosih med Sovjetsko zvezo in ZDA do popuščanja napetosti. To potrjujejo dejstva kot so umik sovjetskih

Sporazum pred durmi?

seizmološkimi aparati. Sedaj morajo še rešiti vprašanja števila inšpekcij letno in geografsko razmestitev »črnih skrinjic«.

Ker so to vsaj do sedaj bila nebi-stvena, postranska vprašanja, bi bilo težko verjeti, da bi lahko postala resna ovira za sporazum. Namreč do sedaj je bila vedno poglavitna ovira za sporazum politična plat, nikoli pa stvar tehnične učinkovitosti kontrole.

Nadalje pa je pokazala nedavna karibska kriza, da z modernim jedrskim orožjem ni mogoče reševati v sedanjem času nobenega spornega mednarodnega vprašanja. K dokončni pripravljenosti, da sklenejo sporazum o prepovedi jedrskih poskusov pa je prispevala tudi odločnost de Gaulle, da bo zgradil »francosko jedrsko silo« in vesti, da bi utegnla v enem

raketnih oporišč s Kube in ukinitve ameriške vojaške blokade; ZDA so umaknile raketna oporišča iz Italije in Turčije; v Washingtonu so sprejeli sklep, da bodo časasno prenehali s podzemeljskimi eksplozijami v Nevada. Brez dvoma lahko vse to prištevamo med pozitivne poteze in nova zboljšanja tudi v mednarodnih odnosih.

Sporazum o prepovedi jedrskih poskusov pričakujemo nestrpnó in s pričanjem, da bo imel tak dogovor med vodilnimi atomskimi državama vsesplošen ugoden vpliv. Zemeljsko ozračje se bo zopet očistilo radioaktivnih strupov, pa tudi mednarodno politično vzdušje se bo razbistnilo, ker ne bo več sumničenja in nezdravega tekmovanja v preizkušnji samomorilnega atomskega orožja.

Sveti pri OLO Ljubljana

OLO Ljubljana ima od 18. januarja 1963 naslednjih 13 svetov: svet za notranje zadeve in občo upravo, svet za

Letos bomo potrebovali 400.000 kubicov lesa. Nikjer pa ni zadržano, da bomo dobili tolikšno količino. Potrebno bo odločno pričeti reševati tudi ta problem, saj je vsa naša skupnost zainteresirana za povečanje proizvodnje tudi v naši tovarni. Naš delovni kolektiv želi izpolniti proizvodni načrt, treba mu bo to omogočiti.

družbeni plan in finance, svet za gospodarstvo (industrija, obrt, gostinstvo, promet, gradbeništvo), svet za kmetijstvo in gozdarstvo, svet za blagovni promet, svet za turizem, svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve, svet za šolstvo, svet za delo, svet za socialno varstvo, svet za kulturo, svet za telesno kulturo in svet za zdravstvo.

Organi uprave OLO so: tajništvo za notranje zadeve, oddelek za analitične in organizacijske službe, oddelek

D. K. za upravnopravne zadeve, od-

delek za inšpekcijske službe, oddelek za narodno obrambo, oddelek za skupne službe, okrajni javni pravobranilec, sodniki in senat za prekrške ter služba za prošnje in pri-tožbe.

Zapori v ljubljanskem okraju

Za prestajanje sodnih in upravnih kazni odvzema prostoti in za prestajanje pripora oz. preiskovalnega zapora so zdaj v novem ljubljanskem okraju 4 zapori: v Ljubljani, Novem mestu, Kranju in Radovljici.

27 oz. 25 občin v ljubljanskem okraju

Po združitvi s kranjskim okrajem in delom novomeškega okraja je zdaj v novem ljubljanskem okraju 27 občin: Cerknica, Črnomelj, Domžale, Grosuplje, Hrastnik, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Litija, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Center, Ljubljana — Moste-Polje, Ljubljana-Siška, Ljubljana — Vič-Rudnik, Logatec, Medvode, Metlika, Novo mesto, Radovljica, Ribnica, Skofja Loka, Trbovlje, Trebnje, Trzin, Vrhnika in Zagorje ob Savi. Vse pa kaže, da se bo v kratkem združila občina Medvode z občino Ljubljana-Siška, na našem področju pa se pripravljajo združitve občin Metlika in Črnomelj v enotno belokranjsko občino. Potemtakem bo imel okraj Ljubljana verjetno 25 občin.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V četrtek sta se sesla na skupno zasedanje oba zbora Ljudske skupščine LR Slovenije in po obširni razpravi sprejela družbeni plan in zakon o proračunu LR Slovenije za leto 1963. Obrazložitev predloga letnega plana je dal član Izvršnega sveta LRS inž. Viktor Kotnik.

Osnovno obeležje predlaganega plana je optimistično predvidevanje hitre dinamike razvoja proizvodnje, izvoza in realne osebne potrošnje. Ali je tak optimizem upravičen? Odgovor na to dobimo v lanskem drugem poletju, ko so bili zahvaljujoč velikemu prizadevanju gospodarskih organizacij in ob širokem angažiranju subjektivnih sil doseženi takšni gospodarski uspehi, ki so olajšali težave ter ustvarili solidno podlago za start v leto 1963. Zato je poglavitna naloga plana za leto 1963, da podpre, pogloblja in pomaga razvijati vse pozitivne težnje iz drugega poletja minulega leta, zlasti pa, da zagotovi čimbolj spodbudne pogoje za poslovanje gospodarskih organizacij.

V planu je ocenjeno povečanje celotne proizvodnje za več kot 10 odstotkov, kar pomeni, da bo dinamika našega razvoja dvakrat hitrejša kakor lani. Odločilnega pomena je, da že v začetku leta nadaljujemo z visoko ravniyo proizvodnje in da se tempo rasti proizvodnje med letom ne bo zmanjšal. Predvideno povečanje industrijske proizvodnje temelji razen na boljšem izkoriščanju sedanjih zmogljivosti tudi na tem, da bodo začele obratovati nekatere nove kapacitete. Predvsem pa je treba iskati vse obstoječe rezerve v napravah samih, v intenzivnejši uporabi mehanizacije, v izboljšanju organizacije dela, v spodbudnejši delitvi dohodka, v širšem uvajanju druge in tretje izmene in sličnem.

Letos bi se morala prodaja blaga na tujem tržišču povečati za 17 odstotkov ali za 5,5 milijarde dinarjev; zaradi povečanih nalog kmetijstva za boljšo preskrbo domačega tržišča, bo morala skoraj celotno povečanje izvoza prevzeti industrija. Izboljšanje življenjske ravni bo odvisno od hitrejšega

porasta produktivnosti dela, kar bo omogočilo povečanje osebnih dohodkov, in od zboljšanja preskrbe tržišča in stabilizacije cen. Za naglo povečanje produktivnosti dela (7 do 8 odstotkov) sta izrednega pomena raziskovalno delo in hitro prenašanje izsledkov v industrijo. Nalogam nagle rasti produktivnosti dela se mora podrediti tudi celotna politika zaposlovanja. Na nova delovna mesta je treba vključevati delovno silo iz rezerv

DRUŽBENI PLAN IN PRORAČUN LR SLOVENIJE ZA LETO 1963 SPREJETA

gospodarskih organizacij ter iz industrijskih in mestnih naselij. Proizvodna politika kmetijstva bi se morala letos odločno usmeriti na intenzivno pridobivanje tistih pridelkov, ki so doslej najbolj vplivali na naraščanje življenjskih stroškov (krompir, sočivje, mleko, jajca in sadje), povečati pa se mora tudi proizvodnja mleka in mesa.

Manjši predvideni porast proračunov v komunah nikakor ne bi smel sprožiti ukrepov za dodatno povečanje takšnih proračunskih dohodkov, ki bi lahko vplivali na zmanjšanje realnih osebnih dohodkov. V letu 1963 bo temeljna naloga, da obseg investicijskega redimo osebni potrošnji ter da poskrbimo za kvalitativne spremembe v načinu investiranja. V negospodarskih investicijah je največji poudarek na stanovanjski in komunalni dejavnosti, pri čemer predvideva plan za okoli 10 odstotkov večja vlaganja kot lani.

Prejšnji teden je bil v Beogradu VII. kongres jugoslovanske mladine, ki se ga je udeleževalo tudi 36 delegacij iz 28 držav in 400 uglednih gostov, med njimi tudi tovariši Tito, Kardelj, Ranković, Gošnjak, Stambolić, Veselinov in drugi. Referat o nalogah Ljud-

ske mladine Jugoslavije je podal predsednik Tomislav Badovinac, ki je dejal v njem med drugim tudi tole: »Razvojna pot naprednega mladinskega gibanja v naši deželi se je krepila in gradila ob stalni skrbi ZKJ in tovariša Tita. Junaški prispevek, ki ga je mladina dala v ljudski revoluciji, je v ponos današnjemu mlademu rodu, ki nadaljuje revolucionarne tradicije SKOJ in USAOJ. Po vojni je jugoslovanska mladina kot del revolucionarnih sil naše družbe z nezmanjšanim navdušenjem še naprej prispevala svoj delež k materialni in družbeni izgradnji socializma. V tem boju, prepletenem z mladostnim navdušenjem in ljubeznijo za vsako novo tovarno, novo cesto in novo odprto knjigo, izražajo mladi ljudje svojo privrženost programu ZKJ ter njenemu vedno mlademu in revolucionarnemu delu.« — Ob zaključku je sprejel kongres razglas, v katerem se obvezuje mladina, da bo izpolnila naloge, ki jih je dal tovariš Tito in da z navdušenjem sprejema obveznost, da zgradi jadransko magistralo. Kongres je sprejel tudi spremembe statuta, po katerih je ime LMJ spremenjeno v Zvezo mladine Jugoslavije, ter pismo CK ZKJ in Titu, v katerem je rečeno tudi, da gre do mladi v Jugoslaviji v strnjjenih vrstah po politiki sožitja, bratstva in enotnosti socialističnega ustvarjanja, ki jo izvaja naša Zveza komunistov.

Zvezni izvršni svet je na svoji zadnji seji sprejel vrsto novih predpisov, med njimi tudi predlog zakona o strokovnih nazivih in akademskih stopenjah za osebe, ki končajo šolanje na višjih, visokih šolah in fakultetah. Po sklepu ZIS o davčnih stopnjah za dohodek za leto 1963 so zmanjšane davčne stopnje za obrtnike in osebe, ki se ukvarjajo s samostojnimi poklici. Ljudske republike oziroma občine so pooblašene, da lahko določenim uslužnostnim obrtnim delavnostim še nadalje zmanjšajo davek za 20 odstotkov. — ZIS je sprejel tudi osnutek zakona o skladih rizika trgovinskih podjetij za promet s kmetijsko - živilskimi proizvodi.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ TROJNI RAZGOVORI V NEW YORKU. Predstavniki ZDA, Velike Britanije in Sovjetske zveze so v torek nadaljevali s razgovori o prepovedi poskusov z atomskim orožjem. Predstavniki treh držav si prizadevajo najti morebitno kompromisno rešitev pred 12. februarjem, ko se bo v Zenevi nadaljevala konferenca razorožitvenega odbora 18 držav.

V krogih sovjetske delegacije so izjavili, da so v pogajanjih že oblikovali sporazum.

■ POGAJANJA V BRUSLJU PREKINJENA. Pogajanja o priključitvi Velike Britanije k Evropski gospodarski skupnosti so bila v torek dokončno prekinjena. Francija je odklonila vse kompromisne poskuse za rešitev pogajanj in poudarila, da Velika Britanija sni srelas za sprejem. Pet držav, in sicer Zahodna Nemčija, Italija, Nizozemska, Luksemburg in Belgija so izjavile, da so za nadaljevanje pogajanj. Francija je odklonila kompromis in s tem postavila veto na možnost sprejema Velike Britanije v EGS. Tako se je končala petnajstmesečna negotovost o izidu teh pogajanj.

■ GOSPODARSKO SODELOVANJE JUGOSLAVIJA-KANADA. V ponedeljek se je končal štirinajstodnevni obisk delegacije jugoslovanskih gospodarstvenikov v Kanadi. Na vseh razgovorih z delegacijo jugoslovanskih gospodarstvenikov so kanadski uradni in gospodarski krogi opozarjali na možnosti za povečanje uvoza iz Jugoslavije, kakor tudi za povečanje kanadskega izvoza v Jugoslavijo.

Služba ali kmetija?

LJUDJE MED SEBOJ

»Dokler sodišče ne odloči, bom zemljo branil...«

Neprevelika dvorana ni bila popolnoma zasedena, tako da bi med dva lahko sedel še tretji. Tekel je pogovor o tem in onem. Če se niso mogli strinjati, so govorili vseprek, polglasno. Kadar je dvorana postala glasnejša, je moral vmes poseči predsednik delovnega predsedstva. Tako je krajevna konferenca Socialistične zveze potekala vse do tle, dokler niso prišli v razpravo drugi, bolj žgoči problemi.

»Tovariš, mislim, da ni pravičen odnos tovariša Prizadetelega do naših skupnih interesov,« je nekdo začel in pogledal proti prostoru, kjer je sedel Prizadeti.

V trenutku so se ljudje obrnili eden proti drugemu in si prikimali, češ: »Končno se je le nekdo našel, da si upa Prizadetemu povedati.«

»Nadaljujte, tovariš!« je pozval predsednik delovnega predsedstva.

»Tovariš, Prizadeti brani našim ženam, da bi po njegovi parci hodile prāt k toplemu izviru, čeprav sami dobro veste, da se drugače ne more priti do te vode. Predlagam, da lastniku zemljišča plačamo vso škodo, ki jo naredijo žene, ko hodijo na pranje. Se strinjate?«

»Strinjamo se,« so odgovorili navzoči, samo tovariš Prizadeti je naglo zardel in planil pokonci. »Ne, to se ne more zgoditi. Najprej vložite vlogo na sodišču. Dokler to ne odloči, kako bo, bom zemljo branil. Ste razumeli? Sicer pa mislim, da tak občni zbor, kot je tale konferenca Socialistične zveze, še ni oblast, ki bi imela pravico določati, kdo bo hodil po moji zemlji.«

V dvorani je zavladal molk. Sele nato so prišli na naslednjo točko dnevnega reda.

P. S. — »Prizadeti« je izmišljeno ime nekega uslužbenca ObLO; doma ima mlin in zemljo in se zato »uradno« prištevā k »polproletarcem«. Čudimo se zlasti temu, da more kot »dober poznavalec« (saj je na občini na odgovornem delovnem mestu) zakonov, načel pri socializaciji vasi in socialistični preobrazbi sploh trditi, da Socialistična zveza kot vseljudska tribuna za reševanje najrazličnejših vprašanj (čeprav to ni njena poglavitna naloga) ni pristojna, da bi se dotaknila njegove v drobno-lastiški miselnosti povite dvoličnosti. Mar ni prav krajevna konferenca organ, ki je dolžen do obravnavati?

šitev pri roki. Teže bo s primeri, kot je tale:

»Tovariš, z ženo sva stara, preko 70 jih imava. Otrok ni. Zemlje je dobrih 5 hektarov. Ne moreva več delati. Vzemite zemljo in naju oskrbite do smrti!« Takšnih gospodarstev je v občini okoli 100. Sredstev za preživlino še ni, toda nekje jih bo treba poiskati.

Kaj smo ugotovili? Družbeni kmetijski obrati se razvijajo. Kmetovalci ponujajo zemljo. Kljub temu pa bo treba posebej reševati primere, ko imajo zemljo ljudje, ki je ne obdelujejo ali pa je niso sposobni obdelovati, ker so zaposleni. Tudi po vaseh in po delovnih kolektivih se bodo morali pogovarjati o tem. Pošteno, odkrito in odločno.

Miloš Jakopec

Drobiž iz obrata UPORI

● V Sentijskem obratu »Upori« tovarne elementov za elektroniko bodo letos sprejeli 15 novih delovnih moči, ki so jih izbrali med 42 prijavljenimi deklet in ženami, ki iščejo zaposlitev. Za nove delavke bodo organizirali vrsto seminarjev in tečajev tako glede pričetne delovne izobrazbe, od njih bodo predvsem zahtevali, da se dobro seznajajo z načeli delavskega samoupravljanja in delavsko zakonodajo oziroma ustrezno organizacijo v podjetju.

● Pred dnevi se je krvodajalske akcije na novomeški transfuzijski postaji udeležilo 33 članov delovnega kolektiva »Uporova«. Akcijo je organiziral krajevni odbor RK Sentijske.

● Med združenimi investitorji, ki gradijo 12-stanovanjski blok v Sentijskem, je tudi obrat »Upori«. Blok bo vseljiv v poletnih mesecih tega leta, stanovanja pa bodo dobili člani kolektiva »Upori«, kmetijska zadruga in šola.

Boljši promet s prašiči

28. januarja so kmetovalci na novomeško sejmišče pripeljali 780 prašičev. To pot je bilo kupcev precej iz vseh okoliških krajev; pokupili so 571 prašičev. Cena je bila takoj nekoliko višja (od 4.500 do 7.500 din), ko so prodajalci videli, da je kupcev dovolj.

Na sestanku sindikalne podružnice v Industriji obutve v Novem mestu so v četrtek, 24. januarja, razpravljali o izrednih sklepih, ki jih je sprejel DS na svoji zadnji seji.

Vsem delavcem, ki se vozijo v tovarno več kot 7 km daleč do kolektiva v štirih zimskih mesecih vsako leto izplačeval polovico železniške voznine za razdaljo, ki je večja kot 7 km. Do tega povračila so upravičeni vsi, ne glede na to, kakšno prevozno sredstvo uporabljajo.

Zaradi govorice o delitvi presežnega dela osebnih dohodkov med one, ki imajo mesečne postavke, se črta iz pravilnika zadevno določilo. Prizadeti »mesečarji« (uslužbeni in nekateri drugi) so se zaradi govorice udeležili pri presežku osebnih dohodkov že sami odločali.

Zaradi nizkih osebnih dohodkov, ki jih imajo posamezniki v ročni proizvodnji, bo posebna komisija razdelila 8 odst. del osebnih dohodkov na najbolj prizadeta delovna mesta in popravila pravilnik.

Za nameček: nekaj števil iz knjigovodstva

O sestanku in o razpravi na njem pozneje. Postrežimo si z nekaj številkami iz knjigovodstva! Industrija obutve je po osebnih dohodkih na 8. mestu med 30 tovarniških podjetij v Jugoslaviji. V letu 1962 so povprečni osebni dohodki v kolektivu znašali 29.730 dinarjev na mesec, enak povpreček med uslužbenci (teh je 9) pa je znašal 36.461 dinarjev na mesec. 47.000 dinarjev je najvišji povprečni osebni dohodek v kolektivu.

Ker presežek dohodka ni bil, bodo na račun popravkov v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov izplačali 3 milijone in pol iz skladov. Nadomestilo za prevoze bo znašalo v letu dni okoli 200 tisočakov.

Razprava je dokazala, da organizacija dela šepa

Sklepi DS in malo prej naštetih podatki niso v soglasju. Kaj je torej po sredi? Čeprav svoje izdelke brez težav prodajajo, je dohodek nizek, ker je zaradi slabe organizacije dela nizka tudi storilnost. Precejšen del proizvodnje je ročen, to pa se zaradi nepopolne organizacije dela močno pozna na dohodek.

Nerazumljivi sklepi DS, ki smo

GLAVNI KRIVEC: zelo draga, neorganizirana proizvodnja

jih našli v uvodu, so posledica napetih notranjih odnosov. In zakaj so se odnosi napeli? Vse kaže, da zaradi zlohotnih govoric o osebnih dohodkih. Načrtjati razpravo o tem na osnovi mesečnih prejemkov nekoga, ki je bil v bolniškem staležu in na dopustu in mu je bil od dohodka odtrgan znesek za dva para čevljev, ki ju je dobil v podjetju, prav gotovo ni moralno! Podobnih primerov je bilo na žalost več. Podatki o osebnih dohodkih, ki smo jih navedli, pričajo drugače. Če dodamo še to, da je plačilna lista vsak mesec javno razobeščena na oglasni deski, se res vsiljuje vprašanje: čemu šušljanje, koliko je dobil ta in koliko oni? Mar ne bi bil boljši takojšen odkrit razgovor, tak, kot je bil na sestanku?

Ugotovitev, ki jih velja upoštevati

Sestanek je bil kljub vsemu koristen. Delavci so spoznali, da je bil zaslužek na nekaterih delovnih mestih majhen zaradi nepopolne organizacije dela. Majhne serije so pogubne. »Prevečkrat se menja tehnološki postopek. Delu se še nisi privadil, ko že moraš preiti z novim. Modelarnica naj dela modele za proizvodnjo. Mi smo industrija, ne moremo delati čevljev za petične Novomeščane, saj nismo obrt! Modelar naj ne dela modelov za njihov čevlj, ampak za tistega, ki ga bomo izdelovali v velikih serijah.«

»Industrijska proizvodnja zahteva strokovnjake. Koliko nas je odšlo na specializacijo, koga štipendiramo na srednji usnjarski šoli? Zakaj so nekateri strokovnjaki bežali iz podjetja? Se mar bojimo za »stočke«?« so deževala vprašanja. Nekdo drug pa je dodal, da so se razprave o strokovnem izpolnjevanju navadno končavale z ugotovitvijo: to ni za nas, ker »preveč košta... Tudi o strojih so se pogovarili. Strojne naprave je treba vzdrževati in zanje skrbeti. Doslej za to niso najboljše skrbeli.

Rešitev je v večji proizvodnji in v večji storilnosti!

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela bo Industriji obutve izdelal predlog za novo organizacijo dela. Glavni delež naporov pa kljub temu čaka kolektiv. Ta bo moral novo, boljše organizacijo dela spraviti v življenje.

Mnogi v kolektivu se bodo mo-

rali odpovedati stari obrtniški miselnosti o kvalifikacijah, ki naj zagotavljajo osebne dohodke. »V socializmu moramo imeti vsi enake plače!« je pripomnil nekdo na sestanku. Ta opazka in odobravanje, ki ji je sledilo, kaže, da je v kolektivu precej ljudi, ki se še niso sprijaznili z načelom: kolikor narediš, toliko dobiš! Vprašujemo se: kaj bi naredil ta, ki je za enak plače, če bi sklenil, da naj prejema ves kolektiv toliko kot snalika? Zdi se nam, da bi potem njegova vnetost za enakost najbrž hitro popustila...

● Se mnogo bodo morali postaviti, preden bodo odpravili težave, ki pekljo kolektiv. Predvsem pa bo treba spoznati, da so osebni dohodki odvisni od dela, od dohodka, ki ga ustvarjajo in od pridnosti vsega kolektiva. Ker svoje izdelke zlahka prodajajo, si lahko od nove organizacije dela veliko obetajo.

Avguštin Avbar novi predsednik občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu

Na zadnjem plenumu občinskega sindikalnega sveta Novo mesto je bil zaradi novih dolžnosti, ki jih je prevzel, razrešen dosednji predsednik, tovariš Jože Cvitkovič. Člani plenuma so soglasno izvolili za novega predsednika tovariša Avguština Avbarja. Prejšnjemu predsedniku se je za njegovo delo in požrvalnost v imenu plenuma zahvalil Jože Blažič.

Šentjerneji ima 562 ljudi

Po zadnjih podatkih Šentjernejskega matičnega urada ima Šentjernej 562 ljudi. Sem niso všeti tisti, ki so v Šentjerneju samo zaposleni. Celotno območje matičnega urada je imelo zadnjega decembra lani 5.721 ljudi, leto prej pa 5.672 prebivalcev. Lani je šentjernejski matični urad zabeležil 56 smrtnih slučajev in 29 rojstev.

Odmiranje zasebnega kmetijstva in rast družbenih kmetijskih obratov v brežiški občini — Zemlje za zamenjavo primanjkuje, manj kot polovica ljudi s kmetij pa se ukvarja z obdelovanjem zemlje — Prihaja čas, ko se bo treba odločiti: ali služba ali kmetija, ker bo le na ta način mogoče dobiti površine za zamenjavo in povečati kmetijsko proizvodnjo z intenzivnejšo obdelavo

4869 kmečkih gospodarstev je v občini Brežice, na njih pa prebiva 19.658 ljudi. Med slednjimi je le 9256 ali manj kot polovica kmetovalcev.

Kmetijska posestva upravlja 1078 nekmetov, med njimi je 118 obrtnikov in 960 uslužbencev in delavcev.

Samo 2602 gospodarstev šteje med prava kmečka, 1961 je mešanih, 208 je nekmečkih, 98 pa takšnih, kjer ni prav nikogar, ki bi zemljo obdeloval (lastniki so največkrat stari, dela nezmožni ljudje).

164 gospodarstev je takšnih, ki dajejo četrtno svojih površin v zakup, 538 gospodarstev pa zemljo jemlje v zakup. Vsega je v občini kar 1280 gospodarstev, katerim primanjkuje delovne sile za obdelavo.

Polovica kmečkih gospodarstev je nekmečkih...

Zemlja čaka. Zemljo je treba obračati, orati, gnojiti, sejati je treba vanjo, pleti in okopavati. Sele nato lahko pospraviš pridelek. V občini Brežice pa je 1280 gospodarstev, katerim primanjkuje rok za obdelavo. To pomeni, da ne morejo družbi dati tega, kar od njih pričakuje. Kmetije životarijo, ker je proizvodnja zaostala, ker so posredstva preveč razdrobljena. Hkrati s tem pa že dolgo podčrtujemo, koliko pričakujemo od kmetijstva.

Družbeni kmetijski obrati, ki že nastajajo z združevanjem majhnih parcel, bodo takšno stanje odpravili. Tudi v brežiški občini se razvijajo. Kmetovalci so uvideli potrebo in ponujajo zemljo v odkup.

Zadeva, žal, ni tako preprosta kot na prvi pogled. Odkup zemlje povsod in za vsako ceno bi bil lahko nevaren. Presoditi je treba, kje so najugodnejši pogoji za razvoj novih, sodobnih kmetijskih obratov. Ugotoviti je treba, kaj bomo pridelovali na njih. Ko zemljo odkupujemo, pa ne gre pozabljati na ljudi, ki ne grejo pobabljati na ljudi, ki ne prež od nje živeti. V občini je malo industrije, brez dela pa ni kruha in brez kruha ni življenja.

Interesna področja

Kmetijski strokovnjaki so določili področja, kjer se bodo razvijali družbeni kmetijski obrati. Določili so, kaj bodo na njih pridelovali. Na črti niso dokončni, marsikaj se bo še spremenilo, vsaj u-smeritev pa kljub temu pomenijo. Tam se že odvija odkup in zaokroževanje zemljišč.

● Cerklje so prvo interesno področje. Ze zgrajeni živinorejski obrat pomeni začetek. Dosedanje površine se bodo širile v okolico gmajne.

● Drugo interesno področje je Vrblina, ki zajema levi breg Save do železniške proge in občinske meje ter desni breg do avtomobilske ceste. Na Vrblini se bosta razvijala sodobna gozdarska proizvodnja hitro rastočega drevja in živinoreja.

● Tudi Čatež je interesno področje. Namenjeno je živinoreji, toplim gredam in sodobnemu plantažnemu sadjarstvu. Vse našete panoge pa se bodo razvijale, upoštevaje dejstvo, da bo iz Čateških Toplic postal sodoben turistični center.

● V okolici Mokric se bodo širili dosedanjí plantažni nasadi v smeri proti Veliki Dolini.

● Na področju Arlič in Dečih se bo kmetijska zadruga nadaljevala z obnovo sadovnjakov na gozdnih tleh na površini okoli 50 hektarov.

● Pri Dobrovi bodo na izkrčenih gozdnih površinah in z odkupom novih razvijali sodobno kmetijsko proizvodnjo pa tudi gozdne nasade hitro rastočega drevja.

● V okolici Stare vasi pri Bizeljskem bodo z zaokroževanjem pridobili 50-hektarsko površino za živinorejo.

● Na Drenovcu na Bizeljskem bo zadruga nadaljevala z obnovo vinogradov ter bo z odkupom in zaokroževanjem ustvarila strnjeno področje za sodobno vinogradništvo.

Karte naštetih interesnih področij bodo prebivalcem v prihodnjih dneh na vpogled na sedežih krajevnih uradov.

Letos več kot 600 hektarov odkupljene zemlje

Do konca leta 1965 bo za uresničitev gornjih načrtov investicij v kmetijstvo 1 milijardo 100 milijonov dinarjev. Pretežni del teh sredstev, ki so že zagotovljena, bo porabljenih za odkup zemljišč. Kmetijska zadruga Brežice bo letos odkupila 300 hektarov zemljišč, KGP Brežice prav tolikšne površine, nekaj zemljišč pa bo odkupila tudi KZ Bizeljsko. Pričeti je treba z odkupom zemlje, ker so vse ostale gradnje na bodočih kmetijskih obratih v celoti odvisne od tega. Sele ko bo zagotovljena krmna osnova, bodo gradili hleve, šele ko bodo odkupljena zemljišča, bodo gradili strojne remize, skladišča in vse, kar je potrebno.

Odkup zemljišč se je že konec lanskega leta, še bolj pa letos v januarju lepo odvijal. Če bo šlo še naprej tako, bodo potrebne površine letos prav kmalu zagotovljene.

IZBIRAJ: ali eno ali drugo, obojega ne zmoreš!

Čeprav je videti vse gladko in jasno, so v tej veliki akciji tudi težave. Marsikateri gospodar je pripravljen prepustiti zemljo, ki je potrebna za kmetijski obrat, toda v zameno bi rad parcelo drugje. Prav zemlje za zamenjavo pa v občini Brežice primanjkuje. Iz uvodnih številk dovolj

PROIZVODNI PROGRAM MARIBORSKE LIVARNE

1. VLECENI PROIZVODI BAKRENIH ZLITIN (vlečena medenina in varilna žica).
2. ODLITKI ZLITIN BARVNIH KOVIN v pesek in kobile.
3. TISNJENI ZLITIN BARVNIH KOVIN: bri-zgani in tisnjeni liv, kovanci.
4. BLOKI BARVNIH KOVIN: MS bloki, bron bloki, bloki Al zlitin, bloki Zn zlitin, bloki iz bele kovine.
5. ARMATURE: vodovodne, parne in sanitarne.
6. INDUSTRIJSKE CEVI: gibljive iz Fe in Ms, gibljive cevi za sejalne stroje, gibljive cevi za tahometre, gibljive tekalemit cevi, cevi za pred-napeti beton.

MARIBORSKA LIVARNA — MARIBOR
KEJŽARJEVA 13

Brzjav: Livarna Maribor — telefon 39-63, 23-72.

TISK - socialistična tribuna

(Nadaljevanje s 1. strani)
občanov odgovorilo, da je bil tisk njihov najboljši obveščevalec. Do podobne ugotovitve, ki le malenkost odstopa od rezultatov dru-

Sedanje pereče naloge nalagajo tisku nove, večje in kvalitetnejše zahteve

Da ima tisk globoke korenine med delovnimi ljudmi, v njihovih potrebah po informacijah o najrazličnejših družbenih vprašanjih, po usmerjanju pri svojem delu in po najnaprednejših stališčih, ki jim pomagajo, da se lažje odločijo pri važnih stvareh, je ugotovljeno dejstvo. O tem ni več kaj razpravljati. Morda pa ni odveč, da izvedemo iz te ugotovitve posebne naloge lokalnega oziroma pokrajinskega tiska.

Za tisk velja ugotovitev, da je, kakor smo že večkrat ugotovili, obveščevalec o vsem družbenem dogajanju, oblikovalce socialistične zavesti, tribuna najnaprednejših stališč in mnenj, usmerjenih k napredku. Tovariši Rankovič je ob neki priložnosti dejal, da je treba pri izvajanju nalog bolj upoštevati tisk, hkrati pa mu pomagati, da bo čim

gih anket, se je dokopala tudi anketa, ki jo je izvedla redakcija »Borbe« v sodelovanju z beograjskim inštitutom za družbene zna-

uspešneje uresničeval svoje poslanstvo. Kakšno pa je njegovo poslanstvo? Tisk mora biti zrcalo vseh najraznovrstnejših in zapletenih procesov, ki smo jim priča v našem burnem družbenem razvoju. Tisk mora pomagati razreševati protislovja prehodnega obdobja, ki se dan seveda ne more izogniti in jih zamenjati, ampak mora s silo svojega prepričevanja vplivati, da bodo v spopadu protislovnih si teženj zmagala najnaprednejša stališča. Tisk mora objavljati pozitivne zglede in pomagati tam, kjer se težje znajdejo. Njegova naloga je tudi, da na široko odpira vrata svoje tribune, da bi jo lahko uporabljali občani za oblikovanje in izvajanje politike na vseh področjih družbenega življenja. In ne nazadnje: tisk je vnet bojeznik zoper protisocialistične pojave, zoper vse, kar zavira napredek.

Ali si je danes mogoče zamisliti uspešen razvoj naše družbe, bogato vsebino družbenega življenja, brez lokalnega oziroma pokrajinskega tiska? V časih, ko je težišče družbene dejavnosti v komuni, ko se občani čedalje neposredneje vključujejo v urejanje družbenih zadev, brez lokalnega tiska ne more biti dobre obveščenosti, brez učinkovite obveščenoosti pa ni dobrega upravljanja. Drugače, je bilo v dobi centralizma, ko so odločitve sprejemali na vrhu in ko je bil tisk eden izmed množičnih propagandistov za izvajanje centralističnih ukrepov. V današnjih razmerah je seveda nujen potreben tudi dnevni tisk. Brez njega si ne moremo zamisliti sodobnega človeka, čedalje bolj

osvobojenega in povezanega v širšo skupnost človeštva. Prav tako pa dnevni tisk pri najboljši volji ne more zajeti bujnega življenja milijonov neposrednih upravljalcev. Tu si mora deliti mesto z lokalnim oziroma pokrajinskim tiskom, ki je bližje komuni, razen tega pa omejen na ožje območje, čigar življenje lahko zajame izčrpnije.

Čeprav imajo velik pomen tudi komunalna glasila in tovarniški časniki, ki izhajajo v veliki nakladi, a jih, žal, bere, kakor je pokazala anketa, majhen krog ljudi, pa je treba ugotoviti, da ne morejo nadomestiti lokalnega oziroma pokrajinskega tiska. Kdor bi to mislil, bi se zelo mo-

Tisk mora dobiti potrebno mesto tudi v ustavi in v občinskih statutih

Iz tega, kar smo povedali o vlogi tiska, sledi upravičena podpora predlogu slovenskega Novinarskega društva, da je treba v 28. členu osnutka ustave SRS opredeliti tudi družbeno-politično vlogo in funkcijo sredstev za množično obveščanje. In naprej: tudi osnutki občinskih statutih bi morali poudariti naloge posrednega obveščanja občanov o vsem, kar jih mora zanimati in o čemer prek oblik neposrednega sodelovanja pri urejanju družbenih zadev ne morejo biti v celoti in dovolj zadovoljivo obveščeni. Treba je pogledati resnici sodobnega življenja v oči, pa bomo spoznali, da je čas v marsičem že prerasel samo običajne oblike obveščanja na sestankih, v neposrednem stiku itd. Prav tako ne smemo pozabiti, da pokrajinski tisk lahko odigra pomembno vlogo povezovalna interesov občin, njihovih skupnih zadev in akcij. Hkrati pa pokrajinski časnik s tehničnimi in kadrovskimi možnostmi, ki jih ima, v marsičem lahko pomaga tudi organom v komuni pri obveščanju občanov, njihovem seznanjanju s predlogi in odločitvami, pri spodbujanju in prenašanju zgledov in izkušenj ter tako zamaši vrzel, ki kljub zborom občanov, množici raznih oblik

til. Njihov pomen — če bodo poskušali biti tisto, kar bi morali biti, in če ne bodo samo slaba izdaja pokrajinskega ali celo osrednjega časnika — je nedvomno velik, toda ob pokrajinskem in osrednjem tisku, ne pa brez njiju ali ob njuni okrnitvi. Sistem obveščanja bo uspešen, kadar različne oblike množičnih komunikacijskih sredstev (osrednji, pokrajinski, komunalni in tovarniški tisk, radio, televizija itd.) ne bodo drug drugega izključevali, ampak dopolnjevali. Zal tega dopolnjevanja za zdaj še ni zadosti, čeprav je, v interesu nadaljnjega uspešnega razvoja samoupravljanja, potrebno kot kruh.

neposredne demokracije, biltenov in komunalnih glasil itd., še vedno obstajajo.

Spoznanje o pomembnosti lokalnega tiska, o njegovem mestu v sistemu obveščanja občanov in mehanizmu komunalne samouprave, pa ne bo popolno, če bomo mislili, da mora biti lokalni časnik tribuna ozkega kroga vodilnih ljudi in da morajo predvsem ti odločati, kakšna stališča, mnenja in predlogi se lahko pojavijo na njegovih straneh, o čem sme in o čem ne sme obveščati občanov, ker bi ga to spreminilo v uradno glasilo. Tudi finančna podpora listu, ki pri sedanjih cenah iz voda in stroških ne more živeti ob naročninah, ne bi smela biti odvisna od razpoložljivega posameznika, ki so bolj ali manj navdušeni nad tem, o čemer piše časnik. Ta mora biti rezultat spoznanja občanov, nosilcev komunalne samouprave in tvorcev svojega statuta, svobodnega dogovora, da je pokrajinski časnik potreben in da mu pripada poslanstvo socialistične tribune, ne pa vloga reklamnega lista ali glasila ozkega kroga ljudi.

Prav te dni odločajo občinski odbori SZDL v Spodnjem Posavju in na Dolenjskem o svojih proračunih za leto 1963. Tu bo

Na pobudo Gorjupove galerije v Kostanjevici je slovenski umetnik Stane Jarm izdelal poprsje pesnika Jožeta Cvelbarja. Ko je galerija naročila bronasti odliček za svojo zbirko, so livarji izdelali odliček več. Ta naj bi bil odkrit na pesnikovi rojstni dan in kulturni praznik slovenskega naroda — 8. februarja v pesnikovi rojstni vasi Prekopi. Vremenske razmere bodo odkritje najbrž zavlekle, tako da bo spomenik odkrit šele na pomlad. Stal bo na vrtu pred pesnikovo rojstno hišo. Za spomenik bodo poleg prebivalstva na Prekopi prispevali znanem del tudi pesnikovi sorodniki.

treba zajeti tudi potrebna sredstva za redno izdajanje pokrajinskega tednika — Dolenjskega lista. Samo naročnina in zbiranje oglasov (za katere se je treba v nekaterih kolektivih že kar poniževati, da jih uprava lista sploh dobi!) sta premalo; list potrebuje tudi namensko dotacijo za pokrivanje visokih tiskarskih stroškov, ki jih sam ne zmore. Tu se bo zelo hitro pokazalo, ali lastniki in izdajatelji časnika — po 1. januarju 1963 so to vsi občinski odbori SZDL na področju bivšega novomeškega okraja — v resnici cenijo svoje glasilo kot socialistično tribuno in so mu pri tem delu pripravljeni tudi konkretno pomagati.

Vsekakor pa drži: tako množičnega sredstva obveščanja, kot je domači pokrajinski tednik, spriču njegovega poslanstva ne bi smeli puščati v večnih finančnih težavah, ki hromijo uresničevanje njegove osrednje naloge. Ne bo odveč, če jo tu še enkrat ponovimo: Dolenjski list je orodje Socialistične zveze delovnega ljudstva na našem področju za množično obveščanje in socialistično osveščanje vseh naših občanov. Finančna podpora listu spriču tega res ne sme biti več odvisna samo od trenutne naklonjenosti posameznikov (kot je bil to slučaj lani v nekaterih naših občinah!), temveč naj izhaja iz načelnega stališča, da občani naše pokrajine tak tednik potrebujejo in želijo. F. M.

Spomenik pesniku Jožetu Cvelbarju

Skulpturo je Stane Jarm izdelal v času II. mednarodnega simpozija kiparjev in jo je poklonil Gorjupovi galeriji. Odliček je že pripravljen za postavitve. S tem bo prebivalstvo Prekope dobilo spomin na svojega pesnika, ki je v vojaško knjižico zapisal tole oporoko:

»Nobena želja se mi na svetu ni spočila, ne najljubša ne najsvežja. Ta je moja poslednja: Slovenec sem; nič ni zame bolj strašnega, kakor v mrtvi tuji prsti spati večno spanje. V sveti domači zemlji, tam je sladko sanjati večni sen, tam, kjer zemlja tudi za mrtve živi in rože tudi zanje cveto, v moji dragi, preljubi dolenjski deželici, v Kostanjevici. O, ko bi danes vedel, da ni tudi ta želja tako nespametna, kakor so bile druge.«

Res, bila je nespametna! Pesnik je 11. julija 1916 izdihnil v brigadni bolnišnici. Še ko je umiral je prosil, naj ga pokopijejo v njegovem domačem kraju. Po tolikih letih se bo njegova podoba v bronu vrnila v rodno vas.

Podiplomsko izobraževanje

Na priporočilo II. redne letne skupščine študentov višje ekonomske-komercialne šole v Mariboru bo vodstvo šole v začetku februarja priredilo prvi podiplomski seminar, ki bo trajal predvidoma tri dni in bo brezplačen.

Z uvedbo podiplomskega seminarja bo omogočeno vsem študentom, ki so šolanje že končali, da bodo še naprej redno in sistematično poglabljali svoje znanje. Na seminarjih naj bi proučevali aktualno problematiko prek predavanj strokovnjakov iz gospodarsko-družbenega področja.

Na februarsem seminarju bodo predavanja iz naslednjih tem: integracija in strokovni kadri, uspešno vodenje in analiza poslovanja za leto 1962, organizacija in metode analize trga, zunanjetrgovinsko poslovanje in evropska gospodarska skupnost, viri kreditiranja v letu 1963, sestava kreditnega elaborata, kreditna bilanca za leto 1963 in končno še značilnosti gospodarskega razvoja FLR Jugoslavije.

Vsa ta ekonomska problematika kaže, da se vodstvo šole resno trudi izobraževati svoje diplomante, ki so že zaposleni v vseh predelih Slovenije. Podiplomski seminarji bodo hkrati stalna vez med šolo in diplomanti, kar je sicer redko na naših višjih šolah in univerzah.

Ker je tudi na našem področju že precej absolventov in študentov te mariborske šole, priporočamo vsem, da se seminarja udeležijo, saj bo imela od tega korist vsa Bela krajina, Dolenjska in Spodnje Posavje! —ko

Vedno več prijav za delo

V decembru, januarju in v februarju je vsako leto največ prijav za zaposlitev. Med prošilci je pretežno del tistih, ki so doma s podeželja in bi se radi, ko je sezona kmečkih del pri kraju, zaposlili. Največ jih želi v industrijo.

Zavod za zaposlovanje v Novem mestu je v decembru lani prejel 78 prijav za zaposlitev, med prošilci je bilo 43 žensk in 35 moških, v januarju letos pa 86 prijav (med njimi največ žena). Zavod je v decembru oskrbel zaposlitev 62 ljudem (35 ženskam in 27 moškim), v januarju pa 70 ljudem (35 ženskam). Največ izmed teh ljudi je bilo zaposlenih v industriji, nekaj pa tudi v gozdarstvu.

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor tovarišu Zdravku Ježu

V prejšnji številki Dolenjskega lista se tov. Zdravko Jež pritožuje nad uslužbenci železnice na vlaku in uslužbencem na kandijski postaji. Sprevodnika obsoja, ker ne dovoli potnikom, ki imajo vozovnice za drugi razred, vožnje v prvem razredu. Pravi, da je nekega jutra sprevodnik zahteval, naj potniki, ki imajo vozovnice za drugi razred, zapuste vagon prvega razreda; in ker niso hoteli oditi je eni izmed potnikov vzel mesečno vozovnico, da bi dobil potrebne podatke.

Nadalje tov. Zdravko Jež sprašuje, zakaj je sprevodnik vzel vozovnico prav tej potnici. Mislim, da je storil prav, saj je to njegova službena dolžnost, narobe je bilo le to, da ni odzvel vozovnice še tov. Zdravku Ježu, ki se neupravičeno vozi v prvem razredu pogostejše kot omenjena potnica.

Tudi sam se že več let vozim v službo in opazujem tov. Ježa. Ko zjutraj vlak ustavi na birčenski postaji, že gleda kje je vagon prvega razreda, v katerega vstopi, če je le mogoče, čeprav ima vozovnico za drugi razred. V bodoče naj ta tovariš upošteva, da sprevodnik opravlja svojo dol-

žnost, če skrbi, da so potniki pravilno razvrščeni v vagonih, za katere imajo vozovnice.

Glede zamude vlaka 19. januarja zjutraj naj pojasnim, da je imel vlak zamudo zaradi okvare na stroju. Temu ni kriva niti železnica niti uslužbenec na postaji Kandija. Tovariš Jež je nestrpno čakal na postaji Birčna vas na prihodu vlaka. Iz kandijske postaje je hotel telefonirati v podjetje »Krk« (sedaj Farmis), kjer je zaposlen, da bi ponj in ostale tovariše iz tega podjetja prišel kamion. Uslužbenec na kandijski postaji, ki je delal že 24 ur, je bil utrujen in tudi ni mogel takoj ustreči tovarišu Ježu, ker ni imel časa. To tudi ni njegova dolžnost, kajti železniški telefoni so namenjeni samo službenim pogovorom na železnici. Kljub temu je podjetju »Krk« takoj ko je utegnil, sporočil, kar mu je naročil tov. Jež. Odgovorili pa so mu, da so kamioni ta dan določeni za važnejše stvari, kot je prevoz tov. Ježa in ostalih, in da bi bil prevoz neekonomičen.

V bodoče prosim tov. Zdravka Ježa, naj obsojanje železniških uslužbencev uskladi s predpisi ter naj z delovnim časom vedno štedi tako kot pri čakanju vlaka v Birčni vasi.

Janez Kovačec
uslužbenec postaje Kandija

Statuti, oh ti statuti...

Plenum občinskega sindikalnega sveta Novo mesto v četrtek, 24. januarja, je bil posvečen pomembnemu vprašanju: izdelavi statuta v delovnih organizacijah. V uvodnem poročilu je bilo zbranih precej ugotovitev o stopnji razvitosti delavskega samoupravljanja v naših delovnih kolektivih in dobljen del nalog, mimo katerih ne bo mogoče pri izdelavi statuta.

V široki razpravi o osnutku ustave po sindikalnih podružnicah konec lanskega leta je prišlo na dan več ugotovitev. Pokazalo se je, da samoupravni predpisi po svoji vsebini daleč zaostajajo za socialistično prakso. Notranja zakonodaja (razni pravilniki in poslovniki) v kolektivih so preveč načelni. Prepisovanje pravilnikov je povzročilo, da imajo marsikje takšne, kakršni v njihovo delovno organizacijo sploh ne sodijo. Do tega je prišlo največkrat zato, ker smo pravila in pravilnike sprejemali preveč na hitro, ne da bi podrobneje proučili njihovo vsebino in posledice. Prav

zato pa ugotavljamo, žal zelo pogosto, da so samoupravne pravice ali krajše »oblasti« delovnega kolektiva, marsikje zelo deklarativne.

Ko se odločamo za izdelavo statuta, osnovnega samoupravnega akta v delovnih kolektivih, se najprej pojavlja vprašanje, kaj naj statut vsebuje. Ali naj bodo v njem zbrani vsi samoupravni predpisi, kar jih je delovna organizacija doslej imela? V manjših kolektivih z enostavno organizacijo proizvodnje bo to mogoče, v večjih pa ne. Slednji bodo v statutu zajeli (vendar samo okvirno) vprašanje delitve, delovna razmerja, organizacijo ekonomskih enot, razna nadomestila in drugo, v členih, ki bodo o tem govorili, pa bodo opozorili, da podrobnejša določila vsebuje poseben pravilnik ali poslovnik. Ko bomo razmišljali o tem, ne pozabljamo na zakonite predpise, ki določajo, kakšne pravilnike morajo delovne organizacije imeti (za delitev dohodkov, osebnih dohodkov, za urejanje pravic in dolžnosti iz

delovnega razmerja, za HTV zaščito ipd.).

Ne pripisujemo zakonitih določil, ampak jih konkretniziramo, tako da bo proizvajalec jasno, kakšne so njihove pravice in kakšne dolžnosti! Posebno pozornost bo treba posvetiti ekonomskim enotam. Na to je zlasti opozorila razprava. Pri nas smo zaradi prepočasne decentralizacije delavskega samoupravljanja le malokje ustvarili ekonomske enote. Največkrat so, čeprav jih nazivamo za ekonomske, le obračunske enote. Urejanje odnosov med ekonomskimi enotami in delovno organizacijo je zelo zahtevna naloga, saj moramo določiti osnove za njihovo proizvodno in samoupravno delovanje.

Ponuja se nam priložnost odpraviti pomanjkljivosti v dosedanjih interni zakonodaji, na račun katerih so posamezni lenuhi in spekulanti marsikje nemoteno živeli. Konkretizirajmo pravice in dolžnosti s področja delovnih razmerij, socialnega zavarova-

vanja, proizvajalca do kolektiva in obratno, pa bo manj spekulacij te vrste (na primer z bolniško, z zamujaanjem, pri sprehajanju iz podjetja v podjetje zaradi večjih zaslužkov ipd.). Tudi formalizmu v organih DS lahko naredimo konec, če bomo v statutih povedali, da morajo biti organi samoupravljanja o tem, kar je v njihovi pristojnosti, biti pred določanjem obveščeni.

Lahko bi našli še mnogo nalog, ki nas čakajo pri izdelavi statuta. Naj poudarimo samo to, da bi bilo zmotno misljenje, češ vsi pravilniki so zdaj zanič! Statut bo nadomestil vse. Ne, preglejmo pravilnike, ki smo jih sprejeli doslej in jih uskladimo z razvojem! Izdelave statuta pa se lotimo takoj. Najprej moramo oceniti samoupravne predpise, ki smo jih že sprejeli. Nato razpravljamo o nalogah in načelih novega statuta. Šele potem naj se komisija loti izdelave osnutka, o katerem bo kolektiv razpravljala. Plenum je priporočil, naj kolektivi opravijo te naloge do konca aprila, da bi se zatem lahko povsod razvila široka razprava o osnutkih statuta.

Odkritost — dokaz moči naše socialistične družbe

(Nadaljevanje s 1. strani)
sme potekati na škodo proizvajalcev razvitejših članov socialistične skupnosti, katerih standard mora stalno naraščati. Sleherna uravnilovka ima tu lahko škodljive posledice, ker lahko povzroči, da izgine zanimanje za povečanje produktivnosti dela. Izravnavanje v standardu mora korakati v skladu z izravnavanjem na področju produktivnosti dela. Združevanje proizvajalcev v republikah in med republikami je velikega pomena za močan gospodarski razvoj skupnosti kot celote, najzanesljivejša pot za utrditve in monolitnost naše socialistične skupnosti, ne da bi pri tem bile prizadete pravice posameznih ljudskih republik.

MESANJE NARODA Z DRŽAVO JE NESMISEL

Integracija ni v nasprotju s koristmi posameznih republik, prav tako pa tudi ne odpravlja narodnosti in njen cilj ni ustvariti nov, enoten narod. Ljudje, ki tako mislijo, mešajo narod z državo, kar je nesmisel. Nesmiselna so tudi pojmovanja tistih, ki menijo, da mora vsak narod, vsaka republika imeti vse lastnosti države. Obstajajo celo nacionalistični elementi, ki govore, da bi vsaka republika morala imeti tudi svojo vojsko, svoj denar in še zunanjo politiko. Takli ljudje nimajo nič skupnega s socialističnim pojmovanjem narodnostnega vprašanja.

Na pravilen razvoj večnacionalne socialistične skupnosti lahko negativno vpliva hegemonizem številčnejšega naroda. Hegemonizem pa se lahko izraža tudi pri maloštevilnem narodu, če je na visoki stopnji gospodarskega razvoja. Oba lahko privedeta do hudih posledic, ki se navadno kažejo v težnji po emancipaciji in ločevanju ali pa v sebičnih namERAH gospodarsko razvitejšega naroda, da bi izkoristil svoje prednosti v škodo slabše razvitih narodov. Važno je, da pravočasno ugotovimo in odstranimo

vzroke, ki lahko pripeljejo do teh in takšnih negativnih pojavov.

BESEDA »GOSPOD« ZALI, KER IMA RAZREDNI SMISEL

Tovariš predsednik je opozoril, da nekaterim gre težko z jezika beseda »Jugoslovan«, da ne bi menda s tem krnili svojih nacionalnih in drugih pravic. Kaj pomeni biti Jugoslovan? Danes to pomeni biti državljani socialistične Jugoslavije. Vsak je lahko tisto, kar čuti, da je, in nihče nima pravice, da mu vsiljuje kako nacionalno pripadnost, če se čuti samo državljani Jugoslavije.

Beseda »gospod« žali, ker ima razredni pomen. Po šestnajstih letih naše socialistične izgradnje zveni tako medsebojno ogovarjanje nam tuje in absurdno. Mladinci naj reagirajo povsod, kjer slišijo takšno ogovarjanje, in se borijo proti njemu. Nič nas ne moti, če stara generacija, tista iz meščanskih krogov, uporablja te nazive, toda mlademu rodu mora biti to tuje. V ustanovah, podjetjih in šolah ne bomo mogli dovoliti, da bi nadalje uporabljali te nazive!

BOJ PROTI POJAVOM, KI ZASTRUPLJAJO ZDRAVO OZRAČJE!

Pri nas si prizadevamo, da izboljšamo čimveč intelektualno sposobnost ljudi. Spoprijeti pa se je treba z negativnimi pojavi, ki zastrupljajo zdravo ozračje v naši družbi. Nosilci teh pojavov so maloštevilni jalovi intelektualci, ki zlasti v literaturi, slikarstvu, filmu in drugod lebdijo neke izven naše socialistične stvarnosti. To so navadno ljudje, ki se zabubijo vase, ki je zanje vse preveč vsakdanje in banalno, ki gledajo na vse z višine in postajajo vedno bolj nedružbena bitja. Nismo proti ustvarjalnemu iskanju novega, recimo v slikarstvu, kiparstvu in drugih umetnostih, smo pa proti temu, da dajemo denar skupnosti za tako imenovano modernistična dela, ki nimajo nobene zveze z umetniškim ustvarjanjem, z našo stvarnostjo pa sploh ne. Če se hoče kdo ukvarjati s takim slikarstvom ali kiparstvom, potem naj to dela na svoje stroške!

NOVA OBVEZNOST JUGOSLOVANSKE MLADINE

Tovariš Tito je sporočil mladini, da bo njena prihod-

nja delovna akcija avtomobil-ska cesta vzdolž jadranske obale in skozi Črno goro do avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti. To je zelo važen turistični objekt in zelo koristen za vso našo skupnost. Ta in vse druge akcije morajo biti v skladu z najvažnejšo nalogo mladine — z učenjem.

NA OBZORJU VEDNO VIDNEJŠA ZNAMENJA RAZVEDRITVE

Ko je predsednik republike govoril o današnjem položaju v svetu, je dejal, da so na obzorju vedno vidnejša znamenja razvedritve. V mislih je imel prijateljski ton v pis-mih, ki sta si jih izmenjala predsednik vlade SZ tovariš Hruščov in predsednik ZDA gospod Kennedy. Ohsodil pa je vojnohujskaško politiko kitajskih voditeljev, ki nima nič skupnega z marksizmom, ampak je to prava džingi-

skanska politika. Njihova politika kaže na nezaupanje v sposobnost delavskega razreda, da razvija svoje revolucionarne sile in se bojuje z razrednim nasprotnikom znotraj vsake dežele. Računajo s 700 milijoni kitajskih državljanov in sklepajo, da bi v atomski vojni ostalo vsakakor živih vsaj 300 milijonov Kitajcev. V imenu česa in zakaj naj bi izginilo tudi tistih 400 milijonov Kitajcev? Mar ni to brezupen odnos celo do lastnega naroda? Na srečo pa so sile miru danes v vsem svetu silno narasle. Sovjetska zveza in druge socialistične države, vse nevezane in druge miroljubne države, kakor tudi napredne sile kapitalističnih držav zastopajo politiko miru. To je tista razvedritve, o kateri je bilo prej govora, zakaj vsi tisti, ki poskušajo žvenketati z orožjem, morajo upoštevati to velikanško silo miru.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Edi Lesjak iz podjetja Mesarija (Novo mesto); Ivan Hrovatič, Janez Sašek, Alojz Pucelj iz Katastrskega urada (Novo mesto); Anton Judež, član kolektiva splošne bolnišnice Novo mesto; Franc Hrovatič, Amalija Jenič, člana kolektiva IMV Novo mesto; Alojz Ajdišek iz podjetja Keramika (Novo mesto); Marija Gorenc, delavka iz Novega mesta; Stanka Staniša in Ana Cvelbar iz trgovskega podjetja »Dolenjka« (Novo mesto); Angela Pavlin, Rozalija Repše, Antonija Redek, Sonja Uršnik, Zofija Metelko, Kristina Orož iz zdravilišča Šmarješke Toplice; Jožefa Kušljan, Fani Skoda, Stanka Boič, Angela Furar, Ana Turk, Milka Pavlič, Pepca Kovačič, Jožefa Zupan, Vida Cekuta, Tončka Nuncič, Fanika Gričar, Alojz Prah, Jože Vide, člani kolektiva IEV Sentjerne; Marija Medle, gospodinja iz Sentjerne; Martina Medle, Ana Padarčič, Alojz Pavlič, Jože Zagorec, Anton Kirn, Franc Jereb, Anton Kovačič, Janez Božič iz podjetja Podgorje (Sentjerne); Rozalija Kuhar, osnovna šola Sentjerne; Ignac Skoda iz podjetja Vodna skupnost Dolenjsko (Novo mesto); Franc Skrubej iz podjetja »Tobak« (Novo mesto); Ludvik Groznik s kmetijskega posestva, Sentjerne; Anton Gregorič in Karel Hudorovac, Komunalno podjetje, Novo mesto.

OBISK V BREŽIŠKI STANOVANJSKI SKUPNOSTI:

Domiselnost in podjetnost - osnovni kapital

»NE ISČEMO ZASLUŽKA, NUDITI SKUŠAMO TO, KAR LJUDJE POTREBUJEJO.« To je osnovno vodilo (žal ga mnogokje ne upoštevajo). »Prebivalci potrebujejo razne obrtne storitve. Vzroki so preprosti: nekatere obrti odmirajo, razvoj pa hkrati terja novih. To je naše področje. Ustreči moramo tam, kjer ne morejo drugi. Ne iščemo zaslužka. Če so pogoji, ustanovimo obrat, ki je potreben. Če je tako, bo zaživel in ostal. Pod kakšno firmo dela naprej, nas ne zanima. Ko smo ga ustanovili, smo ljudem ustregli. Ne priklepamo ga nase. Naj postane samostojen obrat. Sredstva, ki jih ustvarja, so njegova. Nam zadošča prispevek od najemnin. To je naša glavna vloga. Pomagajo nam tisti, ki nas potrebujejo: prebivalci, podjetja, občina in drugi.«

Tako pravijo v stanovanjski skupnosti v Brežicah. Domiselnost, podjetnost in sodelovanje v skupnih potrebah so njihov kapital. Dobro se obrača in lepo obrestuje.

Tudi pri njih se ni usulo kot plaz. Težko je bilo začeti. V juniju 1961 so ustanovili prvi servis: pralnico, 900 tisočakov je prispevala občina. Za nakup pralnice stroja. Nato se je ustavilo, vendar ne zaradi sredstev. 1 milijon 400 tisoč dinarjev se jim steče vsako leto od najemnin. Na več ne računajo. Potrebovali so pisarniški prostor in tajnika. Po letu dni čakanja so uspeli tudi s tem.

V zadnjih devetih mesecih je stanovanjska skupnost v Brežicah ustanovila kar 4 obrtne servise in obrate, enega razširila, enega pa pripravila. Sredstev ni bilo nič več kot nekdanj. Domiselnost in podjetnost sta nadomestila denar, vendar šele potem, ko so bili ustvarjeni osnovni pogoji. Danes pa vam stanovanjska skupnost v Brežicah nudi usluge v:

Servisu pralnica in kemič-na čistilnica,
Servisu za pleskarske storitve,
Servisu za čevljarstvo,
Servisu za zidarstvo-krovske storitve,

Tapetniškem obratu,
Obrat družbene prehrane pa bo v prenovljenem lokalni Štirn, kot vse kaže, odprt prav kmalu.

■ ROJSTNO LETO 1962...

V letu 1962 so se »rodili« štiri obrati stanovanjske skupnosti v Brežicah, bi lahko zapisal kronist.

Čevljarški servis je pričel lani. 7 delavcev pridno »naustvarjajo okoli 1 milijon 200 tisoč dinarjev prometa. Povpraševanje po tovrstnih storitvah je še vedno večje od tega, kolikor zmorejo. Na 20 kvadratnih metrih se tišči 7

ljudi. »Ko bi dobili vsaj še luknjo kje, da bi ločili krpalnice od onih, ki delajo obutev po naročilu...« vam bo rekli čevljarji in vzdihli. Orodje so prinesli fantje sami, tudi šivalni stroj, edino »amašinos«, ki je v obratu. Pojdite v Ulico stare pravde in se prepričajte!

Pleskarji delajo približno 4 mesece, njihov obrat je na Cesti prvih borcev. Da ne boste razočarani: to ni delavnica, samo shramba je, v katero spravljajo orodje in pribor. 400 tisočakov ustvarjajo na mesec. »Gre in šlo bo!« takšno je njihovo načelo.

Zidarstvo-krovske servise so hišni sveti sprejeli z velikim veseljem. Prej se niso imeli kam obrniti, če je puščala streha, če je teklo čez strešno žlebovje itd. Visoko kvali-

ficirani krovni mojster, ki je hkrati tudi klepar, je kar z lestve, neke visoko pod streho povedal: »Delavnice na srečo ne potrebujemo...« O tapetniški delavnici in njeni uspehi smo že pisali. Zanimajo se za prostore nekdanje žage tovarne pohištva v Brežicah, kjer bi se lahko razmahnil. Naročil je dovolj dela pa ne bo zmanjkalo.

■ DOMISELNOST IN PODJETNOST LAHKO NADOMESTITA SREDSTVA

Tudi o pralnici smo v našem listu že pisali. Pred nedavnim so uredili še sušilnico. In koliko so porabili? Samo 150 tisočakov. Ena sama peč ogreva vse prostore, hkrati pa tudi sušilnico. Ker stane stroj za kemično čiščenje okoli 12 milijonov in ne bi bil niti 35-odstotno izkoriščen, so se dogovorili s kemično čistilnico stanovanjske skupnosti v Vidmu-Krškem o kooperaciji. Zanje sprejemajo obleke v čiščenje in jih dostavljajo v Videm-Krško. Potrošniku so prihranili pot...

1 milijon 400 tisoč dinarjev se nabere vsako leto iz deleža najemnin. S tem je stanovanjska skupnost v Brežicah mnogo ustvarila. 900 tisočakov je prispevala občina za nakup pralnice stroja. Ostalo so ustvarili sami. Lani so dosegli 12 milijonov dinarjev prometa. Da, res je, domiselnost in podjetnost lahko nadomestita denar!

■ NASHA DOLŽNOST JE...

Delavci in uslužbenci v Brežicah imajo za prehrano na razpolago tri gostinske obrate. Njihove zmogljivosti so premajhne, hrana pa ni dovolj poceni. Pomagati je treba, toda kako? Stanovanjska skupnost se je lotila tudi tega. »Smatramo za svojo dolžnost rešiti tudi to vprašanje,« so nam rekli. Že v marcu letos bo, če bo šlo vse po sreči, stekel v lokalni Štirn preurejeni obrat družbene prehrane. Zmogljivost bo 250 do 300 obrokov. Mlečna restavracija se bo z osebjem in vsem, kar ima, preselila tja. V posebnem prostoru bo majhna točilnica s hladilnim pultom, kjer vam bodo postregli s kavo, z raznimi prigrizki, delikatesami in podobnim. Občina bo primaknila nekaj sredstev, najeli bodo posojilo, nekaj bodo prispevali tudi kolektivi. Iz malega raste veliko. Hrana pa bo okusna in cenena, takšna, da bo delavcu zadoščala in da jo bo zmogel tudi njegov žep. Kolektiv mlečne restavracije, ki je speljal svoj obrat, bo prav gotovo zmogel tudi to nalogo.

Nismo našli vsega, kar je doslej opravila stanovanjska skupnost v Brežicah, vendar je tudi to, kar smo povedali, veliko. Niso iskali zaslužkov. Sledili so potrebam in začeli najti povsod tam, kjer je bilo najtežje.

-cš

Pravkar je prehodil 1300 stopnic (tisoč tristo!), da je prišel iz najnižje etaže, kjer je kopal za nas premog. Zdaj je izpraznil karbidno svetilko, nato pa bo odšel domov. Kanarijski rudarji liče te dni še bolj kot sicer, samo da bi lahko dali skupnosti čim več premoga. Odjemalci se vrste na njihovih vratih iz vseh krajev Slovenije...

To in ono iz Dol. Toplic

Javna razsvetljava v Dolenjskih Toplicah je še vedno pomankljiva. Pred prosvetnim domom že več mesecev ni luči. Kot je slišati, je po sreči napaka v napeljavi, zaradi katere žarnice hitro pregorevajo. Čas bi bil, da bi to vprašanje dokončno uredili.

Zdravstveni tečaj, na katerem bodo gozdni delavci spoznali pravila prve pomoči, poteka te dni v Dol. Toplicah. Vodi ga zdravnik dr. Roš.

Kopalški dom v Dol. Toplicah bodo letos dvignili na eno nadstropje. Pripravljalna gradbena dela so že v teku. S tem bo omiljena kriza za nastavitvene prostore, ki je bila vsako leto občutna zlasti v sezoni. Gostom, ki prihajajo na zdravljenje, pa bo ustrezno tudi zato, ker jim ne bo treba več hoditi v kopal iz sosednjih stavb. Stavbo, ki je stara že več kot 200 let, bodo na novo prekrili.

Občni zbor krajevne organizacije RK v Dol. Toplicah, ki je bil 23. januarja, je pokazal mnoge uspehe. Organizacija je bila delovna na vseh področjih: v boju proti tuberkulozi in alkoholizmu, pri zdravstveni vzgoji prebivalcev in mladine ter v krvodajalstvu.

Drago Gregorc

Nad 250 tisočakov za popravila potov

Krajevni odbor v Sentjerne je nedavno razdelil med vasi svojega področja 254.000 dinarjev, ki jih bodo uporabili za popravila poti. Spomladaj bodo uredili tudi park pri Sentjernejskem spomeniku.

PROIZVAJALCI: prihajajte na redne zdravniške preglede - obvarovali se boste poklicnih bolezni!

Z usklajenimi programi zagotoviti razvoj kmetijstva in gozdarstva

Interesna področja, usklajeni programi, podružbljanje zemljišč in kooperacija kot dopolnilo družbene proizvodnje so štiri osnovne naloge

Konferenca komunistov kmetijcev in gozdarjev občine Novo mesto, ki je bila v soboto, 26. januarja, sodi med najuspešnejše, kar jih je bilo v Novem mestu. Njena vrednost je v tem, da so komunisti z odkrito in zelo stvarno razpravo o subjektivnih slabostih (v veliki meri je to zasluga uvodnega referata) ugotovili, da sta hitrejši razvoj družbene proizvodnje v kmetijstvu in gozdarstvu nujnost ter hkrati naloga vse skupnosti. Kot prvi so poklicani uresničevati to nalogo komunisti.

Enotno stališče pri sprejemanju programov naj zagotovi usklajenost le-teh ter enotno akcijo. Skupna, družbena korist ima pri delu kmetijskih organizacij prednost pred ožimi lokalnimi interesi — to je trajno geslo, ki je izzvenilo v razpravi. Sodobnejša, večja in cenejša proizvodnja v vseh panogah — torej tudi v kmetijstvu in v gozdarstvu — je vedno in povsod prva naloga. Polžukusom v kmetijstvu, ki so nas doslej veljali milijone, je odklenalo.

V razpravi na konferenci so prišla do izraza nekatera nesoglasja med komunisti KGPK in KZ Novo mesto, ki se razhajajo v posameznih ocenah nalog in bodočega razvoja. Prav bi bilo, ko bi komunisti obeh kolektivov in se pogostejše sestanje skupnih nalog tesneje sodelovali in se pogostejše sestanje. Kolikor več bo skupnih razprav, toliko lažje se bodo spopadali. Kopica stališč o podružbljanju zemljišč in gozdov, ki je prišla na dan v razpravi, opozarja, da bo treba iz dosedanjih izkušenj izbrati najboljše načine in jih uvajati v vseh organizacijah.

Sklepi konference (zaradi pomanjkanja prostora lahko bralci, žal, posredujejo le drobce najpomembnejšega gradiva) pomenijo konkretno nalogo IV. plenuma CK ZKS v kmetijstvu in gozdarstvu novomeške občine. Kot takšni so v kmetijstvu za vse komuniste v obeh panogah, prav to pa je najresnejše zagotovilo, da bodo obsežne naloge uresničene.

Sekretar občinskega komiteja ZKS, tov. Franc Kotnik je v uvodnem referatu orisal dosedanj razvoj kmetijstva. Opozoril je na izpremembe v socialnem sestavu prebivalstva, ki so nastale zaradi industrializacije. Hitri gospodarski razvoj zahteva hitrejši rast kmetijskega pa tudi gozdarske proizvodnje. Družbeni sektor kmetijstva je, upoštevaje kmetijske površine, sorazmerno majhen. Prispevek kmetijstva pa je v skupnem bruto proizvodu in narodnem dohodku, ko ugotovimo, da se pretežni del prebivalcev še vedno ukvarja s kmetovanjem, nesorazmeren.

Protislovja v dosedanjem razvoju

Ko referat našteva vzroke za počasen razvoj kmetijstva, ugotavlja: družbeni brutoprodukt kmetijskih organizacij je v pretežni meri ustvarjen z nekomunističnimi dejavnostmi. Pri KGPK Novo mesto dosega okoli 75 odst. skupnega bruto proizvoda z gozdarstvom, v kmetijskih zadrugah pa precejšen del z blagovnim prometom (odkup). To pomeni, da je usmerjenost v proizvodnjo še vedno pre-majhna. Dosedanje investicije so bile, če upoštevamo velik pomen kmetijstva, pre-

majhne. V letu 1960 smo investirali vsega 190 milijonov, v letu 1961 blizu 236 milijonov, v letu 1962 skoraj 207 milijonov, letos pa bomo po programih investirali 442 milijonov. Hkrati s tem smo premalo uporabljali kot instrument za podružbljanje kmetijske proizvodnje davčno politiko in odlok o agrominimumu. Pogodbeno sodelovanje v zadrugah je bilo bolj samemu sebi namen kot pa sredstvo za dopolnitev družbene proizvodnje. Večji del vzrokov za takšno stanje leži v neusklajenosti programov in dela kmetijskih organizacij. To so najpomembnejše ugotovitve referata.

Interesna področja, gozpodarska karta razvoja in načrtna uporaba instrumentov

Med prvimi se je priglasi k besedi predsednik ObLO tov. Sergej Thorževski. Na kratko povzeto je opozoril predvsem na to, da je bilo dosedanje programiranje v kmetijstvu premalo usklajeno. Kmetijske organizacije se morajo sporazumeti, v kaj bodo usmerile svojo kmetijsko proizvodnjo. Nato bo mogoče do- ločiti interesna področja po- sameznih organizacij, s po- močjo obojega pa bi strokov-

njaki izdělali gospodarsko karto razvoja kmetijstva v občini. Sele nato bodo in- strumenti, ki so na razpolago (davčna politika, odlok o agrominimumu), lahko v ro- kah ObLO sužili kot sred- stvo in pomoč kmetijskim organizacijam pri podružblja- nju zemljišč.

Dosedanja davčna politi- ka je neredko dosegala na- sprotno učinke, saj smo z njo bolj prizadeli gospodar- stva v hribovitih, oddaljene- nih področjih, kjer je prav- zato na ponudbo največ zem- ljišč. Ko bo znano, na kate- rem okolišu bodo KGPK in zadruga razvijali svojo proi- vodnjo, bomo davčno politiko in odlok o agrominimumu uporabljali tam. Kontrola bo lažja, ker bo področje maj- hno, to pa bo zagotovilo učinkovitost.

Podružbljanje zemljišč zagotavlja ekonomičnost proizvodnje

Tov. Lojze Pajnič iz okraj- ne gospodarske zbornice Ljubljana je razpravljaj o podružbljanju zemljišč kot nujnosti, ki zagotavlja ekono- mičnost proizvodnje na druž- benih kmetijskih obratih. Ko- likor se spuščamo v investi- cije, ne da bi prej zago- tovali podružbljanje zem- ljišč, ki bodo potrebna za življenje in obstoj obrata, je investicija nerentabilna in družbeno neupravičena. Na obeh v letošnjem letu naj- večjih investicijskih objektov v občini: pitališču bekonov v Zalogu in v živinorejskem obratu v Draškovecu, zori vprašanje zemljišč, ki naj zagotovijo proizvodnjo na obeh obratih. Dosedanje po- vršine so za to premalo, zato je podružbljanje zemljišč v okoliškem področju neizog- gibno. Hkrati s tem pa ne smemo pozabiti na koopera- cijo, ki mora v Zalogu za- gotoviti pujske za vzrejo, pa tudi zadostne količine krmil, v Draškovecu pa mlada gove- da in krmo. Oboje opozarja, da je vsebinska vrednost ko- operacije v dopolnjevanju družbene proizvodnje. Za

takšno kooperacijo sta od- govorna zadruga in KGPK, zato jo naj oba razvijata.

Skupne napore podrediti trem osrednjim obratom

Razprava je ugotovila, da so naložbe v farmo bekonov v Zalogu, v živinorejski obrat v Draškovecu in v mlečno farmo v Jurki vasi skupna naloga, ki mora letos osredo- točiti vse napore. Težnje vseh kmetijskih organizacij naj bodo usmerjene v ustva- ritev pogojev za razvoj teh treh obratov. Konferenca je priporočila razdelitev interes- nih področij v občini. KGPK Novo mesto se bo razvijal na desnem bregu Krke od Novega mesta do Sentjerneja in na levem bregu od Novega mesta proti Straži, KZ Do- lenjske Toplice na desnem bregu do Jurke vasi, KZ No- vo mesto pa v okolici Nove- ga mesta in na levem bregu Krke proti Skocjanu. Po- družbljanje zemljišč v oko- lici Zaloga in Draškoveca je v zvezi s tem najpomembnej- ša naloga.

Nobena kmetijska organi- zacija se ne sme umikati podružbljanju zemljišč. Vsa- ka ponujena parcela je upo- rabna, bodisi za proizvodnjo, pogozdovanje ali za zamenja- vo. Udeleženci so spregovo- rili tudi o vprašanju kmetij- skih kadrov in poudarili zla- sti to, da bo specializirana proizvodnja zahtevala vedno več kvalificiranih delavcev, le-teh pa nimamo. Večja skrb za boljše življenske pogoje kmetijskih in gozdarskih de- lavcev ni zadnja naloga.

Nepotrebno škripanje v gozdarstvu

V razpravi o gozdarstvu se je zvrstilo precej diskutantov. Lotili so se dvojega: os- krbe lesne industrije s suro- vinami in podružbljanja goz- dne proizvodnje. Nepotrebne težave v oskrbi domače lesne industrije s hlobovino pov- zročajo gospodarsko škodo, gozdarska proizvodnja pa ni omenila nobenega utemelje- nega vzroka. Zaključek kon-

Nova šola v Sentjerneju — radi verjamemo Sentjerneja- nom in vsem okoličanom, da komaj čakajo pomladi: z odjugo bo podjetje PIONIR nadaljevalo dela na tej pre- potrebnih stavbi

ference, obvezen za vse ko- muniste, je tak: lesna indu- strija ima svoje planske na- loge. Če ji ne zagotovimo hlobovine, ogrožamo uresni- čevanje družbenega plana, vsak komentar pa je odveč. Besedni dvoboj, ki se je razvil okoli podružbljanja gozdne proizvodnje, je poka- zal, da se gozdarji vse preveč vrtijo pri vprašanjih: kdo, kje in kako, namesto da bi smatrali podružbljanje kot skupno nalogo z edinim ci- ljem — zagotoviti večje lesno bogastvo. Na nepotrebno in neutemeljeno ločevanje po- družbljanja blagovne proi- zvodnje in celotne gozdne proizvodnje je opozorila inž. Da- nica Belopavlovičeva, ki je poudarila, da so tisoči hekta- rov gozdov nedonosnih. Prav to pa zahteva od gozdarjev, da gozdov ne ločujejo po sek- torjih lastništva in da vred- notijo podružbljanje kot nedeljivo nalogo.

Miloš Jakopc

Temeljiti zdravniški pregled je cenen!

Zdravstveni dom v Metliki ima povprečno najmanj pre- gledov zavarovancev, zato pa so ti pregledi temeljitji. Tako preprečujejo špekulacije za- varovancev, hkrati pa je s takšnim, temeljitim načinom zdravljenja kolektiv zdrav- stvenega doma v Metliki la- ni tudi nižal porabo druž- benih sredstev, namenjenih za zdravstvo.

Skladi doma so se okrepili, zato bodo letos pričeli z gradnjo stanovanj. Stiranost-

vanjski blok z dvema garso- njerama bodo gradili v so- delovanju z metliško lekarno. Oboji imajo zbranih 10 mili- jonov dinarjev lastnih sred- stev, gradnja pa bo veljala

METLIŠKI TEDNIK

največ 18 milijonov. Za preostanek bodo najeli po- sojlo.

Popoldanske ordinacije za zaposlene zavarovance so u- vedli že pred tremi leti, ven- dar se jih zavarovanci pre- malo poslužujejo. Patronaž- na služba je dobro organizi- rana, saj so 2 sestri in 2 ba- bici opravile lani okoli 1800 do 2000 obiskov na domu.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

Pojasnilo Obrtnega servisa v Semiču

Obrtni servis v Semiču po- pravlja svojo zadnjo objavo v Dolenjskem listu z dne 10. januarja tako, da nima pro- stih »še nekaj škarij« (imajo samo ene, ki so jih stale nad 3 milijone dinarjev), pač pa ima prostih še nekaj kapa- citet pri teh strojih škar- jah. Zato se priporoča cenje- nim odjemalcem za naročila in nudi svoje usluge!

Ta »greze boser« se mi je zagrizel v uho tako, da nisem mogel zadržati smeha.

»Le smejaj se,« se je zatogotil Jakopin, »dobro pa je le, če človek nemško govori!«

Ker je bilo mleko pozajeto, je družina vstala in odšla.

»Kje pa je Meta?« vprašam gospodinjjo.

»Pri ognjišču je jedla,« odgovori mati, »in sodim, da jo je malo sram pred tabo.«

»Sitna je danes,« pristavi Boštjan, »in kadar jo prime tak dan, ni izhajati z njo.«

Gospodinja ga je zavrnila:

»Ne bodi prehud ž njo! Ni posebnega zdravja in hitre jeze je tudi.«

»Kar ima od tebe,« je dodal gospodar zadovoljno.

Hišna vrata so se lahno odprla; gospodar in gospo- dinja pa sta utihnili. Nekaj časa je obstala, nato se je približala peči, da je stopila vsa njena postava na svetlo. Takoj sem videl, da je še pol otroka, pol de- vice, torej najlepša stvaritev, s katero je osrečil Bog zemljo in moške na nji! Visoka je bila kot klas na njivi. Obraz se nisem mogel opaziti, ker je imela ruto tako zavezano, da ga je z njo skrivala.

»Sem pojdi, Meta!« sem jo pozval nekoliko osorno.

»Saj grem!« je odgovorila tiho. Nato je pristopila k mizi, sedla na stol in odvezala ruto pod obrazom, da ji je padla na rame.

Na obraz ji je padala polna svetloba. Kako naj- vam, ljube prijateljice, popišem ta obraz? To je ravno: ne da se popisati! Pogledal sem jo, ali takoj je od- maknila oči ter jih dvignila proti stropu. Prešinila me je misel: ta obraz, nebeski Rafael, se je moral nekda- ž zibati pred tvojim duhom! In res, v Bologni je bilo, ko sem koprnel pred Rafaelovo podobo svete Cecilije! Naša Meta je imela obraz te svete Cecilije. Čarobni vtis pa so še povečali svetli, na rdeče spominjajoči lasje, ki so v debelih kitah težili sveto Cecilijo z Jelo- vega brda.

V meni je vse zakipelo, česar pa nisem smel po- kazati otroku. Moja osornost jo je bila prvi hip pre-

plašila, pa se je hitro ojačila. Meni nič tebi nič je spregovorila:

»Brado pa proč deni! Samo živina ima lase po celi glavi!«

Moja brada, na katero sem toliko ponosen, ni bila vseh temu osat! To so bile edine besede, katere je Meta tisti večer v moji družbi spregovorila.

Spravili so me spat v gorenjo hišo. Lojena sveča se je prižgala, da nam je svetila po temnih stopnicah, in vzel smo tudi »hlapca« s seboj, da sem mogel uga- sniti luč, kar pri lojeni sveči ni bila malenkost. V go- renji hiši je vse dišalo po žitu. Ondi so stale pregrade, ki niso bile pri Presečnikovih nikdar prazne. Bila je tudi »malana«. Na vsaki steni se je videla zlata mon- štranca z belo hostijo, a obdajalo jo je grozdje v isti velikosti, kakor so ga nekdaž prinesli iz dežele Kana- ana. Tu je stala tudi postelja, široka, da bi se bila na njej brez težave vežbala cela stotinja. Sivo-rdeče-belo je bila prevlečena v umetnih štrikotih, na sprednji končnici, ravno nad vzglavjem, pa je zrlo resno in skrbno veliko božje oko, da si lahko spal brez strahu pod njegovim mogočnim varstvom.

Legel sem v posteljo na plevnico, ki je bila za mo- je kosti precej trda. S hlapcem pa sem strl luč, da je po vsej gorenji hiši neprijetno zadišalo. Ali vendar, kako je bilo prijetno ležati tu! Že ta zrak — spal sem pri odprtem oknu — mi je napolnil pljuča kakor voljno in rahlo laško olje.

Zatisnil sem oči: okrog mene so se sukale zlate monštrance z belo hostijo in spremljali so jih orjaški grozdi, in to v tako živih barvah, kakor jih je vedel zidu vdihniti le samouk, ki ga je Poljanski dolini ro- dil neznatni Divjakov mlin ob bistri Hotoveljsčici! Janez in Stefan, kdo vaju danes še pozna? Imeni sla- vni sinov zadnjega se bleščita s kamnite plošče v po- ljanski cerkvi. Janez in Stefan Subic pa sta legla v zemljo, tiho in ponižno, kakor sta svoj čas živela, sa- mouka slikarja in kiparja. Bila sta plemenita slovenska sadova naše zapuščene matere zemlje! Velika bi bila umetnika, da sta se tako izšolala, kakor sta izšolala v potu in trudu svoje sinove!

Na ta dva moža sem mislil prvo noč na Jelovem brdu in spomin nanju je pomnožil harmonijo, ki je objemala Presečnikovo selišče.

IV

Drugo jutro me je zbudil rahel klic: »Vstati je čas!« Dan se je komaj delal, ko sem že tical v obleki. Moje telo je bilo okrepčano, ker sem spal, da cesar ne more bolje.

Spodaj v hiši je že stala skleda na mizi in kmalu je bila zbrana okrog nje družba prejšnjega večera. Da so bili žganci ranega jutra gospodarji, o tem vam ni treba posebej praviti. Mati jih je bila polila z »voló- vim maslovnikom«, mi pa smo komaj čakali, da seže- mo po žlicah.

Volóvi maslovnik — nemogoča beseda! Pa se je vendar dostikrat spominjam, kadar si kvarim svoj že- lodec po ljubljanskih gostilnah. Žal, tudi ta jed — v pinjeno mleko zakuhana moka — je izginila, in prav mlo se mi je storilo, ko sem zadnjič izpraševal po- ljanska otročeta, pa niti eno ni vedelo govoriti o volo- vem maslovniku. Drugače smo jedli v prejšnjih časih, pa smo tudi drugače rasli in dorasli kakor zeleni da- našnji drobiž.

Pred hlevom sva si z Boštjanom, oba goloroka, opasala oselnike ter si snela kose z zida. Liza je pri- nesla iz hleva posodo penastega, ravnokar namolze- nega mleka. Porogljivo se je zasmejala: »He!«

Pohvala kanižarski „SVOBODI“

Na obnem zboru DPD »Svoboda« v Kanižarici je Lojze Hudele poročal o dejavnosti društva in problemih, ki jih »Svoboda« premaguje. Zlasti so precej problemov povzročale finančne težave, ker je društvo največ sredstev namenilo za opremo kegljišča in nabavo ostalega inventarja. Z načrtnim delom in poštenostjo članstva pa so te težave kmalu prebledile.

Med sekcijami, ki so pri »Svobodi«, so najbolj zadovoljili kegljači in strelci. Kegljaška sekcija je imela vrsto tekmovalnih domačinov in hrvaških ekipami in se je uvrstila v republiško ligo. Strelci so se ponovno izkazali na tradicionalnem tro-

boju med Karlovcem, Varaždom in Kanižarico, razen tega pa so pozivili delo z osnovanjem pionirskega strelskega krožka. Zelo lepo je poslovala knjižnica, ki jo je vodil Klevišar. Klubsko življenje razen rednega gledanja TV-oddaj ni bilo pravilno organizirano. Klub je namreč edini večji prostor za shode ljudi v Kanižarici, zato bi ga v bodoče kazalo koristneje uporabljati.

Na drugi strani je občni zbor ugotovil, da je močno nazadovala kulturno-prosvetna dejavnost, ki je bila nekdanj osnovno gibalno kanižarske »Svobode«. Veliko možnosti je, da bi jo popestrili. Zlasti bi lahko organizirali razne krožke, razgovore ve-

čere, predavanja, kvalitetne predstave in podobno.

Med sklepi obnega zbora je rečeno, da je ponovno oživela pionirska sekcija, ki je bila do nedavnega vodilna v črnomaljski občini. Pričakujejo, da bo delala tudi v prihodnje tako pošteno, kot doslej, ko je zlasti gojila belokranjske ljudske pleske.

Kanižarska »Svoboda« ima nedvomno še več težav, ki jih bo moral reševati novi upravni odbor, kateremu predseduje inž. Rozman. Volja Kanižarčanov je, da bi društvo nudilo čim več lepega za kulturno izobrazbo in razvedrilo. -ko

V Novem mestu: »REZIJSKI VEČER«

SLAVISTIČNO DRUŠTVO — podružnica Novo mesto vjudno vabi na »REZIJSKI VEČER«, ki ga prireja s pomočjo Glasbeno narodopisnega inštituta iz Ljubljane. Prireditelj bo v torek, 5. februarja, ob pol osmih zvečer v dvorani Zavoda za izobraževanje odraslih in produktivnost dela. Predavanje dr. V. Voduška in dr. M. Matičetova bo spremljal kratek barvni film o Reziji in njenih ljudeh. Vstop prost.

Pestro in kvalitetno dejavnost — pravijo v Šentjerneju

Na obnem zboru KUD »Brata Pirkovič« v Šentjerneju so 20. januarja ugotavljali, da ima društvo veliko pristašev, ki jim je pri srcu njegov napredek in razvoj, da pa, žal, obstajajo problemi, ki kulturno-umetniško dejavnost močno utesnjujejo. Rekli so, da povzroča največ težav neurejena dvorana, kjer ne morejo imeti predstav, kakršne želijo. Sprožili so tudi vprašanje, kaj bo s šentjernejskim kinematografom. Značilno za vse podeželske kinematografe je, da niso rentabilni, ker imajo premalo obiska in prevelike režijske stroške. Rešitev vidijo v tem, da bi ustrezni organi oprostili dajatev male kinematografe. V Šentjerneju imajo poleg tega še eno težavo: star kinoprojektor. Upajo, da bodo s skupnimi močmi le zbrali toliko sredstev, da bodo kupili novega, ki bo lahko predvajal tudi filme za široko platno.

Občni zbor je pohvalil nedavno ustanovljeni šentjernejski oktet ter pripomnil, da pomenijo njegovi nastopi posebitev kulturno-prosvetne

dejavnosti. V razpravi so se omenili, da bo dramska sekcija kmalu postavila na oder igro, ki jo je izbrala po temeljitejšem pretresu. Pripomnili so, naj bi tako izbirali tudi v prihodnje, da ne bi na oder zašlo vsako delo, ki slučajno pride v režiserjeve roke.

Televizor v Gabrjah

S skupnimi močmi je osnovna šola v Gabrju kupila televizor. Ob njem je vedno živahno, saj je televizor v vaseh pod Gorjanci redkost.

Priprave za proslave v Prešernovem tednu

V počastitev slovenskega kulturnega praznika ob obletnici Prešernove smrti bo v Novem mestu SLAVISTIČNO DRUŠTVO priredilo predavanje o naši pokrajini Reziji, ki je že skoraj 100 let pod Italijo. — AKTIV LMS GIMNAZIJE bo dal izbor recitacij Cankarjevih del. — Na obletnico Prešernove smrti pa bo v DOLENJSKEM MUZEJU odprta razstava originalnih risb Mihe Maleša, ki ponazarjajo Prešernove pesnitve. In razstava knjižnih izdaj Prešerna.

Podrobnejši program bo objavljen v prihodnji številki Dolenjskega lista.

»KOZARO« bodo predvajali v Franciji, Belgiji, Švici in Kanadi

Pariško distributersko podjetje »Jacques Leitienne« je odkupilo jugoslovanski film »Kozara« in ga bo predvajalo v Franciji, Belgiji, Kanadi in severnoafriških deželah. Kozaro bodo sinhronizirali na

francoski jezik in nekoliko skrajšali. Pariški dnevni in filmski tisk je doslej objavil o filmu več pohvalnih kritik. Po mnenju pariške kritike sodi Bulajičev film med najboljše stvaritve te vrste.

NOVOMEŠČANI: ne zamudite tega znamenitega filma, ki ga vrtiljo te dni v kinu Doma JLA!

NEKAJ ESPERANTSKIH NOVIC

V Novem mestu že drugo leto uspešno deluje esperantski krožek, ki ena oblik izvenšolskih aktivnosti na kmetijski srednji šoli na Grmu. Po uspehi razstavi so se krožkarji z vso prizadevnostjo lotili izpopolnjevanja v osnovnem in nadaljevalnem tečaju. Tudi na novomeškem učiteljskem vlada za učenje mednarodnega jezika precejšnje zanimanje in bodo v kratkem začeli z osnovnim tečajem.

Svetovna zveza esperantistov (UEA), ki ima svoj sedež v Rotterdamu, namerava med drugimi znameniti deli izdati v esperantu tudi delo našega Nobelovega nagrajenca Andrija: Most na Drini. V tem jeziku med drugim lahko beremo že Levstikovega Martina Krpana, Cankarjevega Hlapca Jerneja, Mažuraničovo Smrt Small Age-Cengića itd. Tako pomaga esperanto pri spoznavanju narodov in njihovih literatur.

Leta 1961 je šlo preko mikrofona petnajst radijskih postaj v eter 1485 programov v mednarodnem jeziku esperanto. Največ oddaj te vrste ima varšavski radio, ki že

Tečaj za nepismene

Na pobudo mladinskega aktiva pri SGP Pionir v Novem mestu se bo v prvi polovici februarja pričel začetniški tečaj za nepismene delavce, ki so zaposleni v tem podjetju.

Joža Gorjup: V GOSTILNI (1929) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki

UMRLA JE PLEMENITA ŽENA

Pretekli teden je v Ljubljani umrla Japonka Marija Skušek. Več kot štirideset let je živela v Ljubljani, kamor se je po čudnem naključju poročila s Slovencem Skuškom.

Marija Skušekova je bila doma na Japonskem. S svojimi starši je nekaj let živela tudi na Kitajskem. Doma so bili premožni in veliki zbiralci umetnin ter starin. Ko se je za stalno preselila v Ljubljano, je s seboj pripeljala celo premoženje v kitajskem in japonskem umetnem pohištvo ter umetninah. Te je skrbno čuvala in jih v celoti poklonila naši državi ter s tem položila temeljni kamen za orientalski muzej pri Slovencih.

Na Kostanjevico je bila posebej navezana. Bila je po svojem možu v sorodu z družino Gorjup, iz katere izhaja

tudi kipar in slikar. Se posebej se ji je ob pogostnih obiskih priljubila naša pokrajina. Zadnji dve leti je semkaj večkrat prišla tudi zavoljo japonskih udeležencev na mednarodnem simpoziju kiparjev. Bila je neustrašna prevoznica, hkrati pa tudi edina, ki se je lahko pogovarjala s temi umetniki. Zato bo pri nas nepogrešljiva.

Zaradi plemenitosti in iskrene ljubezni do Slovenije in Jugoslavije nam bo ostala v svetlem spominu. Do kraja

se je razhajala tudi s svojim delom. Z ekipo Rdečega križa je prepotovala vso Slovenijo. Njeno življenje pa je bilo kljub izredni plemenitosti tudi tragično. Izgubila je najprej moža, nato sina in slednjič še hčer. Prav letošnje poletje smo jo vprašali, če misli obiskati svoje domače kraje. Grenko se je nasmešnila in odgovorila: »Žena, ki se poroči s tujcem, se pri nas ne sme vrniti domov.« Naj ji bo lahka zemlja, ki jo je ljubila.

Sedemnajst prevodov v tuje jezike

Društvo slovenskih književnikov je pred dnevi podalo obračun svojega dela v preteklem letu. Njegovi člani so objavili 4 pesniške zbirke, 21 proznih del, 6 dramskih besedil, zbirko pesmi za mladino, 9 mladinskih proznih del, eno televizijsko dramo, 6 radijskih iger, 2 scenarija in 8 zbirk esejev, kritik in razprav. Sedemnajst del naših pisateljev je bilo prevedenih v tuje jezike.

Člani društva slovenskih književnikov so imeli lani okrog 150 predavanj, pripravili so 148 literarnih večerov, posebno plodno je bilo tudi delo komisije za stike s tujino. Nerešeno pa je še vedno stanovanjsko vprašanje nekaterih članov Društva slovenskih književnikov, med

njimi so tudi taki, ki čakajo na stanovanje že vsa leta po osvoboditvi.

Nova predsednica društva je Mira Mihelič, podpredsednik Tone Seliskar, tajnik Dušan Moravec in gospodar Venceslav Winkler.

Lepo darilo za šolarja je mladinska povest T. SELISKARJA:

● JADRA NA
● ROBU SVETA

790 din
IZDALA
DOLENJSKA ZALOŽBA

„Srečni dnevi“ na straškem odru

Lahko rečem, da v Straži razen kina ni kulturnih prireditelj, zato si ljudje želijo razvedrila. Radi gledajo igre, zlasti če igrajo domačini. Če kdo vpraša, zakaj vidi

domačine igrati le enkrat ali največ dvakrat v letu, mu lahko kar odgovorim: Čanes ne dobimo na oder nikogar od starejših članov, razen poštenega režiserja A-

loja Antončiča, temveč le mladino, ki marsikaj ni zmogla posameznih vlog zaigrati tako, kot bi jih starejši. Zato je razumljivo, da izbirajo take igre, ki jih zmorejo.

16. decembra lani so imeli Stražani priložnost videti komedijo francoskega pisatelja Pugeta »Srečni dnevi«. V posameznih vlogah so se predstavili: Michel Bouillhet — Jože Lukan, Oliver Laprade — Branko Senica, Bernard Gassin — Franci Zaman, Bernette Laprade — Majna Darovec, Marianne Gassin — Vida Picelj in Francine Gassin — Marinka Kržan.

To igro so studirali v celo slabih razmerah. Mnogokrat niso mogli na oder, ker je bilo premrzlo, zato so morali vaditi v majhni sobici, kar se je poznalo na premieri. Ker je v teh januarjskih dneh preveč mrzlo, so ponovitev preložili na poznejši čas. S komedijo nameravajo gostovati še v nekaterih krajih. Nikomur ne bo žal, če si bo to veselje ogledal.

Kmalu pa bodo delovni Stražani začeli študirati novo igro, najbrže spet komedijo, ki bo prišla na oder še v tej sezoni. Razen tega so mladinci in mladinke na zadnjem sestanku sklenili, da bodo pripravili »Veseli večer«, s katerim pa imajo že na začetku velike težave. Z mnogo volje in s sodelovanjem starejših se jim bo to morda le posrečilo. fr.

Prizorček iz prvega dejanja ob prihodu pilota

Poslovljni večer šolskega upravitelja v Orehovici

Pred dnevi se je od Orehovčanov poslovil tamkajšnji šolski upravitelj Marjan Misson. Vaščani in starši šolskih otrok so mu pripravili lepo darilo, marljivo pevovodja pa je še zadnjikrat stopil pred pevski zbor, ki mu je dirigiral in z njim zapel nekaj pesmi. Vsi, ki so ga poznali, bodo zelo pogrešali tovariša Missona. Zavečajo se tega, so se mu vsi prisrčno zahvalili in mu želeli srečno pot na novo službeno mesto v Višnji gori.

Novo Smajićevo darilo

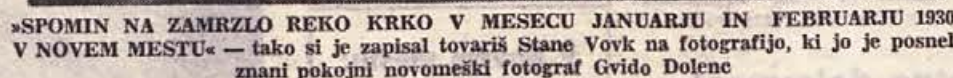
Te dni je hrvatski umetnik Petar Smajić poslal kostanjevski šoli novo darilo — Mati doji dete. To je lesena skulptura, približno pol metra visoka, ima vse lastnosti Smajićevega mojstrstva v lesu. Ljubek, umirjen in srečen obraz matere razodeva materinsko srečo, ko drži v naročju svojega otroka in mu teši glad. Umetnino smo uvrstili med dela, ki jih ima kostanjevski umetnostna zbirka — Gorjupova galerija. — V pismu pošilja umetnik pozdrave vsem prebivalcem v Kostanjevici in okoliških vaseh. Sporoča jim, da se veseli poletja, ko bo prišel na obisk.

Izvedeli smo, da je umetniku Socialistična zveza mesta Celja naročila, naj jim izdela za stari grad v Celju podobo Veronike Deseniške. Umetnik je povabil sprejel in bo letošnje poletje ustvarjal v trdnjavi nekdanjih mogočnih celjskih grofov.

4

Vlada je v krizi. Papen je pripravljen razpisati nove volitve. S tem je mislil prisiliti nacistične k pokorščini. Toda mankrat se dvigne proti Papenu opozicija v lastni vladi. Vodi jo general Schleicher, ki ga je vzmirljal porast Papenove neodvisnosti in posebno čvrstost zveze s stalinim predsednikom Hindenburgom. Schleicher s tudi boji državljanske vojne, v kateri bi se nacisti in komunisti znašli na isti strani barikad, kajti v zadnjem štraku transportnih delavcev v Berlinu so se nacisti priključili komunistom in podprli stavkajoče. Papen je bil sedaj ovira. Schleicher je težil k sporazumu z nacisti. V vladi so ga podprli in siliili Papena, naj odstopi. Papen je pristal, kajti prepričan je bil, da se Hitler ne bo pogodil z voditelji drugih strank in da se bo po tem poizkusu še močnejši vrnil na položaj.

Nacistični voditelji so se zbrali 5. decembra v Kaiserdorfu. Na konferenci je Strasserja podprl Frick. Spet sta se ostro uprla Göring in Goebbels, ki sta potegnila na svojo stran Hitlerja. Ta je naslednje dni na dolgo in široko obdeloval Strasserja. Obdobje pa je izdaje, češ da se poraja za njegovim hrbtom.

Takole so
hodili
čez Kolpo
v Metliki
pozimi
1928/1929

Ko se je zjutraj napravil dan, je bila Krka zamrzjena. Led je bil debel 2 prsta. Mraz ni popustil, led je postal vse debelejši. 3. februarja je prečkal Krko od perišča do moje pekarnе Lumpretov sin z Brega, potem je šel čez Krko še drugi in tretji. Četrty sem šel iz Kandlje v mesto jaz; takrat sem bil težak kakih 80 kg., pa je šlo po sreči, čeprav je malo pokalo pod nogami. Takrat se je pridružil k vodi rajnik Matko Jože, gostilničar; bil je težak 120 kg. Kar pogumno jo je mahnil čez led — vsi smo s strahom čakali, kaj bo, pa se je vse srečno izteklo. Potem je šlo na led staro in mlado. Nastopili so drsanci pa ljudje z vozčki, sanmi in s kolesi. Eden se je vozil s kolesom (vidite ga na sliki) od mostu do bolnice in nazaj.

Savski brez nasrčja le ni

Res, tudi v naših krajih so težko prej kot pa lepo in v Kostanjevici. Fot

Zena enega od gangsterjev je bila ob pogledu na svežnjec polnoma novih bankovcev tako zmehčana, da so ji končno popustili živci in je pričela pakete bankovcev po 500 zlotov metati v ogenj! Drugi ropar je več ur krožil po varšavskih ulicah, na ra-

šlo. Hkrati sta se udrila v vodo kar dva človeka: že pokojni Mežnaršič Alojz in Zupanc iz Novega mesta. Eden je šel v bolnico, drugemu ni bilo nič.

Se veliko bi lahko opisal, toda bilo bi preveč.»

Tako tovarš Stane Vovk z Zagrebške ceste 1. Na to hudo zimo smo pozabili, ko smo te dni tarnali, da »takega mraza še ni bilo...« Res smo imeli 21. januarja kar 55 centimetrov snega in stiskalo nas je tamle okoli 23 stopinj pod ničlo, Krka pa letos še ni zamrznila...

Upajmo, da tudi ne bo. 2500
Kleti so prazne, KURIVO je
brez premoga, dedek Mraz
pa bo nosil kurjavo šele po-
leti oziroma v jeseni...
tel

1. KAJ PREDSTAVLJA GORNJA FOTOGRAFIJA?
2. KATERI KIPAR JE IZDELAL TA KIP?
3. NAŠTEJ VSAJ 3 GOSPODARSKE ORGANIZACIJE V TEM KRAJU.

Za pravila rešitve je pripravljenih več knjižnih daril. — Na zadnjo uganiko (Metropol v Novem mestu — tu je bila v začetku NOB ilegalna tiskarna — postojanke: Trdinov vrh, Miklavž, Mirna gora, Lisca, Kum itd. itd.) je prišlo pravo malo rešitev! Kaže, da novomeški pionirji ne poznajo najboljših domačega mesta ali pa so prezirli uganiko. Žreb je bil tokrat naklonjen petim reševalcem; knjižna darila dobre tile izzbrcanci:

Anica Sekoranja, Novo mesto, Muzejska 1; Slavko Hrovat, Travniki dol 3, p. Uršna sela; Jelka Kranjc, Novo mesto, Koštialova ul. 23; Nada Vrščaj, Nestorova vas 2, p. Semič; Bojka Šobar, Ragovska 2, Novo mesto.

Po podatkih, ki jih je objavila francoska revija "Conjonctures", ima Francija rekord v najhitrejših vlakih na svetui; povprečna brzina je 105 km na uro. Od evropskih držav ji sledijo Zahodna Nemčija z 90 km, Velika Britanija s 85 km, Belgija in Nizozemska s 82 km in Italija z 78 km na uro. Vlaki Zahodne Evrope, ki so v letu 1951 vozili s povprečno brzinou 51 km na uro, so zadnja leta dosegli skoraj 80 km, medtem ko vozijo vlaki v Severni Ameriki s povprečno brzino 70 km, v Vzhodni Evropi pa vedno ne presegajo 57 km na uro.

Krko pozimi 1928 in 1929
no pred 36 leti...

Odtrgana noga - prišita!

Uro za uro pregledujejo zdravniki bostonske bolnišnice »Peter Bent Brigham« stane bivega mornarja Williama Hunta, ki so mu pred dnevi z drznim kirurškim posegom prišli levo nogo, ki

mu jo je kolo kamiona skora popolnoma odtrgalo. Operacija, kakršni v medicinski zgodovini doslej še ni bilo podobne, je trajala nad šest ur in jo je opravljalo osem kirurgov hkrati.

Znan je primer 13-letnega dečka, ki so mu maja 1962 zdravniki v »General Hospital« v državi Massachusetts prišli v ramenu leve roke.

Operacija je popolnoma uspešna. Toda Huntov primer je vsekakor še huji, saj predstavlja operacija noge večje težave že z ozirom na večje dimenzije.

Ko so Hunta pripeljali v bolnišnico — povozil ga je

Prometnega davka prosto — Posamezna številka din 50 brez glihanja

Leto III. — Glasilo pustnih veseljakov Videm-Krško — 26. I. 1963

KRŠKO BREZ V Pričelo se je okrajno izločilno tekmovalje

Cervarno je do izida glasila pustnih veseljaka »Vidmu-Krškem« — »Pustnih novica« se že picel mesec, se uredniški odbor že daleč časa redno sestaja. Zelo radi bi se pogovorili z glavnim urednikom »Pustnih novic«, pa se je naš poskus vselej izjalovil. Ime glavnega urednika hranijo v največji tajnosti. Nekdo nam je namignil, da se bo uredniški odbor sestal 18. januarja ob 20. uri v gostišču »Murko«. Zato smo dobre pol ure pred napovedanim časom bili na preži. Kazalec na uri se je že pomaknil na 21. uro, pustnih veseljakov ni bilo od nikoder. Prepričani smo bili, da nas je obveščevalce potegnili za nos. Se smisel ne nameravalj odpraviti iz gostilne, ko je nekdo prišel v lokal in polglasno šepnil natakarciji: »Nekaj bele vinske tekočine bi rabili, da damo blagoslov Pustnim novicam.« In tako se je pričelo. Urajeval je s čig hruzezov ojedn ej tuuu upr vsajupsuju e urednik, cegar imena pa seveda ne smemo izdati. Njegove prve besede so narobe bile: »Fazite, moje ime in ime ...« Člani uredniškega odbora morajo ostati v največji tajnosti, sicer ... In urednik nas je z ostrim pogledom nezapuon premeril od nog do glave. Sele ko smo svečano objubili, da bomo napisali samo tisto, kar nam bo povedal, in nič več, je bil led prebit. Razgovor je potekal takole:

Tovariš glavni in odgovorni urednik, bi nam hoteli zaupati, kdaj bodo letos izšle »Pustne novice«?

»Prvič sem samo glavni urednik, odgovorni urednik, ki jih je 6, so za eno stopnjo nižji, vsi skupaj pa sestavljamo uredniški odbor. Drugeč: ne veste, kdaj je pust, poglejte v Pavilionsko pratlako!«

Takšnega »službenega odgovora« seveda nismo pričakovali: Toda globoko smo pogoltnili slino in nadaljevali z vprašanji.

Bodite, cenjeni glavni urednik, tako prijazni in nam povejte še, kaj bodo prinesle letos Pustne novice?

»Gladiva imam dovolj. Odbor je ugotovil, da si bralci želijo nekoliko drugačne vsebine kakor prejšnja leta. Ugodil bom njihovim željam in sestavil take »Pustne novice«, da bodo vzgale. Letos bo izšel naš list v nakladi 4000 izvodov. Tiskala ga bo ena največjih tiskarn v Spodnjem Posavju, to je Valvasorjeva tiskarna v Krškem. Predvsem pa si bomo prizadevali, da ne bomo objavili nobenih uroženih šal, vse bodo domače proizvode. Nameravamo pa jih vendarle nekaj »odkupiti« v Brežicah in Sevnici.

Ali boste res s fičkom NM 1945 obiskali še nekatere kraje v občini in Spodnjem Posavju zaradi najnovejših dogodkov v zadnjem letu? Nadalje nas zanima, kakšne so cene oglasov v »Pustnih novicah« in koliko bodo letos stale Pustne novice.

»Da, te dni bomo obiskali nekatere kraje, zakaj, ste že sami v vprašanju povedali. Cene oglasov so po »reklisu«. Tudi letos bo posamezna številka Pustnih novic stala 50 dinarjev brez »gihanja«.

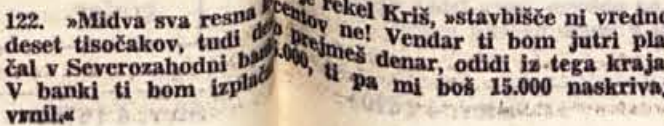
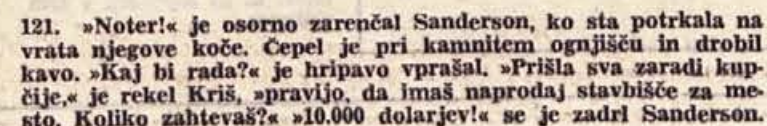
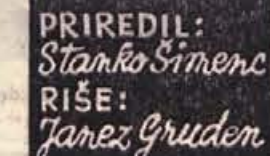
In kakšna je vaša želja?

»Da bi imeli 26. februarja, ko bodo izšle Pustne novice, vsi veseljaki in norci denar, ker vem, da bo takrat naše glasilo hitro razprodano! Morda bo glasila celo zmanjkala, zato priporočam, da si za tega dne prihranijo vsaj 50 dinarjev. Vsem pa želim veliko razvedrila ob branju.

Tako se je končal razgovor z glavnim urednikom. S Krčani in vsemi prebivalci Spodnjega Posavja vred pa nestrpnost pričakujemo letošnje izdaje krških PUSTNIH NOVIC.

Zadrega pa taka!

Američanka Ganice Chalmers je enostavno poklicala policijo v hišo, ker ni več vedela, katera od njenih dvojčic je Kathy in katera Kelly. Stari sta pet mesecev in podobni kot jajce jajcu. Policija je obupani materi takoj postregla z nasvetom: vzela je odšile stopal in jih primerjala z odšili, ki so jih takoj po rojstvu naredili v poročnišnici. Mat se je oddahnila; zdaj natanko ve, katera je Kathy in katera Kelly.

— Vidiš, Filomenica, vsaj lahko kjerkoli parkirava...

— Mislite, da se bom kdaj
prvemu vrгла v naročje

ALI JE GOZD RES SAMO ZA DRVA?

SPODNJE

Občinski odbor SZDL v Brežicah je v letu 1962, ko je razpravljalo o gozdarstvu, priporočil približno takole:

»Podružbljanje gozdarske proizvodnje narekuje, da pričnemo sklepati kooperacijske pogodbe tudi z zasebnimi lastniki gozdov. Enoletne pogodbe, ki določajo samo tržni odnos pri poseku lesa, ne dosegajo namena. Vse preveč je razprav o tem, kakšna naj bo organizacijska oblika gozdarske službe, vse premalo pa razmišljamo o tem, kako gospodariti v gozdovih. Slednje pa je toliko bolj pomembno zato, ker so gozdovi v občini močno izsekani in opustošeni...«

Okoli 9500 hektarov ali 35 odst. vseh površin v občini je poraslih z gozdovi. V zasebnem lastništvu je 6685 hektarov gozdov ali 70,8 odst. Povprečna lesna zaloga je zelo majhna: vsega 3 kubične metre iglavcev in 82 listavcev ali skupaj 85 kubičnih metrov lesa na hektar. Praviloma pa bi moral imeti hektar gozda povprečno po 250 kubičnih metrov lesa. Letni prirastek je 2,45 kub. metra ali komaj 40 odst. normalnega, skoraj polovica gozdov pa dosega komaj 25 do 30 odst. mogočega letnega prirastka.

V občini je največ gospodarstev, ki imajo manj kot 1 hektar gozda. Ker je letni prirastek zelo majhen, lahko posamezno kmečko gospodarstvo poseka na leto le 2,87 kub. metra lesa, brez škode

Premalo za kurjavo in najnujnejše potrebe

Kmet na brežiškem področju ne vidi v gozdu gospodarske vrednosti. Zanj predstavlja »hosta« predvsem zakladnico lesa za kurjavo... Gospodar, ki je s težavo ustvaril kmečko posestvo z nekaj hektari njiv in travnikov, je nato želel samo to, da bi dobil še krpo gozda. Zato so gozdovi razdeljeni v toliko majhnih parcel in zato so tako opustošeni.

Nov, razumnejši pa tudi odločnejši način gospodarjenja z gozdovi se je po svoje pokazal lani tudi v brežiški občini. Kmečka gospodarstva so vložila prošnje za posek okoli 18 tisoč kubikov lesa listavcev in 800 kubikov lesa

iglavcev. V začetku je bilo izdanih dovoljenj za posek 4500 kubičnih metrov lesa, naknadno pa še za 1100 kubičnih metrov. Naknadna dovoljenja so bila izdana zato, ker so bili ostrejši ukrepi uvedeni na hitro, kmetovalci, ki so pričakovali, da bodo sekali kot doslej, pa so ostali na zimo brez drv za kurjavo. Zato je ljudski odbor politiko sečnje tokrat nekoliko omilil. Kljub temu tudi naknadno odobrena količina se zdaleč ne zadošča potrebam. Vse kaže, da bo treba še naprej vztrajati pri ostrejšem omejevanju sečenj. Precejšen del kmetovalcev je že doslej drva za kurjavo kupoval, predpisi o novem načinu gospodarjenja v gozdovih pa bodo k temu silili tudi ostale kmetovalce. Tu mislimo na »srečnežev«, ki imajo krpo gozda. Kakšen je ta gozd pa dovolj zgovorno povedo številke, ki smo jih omenili.

Razen omejevanja sečenj tudi kooperacija

Vozovi drv, v manjši meri pa tudi vozovi tehničnega lesa, ki so leto za letom zapu-

ščali gozdove, so povzročili takšno stanje. V precejšnji meri ga bomo izboljšali z omejevanjem sečnje. Vendar to ni vse. Tudi drugače bo kazalo poizkusiti. S kooperacijo! Vendar ne s takšno, kakršne smo bili vajeni doslej: gozdarski obrat zadruge je podpisal pogodbo z lastnikom za leto dni. »V tvojem gozdu bomo posekali toliko kubičnih metrov lesa, ki ga prodaš na panju. Pri poseku boš sodeloval, približno tako so se dogovorili. Menda je bilo v občini podpisanih 22 podobnih pogodb za posek lesa. Prav posek pa je spravil brežiške zasebne gozdove na rob propada. Prej omenjena »kooperacija« v gozdarstvu je šla celo tako daleč, da se

je kmetovo sodelovanje zgolj v dveh primerih omejilo na to, da je delal na lesnem skladišču zadruge. Gospodar je podpisal pogodbo predvsem zato, ker je dobil denar za les, zadruge pa najbrž zato, ker se ji je izplačalo. Vrh vsega pa je les sekala z delavci, najetimi od drugod... O gospodarjenju tu ni sluha. Nudi ga lahko le dolgoročna pogodba. Takšna, ki bo zagotavljala na primer sodelovanje v razdobju 20 let. Pogodba, v kateri bo vsebovan dogovor o tem, koliko, kdaj, kje in kako bosta oba udeleženca vlagala v gozd in kako z njim gospodarila, da

bo priraslo za posek. Morebitni ugovor: »Lahko je pridigati, kje pa so sredstva« drži samo navidezno. V občinskem gozdnem skladu se je lani nabralo le 7 milijonov in pol. To je zelo malo. Za skromne začetke pa bi morda le zadoščalo. Gozdovi v občini morajo dati vsako leto 5 tisoč kubičnih metrov lesa za industrijo. Druženim gozdom te naloge ne moremo naprtiti v celoti. Več razmišljanj o gospodarjenju v gozdovih, o tem, kako preprečiti streljanje in drugo škodo, pa bo, čeprav po časi, boljše!

M. J.

Prosvetni dom za brežiško okolico

Krajevna organizacija Socialistične zveze v Zakutu pri Brežicah namerava za potrebe prebivalstva iz okolice Bre-

žic graditi stavbo, v kateri bodo prosvetna dvorana, pisarne za družbene organizacije in prostor za shajanje

prebivalcev. Okoli 450 tisoč dinarjev sredstev so že zbrali. Les za ostreže je obljubil darovati neki kmetovalec pod pogojem, da dobi sečno dovoljenje in da bo oproščen plačila gozdnih taks, potrebna obrtniška dela bodo opravili okoliški obrtniki brezplačno, opeko za zidavo imajo že pripravljeno, vsi prebivalci pa bodo prispevali na pomoč s prostovoljnimi deli. Tudi nameravana gradnja v Zakutu je lep dokaz o tem, koliko se da doseči s sodelovanjem in z zbiranjem sredstev iz lokalnih virov. Občinski odbor Socialistične zveze v Brežicah bo prizadevne člane iz Zakuta in okolice po svojih močeh podprl.

Kaj pa sredstva za preureditev Čateških toplic

Preureditev Čateških Toplic vedno bolj dozoreva in je hkrati vedno bolj potrebna. Nove poizkusne vrtnice, ki so jih opravili lani in 1961, so dale izredne rezultate: termalne vode z visoko temperaturo (58 stopinj C) je dovolj. Programi za preureditev so že pripravljeni. Celoletna preskrba s svežo zelenjavo je zagotovljena, saj je le nekaj metrov proč sodoben rastlinjak. Inozemci, zlasti Svedi, Holanci in Avstrijci, se za zdravilišče zelo zanimajo, vendar postavljajo posebne pogoje za udobnost. Vsaka soba bi morala imeti svoje sanitarije.

Po prvotnih računih bi bilo za preureditev potrebnih 560 milijonov dinarjev. Potrebna sredstva so pri Gospodarski banki zagotovljena v obliki natečaja, težave pa so v sredstvih za soudeležbo. Zdravilišče bi moralo prispevati 13 milijonov din, občina Brežice 123 milijonov din in dosežanji okrajni investicijski sklad 123 milijonov, preden bi se udeležili natečaja.

Preurejene Čateške Toplice bi bile osnova za razvoj turizma v brežiški občini, ki ima sicer za turizem izredne naravne pogoje. Vse kaže, da bo treba zelo skrbno zbirati sredstva za soudeležbo pri tej pomembni investiciji in da se bo treba pri investiranju drugod odreči marsičemu in z združenimi močmi težiti v izgradnjo tega pomembnega turističnega objekta.

Sklep ObLO Brežice

Na zadnji seji ObLO Brežice so odborniki med drugim razpravljali tudi o priporočitvi brežiškega področja h komunalni banki v Celju. Odborniki so potrdili tudi sklep, da se zavarovanci iz občine Brežice vključijo v skupnost zavarovalcev za Spodnje Posavje.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Ana Bamnik, hči posestnika iz Mrivic, je padla s kozolca in si poškodovala levo nogo; Alojz Kerin, posestnik iz Straže pri Rakli, si je pri podiranju drv v gozdu zlomil levo nogo; Stefan Maroh, osební upokojenec iz Brestanice, je padel po stopnicah in si poškodoval glavo.

Novi občinski odbor Socialistične zveze v Brežicah

Na občinski konferenci SZDL v Brežicah so bili pred zadnjo soboto izvoljeni za člane novega občinskega odbora SZDL naslednji:

Mile Bučan, Ivan Baškovič, inž. Janez Cerovšek, Ivan Cizelj, Karel Catar, Olga Drobnik, Adam Držanič, Ivan Golob, Anton Harapin, Anton Jurkas, Cvetka Kovačič, Franc Kos, Franc Kebe, Silva Luter, Bogo Oberč, Ivan Ogorevc, Janez Pirnat, Ljudmila Petan, Stane Rebernik, dr. Svetozar Rajner, Vlado Staroveški, Franc Turšič, Vinco Zgamažster, Alojz Zokalj in Ivan Zivič.

Člani novega nadzornega odbora so Ervin Blažević,

Ivan Kostevec, Stane Kerin, Ivo Maričič in Marija Strmečki.

Izbirajmo prave ljudi v vodstva organizacij in društev!

Smo v razdobju, ko se zvrsti največ občnih zborov in ko v domala vseh organizacijah in društvih volimo nova vodstva. Neredko čez leto razpravljamo o tem, da organizacija ni opravičila svojega obstoja, in hkrati ugotavljamo, da je dobljen del krivde za to na vodstvu. Kaj storiti, da bo letos bolje? Odgovor je preprost: izbirajmo bolje, kot smo izbirali doslej!

Brez dvoma drži, da je delo v mnogočem odvisno od vodstva. Vsako društvo in vsaka organizacija, oboje je potrebno, saj je oboje ustanovljeno z neko nalogo in ciljem. Ta cilj pa bomo dosegli lažje, hitreje in boljše, če bo vodstvo dobro. Zakaj imamo tako nesrečno roko, kadar tuhtamo, koga bi izbrali, da bo vodil našo organizacijo ali društvo?

Vse preradi si izberemo koga izmed »ta glavniha« v komuni ali v podjetjih, ker računamo, da nam bo najlažje zagotovil prepotrebna sredstva. Tu in tam morda tudi uspemo, največkrat pa ne. Pozabili smo, da so tovariši iz vodstva v komuni in oni iz gospodarstva že dovolj obloženi s svojim delom in da dela v naši organizaciji kljub najboljši volji ne bodo zmogli.

Koga torej voliti? V vsaki organizaciji in v vsakem društvu je prav gotovo nekaj članov, ki jo »drže pokonci« in ne omagujejo, čeprav vsi trdimo, da sta organizacija ali društvo neaktivna. Izvolimo jih! Veselje do dela bo odtehtalo sredstva in vse ostalo, kar smo si obetali od tistih, ki smo jih volili doslej. Izvolimo delovne tovariše. Povsod jih je dovolj! Veselje do dela imajo, to je eden izmed pogojev. Drugi je: ne preobremenjujmo jih. Zadolžitve v eni organizaciji je dovolj za vsakogar, ki bi svojo dolžnost rad opravil pošteno in vestno. Ne silimo nikogar, ki dolžnost odklanja. Upoštevajmo to in prihodnje leto bomo tudi mi na obnem zboru lahko ugotovili, da je naša organizacija v svojih naporih uspešna.

BREŽIŠKE VESTI

„To bo naš novi dom...“

»Kako lepo bi se odvijalo pri nas družbeno življenje, ko bi imeli primeren prostor! Na dvorano niti ne mislimo. Ko bi bila vsaj sobica, takole 8 x 5 metrov!«

Takšnih vzdihov je dandanes veliko. Pobožno želje — bi jim lahko rekli. Morda zato, ker pozabljamo, da nam tega, kar potrebujemo, ne bo prinesel dedek Mráz... Zbirati je treba, razmišljati, iskati, delati in se truditi, pa je tudi takšni želji ustreženo. — Ne verjamete? Pojdite v občino Brežice in se ogledajte v Globokem, Dobovi, Mostecu, Gabrju, Krški vasi, Pečicah, Cerkljah, Čatežu, Kapelah, na Bizelskem in še kje! Krajevne organizacije SZDL s pomočjo in sodelovanjem ostalih družbenih organizacij in delovnih kolektivov v naštetih krajih preurejajo prostor za svoj klub. Lepo, plemenito in koristno tekmovanje je to.

»TO BO NAS NOVI DOM!« vam povedo ljudje smejočih se obrazov, ko jih povprašate, kje si urejajo kotiček.

Občinski odbor Socialistične zveze bo prispeval 700 tisoč

Predsednik tov. Ivan Zivič je povedal:

»Lani smo namenili 700 tisoč dinarjev za ureditev družbenih prostorov v krajevnih organizacijah. 305 tisoč je bilo razdeljenih, preostanek pa bomo dali letos tja, kjer bodo sami zbrali največ sredstev in s svojo pobudo naredili največ.

Ne gre toliko za prostor, namenjen sestankom in sejam, kot za prostor, kjer bi se prebivalci lahko zbirali, zlasti pozimi. Tam bi bila lahko razna predavanja, radijski ali TV sprejemniki, časopisi, razgovori o vsem, kar prebivalce zanima, knjižnica, morda tudi sedež družbenih organizacij in podobno. Ponekod, kjer so imeli možnosti, so takšen družbeni prostor uredili ali pa ga urejajo v stavbi, kjer sta pošta in sedež krajevnega urada, tako da je prebivalcem vse pri roki.«

Na Globokem so med najboljšimi

Nasproti šole je stavba prosvetnega doma. V njej je pošta in sedež krajevnega urada. Dvorana je lena. Ze na prvi pogled opaziš, da jo skrbno vzdržujejo. Tudi kinoprojektor imajo in redno predvajajo filme.

Predsednik krajevnega organizacije Socialistične zveze tov. Franc Cizelj je sicer redkih besedi (skoroda vleči jih je bilo treba iz njega).

»Pravijo, da pri vas urejate lep družbeni prostor,« smo pričeli razgovor.

»No ja, menda bo res nekaj takega,« je odvrnil in nas

s ključki v rokah odvedel na hodnik. Stopili smo v prostor, velik kakšnih 50 kvadratnih metrov. V njem je bilo približno 10 miz, prevlečenih z ultrapasom v živih barvah, stoli, na novo prepletkane stene, lepe zavese, stropne luči, nova peč. Vse snažno, urejeno, kot v škatlici.

»Kako ste zbrali sredstva za to?«

»Vsak je dal nekaj. Rudnik Globoko, krajevni odbor, mladina, prosvetno društvo. Počasi se je nabralo. Lani na jesen smo začeli. Stavbo smo na novo prekrili. Dandaj smo porabili okoli 500 jurjev. Po malem se je nabiralo, ker smo revni.«

»Kdo upravlja stavbo in jo tako skrbno vzdržuje?«

»Krajevni odbor. Ko bo vse urejeno tako kot mora biti, jo bomo predali upravni odboru, v katerem so predstavniki vseh organizacij. Vsi jo bomo uporabljali in vsi skrbeli zanjo. Krajevni

odbor je vanjo veliko vložil. Sodelovali in pomagali smo vsi, zato jo bomo znali ceniti. V klub bomo dali tudi televizor. Vrata je treba še prepletkati in urediti nekaj malenkosti. Za Prešernovo proslavo bi radi imeli otvoritev.«

Tudi drugod ne zaostajajo!

V Dobovi urejajo podoben prostor v združenem domu. V njem bo hkrati sedež vseh družbenih organizacij. Omišljali so si posebno omarno, v kateri je toliko predalov kot organizacij. Vsak predal je opremljen z napisom organizacije, kateri je namenjen. Na Bizelskem še razmišljajo, kje bi uredili klubski prostor, ponekod že zbirajo sredstva za opremo, drugod spet to že imajo in zbirajo za televizor.

V Brežicah so na skupnem posvetu razpravljali o tem, kako razdeliti prostore novega prosvetnega doma. V njem bodo opremlili poseben klubski prostor za Socialistično zvezo in ostale družbene organizacije.

Vse kaže, da prostori niso več tak problem, kot je bil nekoč. Najhitreje in najlažje gre tam, kjer upoštevajo priporočila občinskega odbora Socialistične zveze ter so se z združenimi močmi lotili te naloge. Mnogo boljše je tako, kot pa da vlečejo vsak sebi gasilci, mladina, prosvetno društvo in Partizan!

—CŽ.

Združujmo s premislekom!

Odbornik ljudskega odbora Brežice tovariš Alojz Serlec je na zadnji seji ljudskega odbora, ko so razpravljali o združevanju raznih služb in dejavnosti v brežiški občini z zavodi in organizacijami v celjskem okraju, poudaril, da morajo biti odborniki in ljudski odbor pri tem preudarni. Brez dvoma kaže nekatere službe pripojiti k tovrstnim organizacijskim oblikam na področju celjskega okraja, vendar ne gre prezreti dejstva, da so nekatere organsko vezane na področje nek-

danjega novomeškega okraja. Ker predstavlja dolina Krke celovito turistično področje od izvira do Čateških Toplic, je poudaril, bi kazalo, da brežiški turizem ostane povezan z Dolenjsko turistično zvezo. Razumna bi bila tudi odločitev za sodelovanje z Dolenjsko vodno skupnostjo iz enakih vzrokov, kot je menil tovariš Alojz Serlec. S svojo razpravo je dokazal, da preudarno razsoja in se kot dober gospodar ne ustavlja ob občinskih ali okrajnih mejah.

Člani novega občinskega odbora SZDL Videm-Krško

Na konferenci SZDL v Vidmu-Krškem so bili 15. januarja 1963 izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice za člane novega občinskega odbora SZDL:

Ivan Abram (Prekopa), inž. Zdenko Gašperič (Videm-Krško), Jože Korinšek (Senovo), Andrej Kovačič (Brestanica), Franc Kovačič (V.K.), Albina Lešnjak (Raka), Slavko Lipar (V.K.), Vili Manček (V.K.), Anton Mirt (V.K.), Stane Nunčič (V.K.), Ciril Plut (Veliki Podlog), Režika Pirc (Leskovec), dr. Jo-

že Pirc (V.K.), Lojze Rihtar (Senovo), Slavko Smerdel (V.K.), Lojze Stih (V.K.), Vinko Sušterič (V.K.), Alojz Severkar (Senovo), Zvonka Tomažič (V.K.), Slavko Zakšek (Brestanica), Konrad Zupančič (Kostanjevica); inž. Marjan Zupan (Leskovec) in dr. Matjaž Zupančič (Videm-Krško).

Člani novega nadzornega odbora so Branko Voglar (Leskovec), Franc Skoberne (Senovo) in Mimica Mirt (Videm-Krško).

Navdušen sprejem Celjanov

Člani Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja so preteklo soboto gostovali z duhovito komedijo francoskega akademika Marcela Acharda »Odkritosrčna lažnivka«.

Kmedijo je lepo prevedel upravnik SLG prof. Bruno Hartman in spada v lažji del repertoarja sodobnega gledališča, je pa eno najboljših del tega francoskega komediografa. Režijo je prevzel stalni režiser celjskega gledališča Juro Kislinger. Dal ji je primeren tempo in tako je dosegel, da sta bila oder in poslušalstvo v stalni napetosti.

»Odkritosrčna lažnivka« je tipična bulvarka, pisana brez namena reševati kake globlje družbene vprašanja. Tako je imel režiser dosti težavneje stališče, ko se je ubadal s postavitvijo tega dela. Bulvarske komedije predstavljajo za režiserja dostikrat hojo po vrvi, pri kateri mora

skrbno paziti, da ne zaide v eno ali drugo skrajnost: v melodramatičnost ali spolzost, najverjetneje pa celo v mešanico obojega. Kislingerju je uspelo iti neko srednjo pot brez izrazitih spodrslovjev. Naslovno vlogo je oblikovala Jana Šmidova, kateri je to prvi nastop. Bila je poljska.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

srečno izbrana in je pokazala lepo mero znanja in talenta. Preiskovalni sodnik je bil Janez Bermež; njegova vloga je bila dostojanstvena in včasih kar ganljiva. Tudi ta igralec je novinec v SLG Celje. Zelo samo s svojo pojavo je vzbudil pri občinstvu topel

sprejem. Bermež je gradil svojo vlogo s skrajno mirnostjo. Odličen je bil tudi Marjan Breznik v vlogi sodnega pisarja. Pri tem igralcu je opaziti izreden smisel za komika.

Tem trem igralcem se pridružuje še Franci Gabrovšek, absolvent Akademije za igralstvo, ki je prav tako letos prvič angažiran. V ostalih vlogah so nastopili Sandi Krošl, Slavko Strnad, Marjan Krošl, Nada Božičeva in Marjan Dolinar. Po udariti moramo zlasti nastop Nade Božičeve, ki je svojo vlogo oblikovala očarljivo ter izredno dobro prikazala pariško aristokracijo. Tudi bankir Sandija Krošla ni zaostajal. Marjan Krošl je bila ljubka in je tudi to pot osvojila občinstvo.

Nastop članov SLG iz Celja je osvojil občinstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička in burno aplaudiralo izvajalcem. Člani SLG iz Celja že sedmo leto redno gostujejo v Kostanjevici in so si s svojimi nastopi oblikovali čisto svoje občinstvo. Upamo, da vas bodo kmalu razveselili s ponovnim obiskom!

Šola za starše v vseh večjih krajih videmsko-krške občine

Delavska univerza v Vidmu-Krškem namerava organizirati šolo za starše v vseh večjih krajih v občini. Šola za starše, ki je bila na Vidmu v pretekli izobraževalni sezoni, je zbudila veliko zanimanja. Zato se je delavska univerza odločila s pomočjo DPM organizirati tako šolo na Vidmu (v prvi polovici januarja), v Leskovcu (pričetek 19. decembra), v Velikem Podlogu (v prvi polovici januarja), na Raki (v januarju) in na Senovem (v prvi polovici februarja). Šola se bo pričela samo, če bo prijavljenih najmanj 30 odraslih oseb.

Program vključuje več predavanj, med drugim tudi: Kako je treba razvijati mlade

dega človeka; O poklicni vzgoji in usmerjanju, O spolni vzgoji, O socialni in pravni zaščiti družine, O duševnem razvoju otroka od rojstva do pubertete, O sodobni regulaciji rojstev, Zdrava nosečnost in porod, Od spočetja do rojstva. Zanimiva bodo tudi predavanja o šoli, družini in otrocih, o težko vzgojljivih otrocih, o zdravem in bolnem otroku, otroškem zobozdravstvu itd. Na koncu šole bo organiziran razgovor z vsemi predavatelji z naslovom: Vi sprašujete, mi odgovarjamo.

Slušatelji bodo plačali samo 500 dinarjev za vsa predavanja, ostale stroške pa bo krila delavska univerza.

Vodovod v kostanjeviški šoli je dokončan

Za novo leto je kostanjeviška šola dobila v celoti dograjen vodovod. Medtem ko je skoraj dve leti imela šolska stavba vodo le v severnem traktu, je zdaj voda v vsej stavbi. Šolska kuhinja ima mrzlo in toplo vodo ter je s tem dokončno urejena. Zavod ima kopalnice za mladino, sodobno urejena angle-

ška stranišča in umivalnike. Vse vodovodne naprave so zgrajene s pomočjo mednarodne organizacije UNICEF, občinskega ljudskega odbora Videm-Krško, okrajnega ljudskega odbora Novo mesto, okrajnega odbora Rdečega križa Novo mesto, pomagal pa je tudi občinski odbor Rdečega križa Videm-Krško. Tako je pereče vprašanje preskrbe z vodo v kostanjeviški šoli končno rešeno. Pripomniti moramo, da so h gradnji vodovoda znaten delež prispevali tudi starši, ki so bodisi v denarju, bodisi s prostovoljnimi delom vsak po svojih močeh pomagali, da je zavod tudi po tej plati lepo opremljen. Razen prebivalcev Kostanjevice so se pri tem posebno izkazali prebivalci Prekope.

Upravniku Delavske univerze v Vidmu-Krškem Slavku Smerdelu smo zastavili dvanaest vprašanj.

O programu delavske univerze v zimskem obdobju smo v našem listu že poročali. Zanima nas, kako uresničujete ta program?

— Letošnji program izobraževanja uresničujemo v celoti. Uspelo nam je organizirati večerno politično šolo z dvema oddelkoma, 8 šol za starše, 5 šol za življenje, mladinsko politično šolo, 3 pripravljalne tečaje za opravljanje izpitov na ekonomski srednji šoli (97 slušateljev), 2 tečaja za izpopolnitev osnovnošolske izobrazbe, strojepisni tečaj prve in druge stopnje, osnovni tečaj angleškega jezika in razna predavanja.

Na katerem področju ste dosegli največ uspehov in kje najmanj ter zakaj?

— Največji uspeh smo vsekar dosegli pri ideološko-političnem, strokovnem in splošnem izobraževanju. Mnogo zanimanja med starši in mladino so vzbudile zlasti šole za starše in šole za življenje. Največ težav imamo pri organiziranju seminarjev za usposabljanje organov delavskega in družbenega samoupravljanja ter ostalih članov delovnih kolektivov. V preteklih letih smo za te organizirali razne seminarje. Izkušnja je pokazala, da so uspehi seminarjev odvisni od tega, kako so programi pripravljani. Programi morajo obravnavati konkretne probleme v posameznih gospodarskih organizacijah. Sistem organiziranja seminarjev pa zahteva temeljite priprave. Prepričan sem, da bomo podobne seminarje organizirali v nekaterih gospodarskih organizacijah že v drugi polovici februarja.

Znano je, da vsebinsko bogati izobraževalni program zlasti zadnja leta dosledno izvajate v vseh krajih v občini. Kako vam je to uspelo?

— Res je, da smo velik del občanov v tej ali oni obliki vključili v sistem izobraževanja. To nam je uspelo le s

Slavko Smerdel

tesnim sodelovanjem upravnega odbora in kolektiva delavske univerze, vodstev družbeno-političnih organizacij ter ostalih, ki so soodgovorni za izobraževalno delo.

Kaj nameravate pripraviti še v tej izobraževalni sezoni?

— Organizirali bomo tečaje higijenskega minimuma za vse tiste, ki pridejo pri svojem delu v stik z živili, pa še nimajo ustreznega izpita; tečaje slovenskega jezika za osebe v tovarnah, podjetjih in ustanovah, ki ima pri vsakdanjem delu opravka z dopisovanjem in mu je potrebno trdno znanje knjižnega jezika. Nadalje bomo organizirali seminarje za organe delavskega in družbenega upravljanja in vodstva političnih organizacij; seminarje za mlade člane ZK; pripravljali tečaj za opravljanje izpitov na nižji stopnji administrativne šole; ciklus predavanj s področja obrambe vzgoje in nekaj predavanj iz različnih področij.

Kako se počutite na delovnem mestu?

— Priznam, da se ne počutim najbolje, to pa zaradi tega, ker so potrebe po izobraževanju vsestranske in zahtevne, da jih ob dosedanjih minimalni kadrovski zasedbi ne zmoremo. Prav zato nimam nikdar občutka, da sem neko delo končal.

Česa si osebno najbolj želite?

— Mislim, da to ni samo moja želja, temveč želja večine, ki dela na področju izobraževanja: da bi sleherni občan občutil potrebo po izobraževanju. Želim tudi, da bi v Vidmu-Krškem čimprej začeli graditi stavbo, v kateri

bi imela tudi delavska univerza svoje učilnice in upravne prostore.

Kateri časopise najraje prebirate?

— Najraje prebiram »Delo«, zame »Dolenjski list«. Domači tednik je zlasti zanimiv zaradi tega, ker objavlja veliko člankov iz našega ožjega področja.

Kako izrabite prosti čas?

— V času izobraževalne sezone od septembra pa tja do julija imam malo prostega časa. Kolikor pa ga imam, ga preživim ob igri s svojima otrokoma.

Kaj je za vas v Vidmu-Krškem najbolj značilnega?

— Menim, da je najbolj značilen most čez Savo. Bojim pa se, da ne bo v kratkem prešel pod upravo Zavoda za spomeniško varstvo.

Česa v mestu pogrešate?

— V mestu pogrešam predvsem klubske prostore, knjižnico, prostor za prirejanje razstav in pa okrasno grmičevje in rože.

Imate kakšen poseben predlog?

— Prav bi bilo, da bi čimprej zaščitili Valvazorjevo hišo in popravili močno zanemarjeno cerkev, ki je zaradi čistega baročnega stila eden izmed najpomembnejših kulturnih spomenikov na Slovenskem.

K. D.

Gabrijel Humek razstavlja v Kostanjevici

Na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici je bila 26. januarja slikovna odprta trinitideseta likovna razstava. To pot se je predstavil v Stični živeči slikar Gabrijel Humek. Razstavil je šestdeset oljnih podob. Od tega je polovico pokrajin, drugo polovico pa predstavljajo interieri in tihotitja. Humek prikazuje pretežno našo dolensko pokrajino med Višnjo goro in Kostanjevico, posegel pa je tudi v Belo krajino do Kolpe. Svojo pripoved o dolenski dedeli je začel z upodobitvijo gradu v višnji gori, ki ji je pridružil Hmeljnik, Hudo luknjo, Klevčev, kostanjevski grad in druge.

Najbolj uspešni pejsaži so tisti, s katerimi se je umetnik popolnoma predal čustvu. Kullsam grajskih razvalin se namreč največkrat podredi, ker mu narekujejo in vsiljujejo svoje podobe. Zvest svojim realističnim nagajenjem jih ne more v sebi pregnati in po svoje izpovedati. Zato intimna pokrajina v njem zaživi. Naši valoviti hribočki, razorane n'ive, kozolci, orumeneli jensenski gozdovi mu pod čopičem zapojejo in v tem se razodeva moč Humekovega slikanja. Druga, manj pomembna veja, so njegovi interieri, in to predvsem tam, kjer upodablja tkanine. Tu se njegov kolorizem razvija prav do razkošnosti. Če smo za Humekovo umetnost rekli, da je intima, smo mislili na njegovo intimnost predvsem v zvezi z interierji.

Humek je realističen kot tak zvest tradicionalnemu slikarstvu. Iz njegovih del odseva nekateri vplivi italijanskega kolorizma, akademskega razporedjanja predmetov in deloma tudi način slikanja Humekovega profesorja Antona Gajmira Kasa. Razstava prav zaradi tega in še nekaterih drugih dejstev ne predstavlja neke ubrane enotnosti. Tega pa tudi Humek sam ni hotel doseči. Predstavil se je z neke vrste retrospektivo. Pri tem je uspel.

Otvoritev se je udeležilo skoraj dvesto obiskovalcev. Razstava bo odprta do 8. februarja, in to vsako nedeljo dopoldne, za obiskovalce iz drugih krajev pa ob vsakem času.

TEČAJ RDEČEGA KRIŽA

V sredo, 9. januarja, se je na kostanjeviški šoli začel redni tečaj za zdravstveno prosvetljanje, ki ga organizira RK. V tečaju so razna predavanja, ki so koristna za mladince in mladinke. Tečajniki bodo imeli v tečaju 70 ur pouka, ki ga bodo pripravili res izbrani predavatelji. Zanimanje za ta tečaj, ki so mu tečajniki sami dali naslov »šola za življenje«, je zelo veliko, saj se je prijavilo kar 40 mladih ljudi, tako da bo praktično kuhanje moralo potekati v treh izmenah. Tečaj je ob vsestranski podpori Okrajnega odbora RK ter občinskega odbora RK pripravljen odbor RK v Kostanjevici.

S. R.

Iz Kostanjevice na Krki

V nedeljo, 13. januarja, je bil v Kostanjevici občni zbor DPM. Društvo je najprej podalo obračun svojega dela, nato pa razvil bogat program za prihodnje. Izčrpano poročilo dosedanje predsednice tov. Stane Gajšek je razgrnilo pred člani vrsto akcij, ki jih je društvo opravilo v letu dni po zadnjem občnem zboru. Med temi akcijami ima posebno

mesto nenehna skrb za zdrav in pravičen razvoj mladih občanov, skrb za predšolsko vzgojno ustanovo, nad katero ima patronat DPM, skrb za prehrano med šolskim letom, za razvedrilo otrok in še posebej za usmerjanje šolarjev v razne poklice ob koncu šolskega leta. Društvo je nadalje mnogo prispevalo tudi k temu, da so se šolarji vključili in

uspešno tekmovali v jugoslovanskih pionirskih igrah. Prispevalo je tudi k organizaciji pionirskih ekskurzij po Dolenskem, Stajerskem in Koroškem, na katerih so otroci spoznavali našo ožjo domovino.

Vse to in še kaj je tudi v novem programu kostanjeviškega društva prijateljev mladine, ki je zbralo okoli sebe že 180 članov. Na zadnjem občnem zboru so člani ponovno izvolili za predsednico tov. Stano Gajšek, ki je v lanskem letu kljub temu, da je skozl vse leto med najbolj zaposlenimi člani tega zbora, šla kot edina v velikih počitnicah za vzgojiteljico v kolonijo.

Letos: medobčinska kulturno-prosvetna revija v Brežicah

Od 6. do 20. aprila bo v Brežicah medobčinska kulturno-prosvetna revija, na kateri bodo sodelovala kulturno-prosvetna društva in »Svobode« iz občin Sevnica, Videm-Krško, Brežice, Karlovac, Samobor, Zaprešić, Klanjec in Zagreb. Na reviji se bodo pomerili igralne skupine, pevski zbori, recitatorji, glasbeno-zabavni ansambli, otroški likovni ustvarjalci in še nekaj drugih zvrsti kulturno-prosvetnega dela. Kakor vidimo, bo revija prešla meje naše republike, saj bo na njej sodelovalo precej predstavnikov kulturno-prosvetnega življenja iz LRH, med njimi tudi nekaj slovenskih prosvetnih društev, ki tam

Gradbišče novega, prepotrebnege zdravstvenega doma v Krškem je prekril sneg... Dogovorjeno je bilo, da bo stavba pred zimsko pod streho in uprava doma je upravljen pričakovala, da bo novi dom res pokrit pred prvim snegom — zgodilo pa se je drugače

VSAK ČETRTEK: DOLENJSKI LIST!

DELAČI: uporabljajte sredstva za osebno zaščito!

Novo vodstvo SZDL v Sevnici

Člani novega občinskega odbora Socialistične zveze v Sevnici, izvoljeni na zadnji redni konferenci:

Viktor Auer, Dušan Brelih, Janko Blas, Majda Brodar, Stanko Camloh, Vinko Geč, Drago Grebene, dr. Franjo Humer, Franc Iljaž, Anica Keber, Anton Klenovšek, Jože Knez, Alojz Kostreva, Ivan Možic, Jože Pavlin, Marica Presekar, Stane Rešeta, Mirko Stojš, Vera Škrlec, Rado Tavčar, Ljudež Udovč, Stanko Vovk in Maks Zemljak.

Člani nadzornega odbora so: Marjeta Ficko, Elka Grile in Ignac Stirmole.

Izvršni odbor ObO SZDL sestavljajo Viktor Auer (sekretar ObO SZDL), Dušan Brelih (predsednik ObO SZDL) in člani Janko Blas, Anton Klenovšek, Mirko Stojš, Stanko Vovk in Maks Zemljak.

Dobra pomoč krajevnim odborom

Občinski odbor SZDL v Sevnici je 17. januarja organiziral enodnevni seminar za predsednike in sekretarje novizvoljenih krajevnih odborov SZDL. Na seminarju so obravnavali vlogo in naloge SZDL, gospodarsko problematiko v občini, sistem vodenja sestankov in administracijo.

SEVNIŠKI VESTNIK

aktivno poslovanje v organizaciji.

38 udeležencev posvetovanja je v razpravi ugotovilo, da je seminar koristen. Izrazili so tudi željo, da bi občinski odbor SZDL v bodoče organiziral še več takih seminarjev, in so predlagali, naj bi seminarji trajali vsaj dva dni.

Prav zato je bilo občinsko vodstvo SZDL upravičeno zadovoljeno, da se tega seminarja iz krajevnih organizacij SZDL Krmelj, Bučka, Gabrijele in Breg ni nihče udeležil. Kljub hudi zimi pa so na seminar prišli tudi predstavniki iz oddaljenih organizacij, kot na primer z Velikega Cirnika, Kala, Primoža in Razbora! Občinski odbor SZDL ima pred seboj kup nalog in obvez, ki mu jih je dala letna občinska konferenca. To pa so hkrati tudi naloge KO SZDL, prav zato morajo vse organizacije krepko zagrabiti za delo že v začetku leta.

Naslednjega dne, to je 18. januarja, je bil organiziran tudi seminar za blagajnike organizacij. Udeleženci seminarja so se seznanili s poslovanjem blagajne in z vsemi finančnimi postopki. Od 30 krajevnih organizacij SZDL se je seminarja udeležilo 20 blagajnikov.

Omeniti moramo, da sta bila seminarja v osnovni šoli na Radni in so na njih predavali vidnejši družbeni delavci iz občine. Oba seminarja sta bila dobro pripravljena in zato tudi uspešna.

D. K.

5578 članov SZDL v sevnikiški občini

V sevnikiški občini je 12.037 volivcev, od tega 5.578 članov SZDL, kar je občutno premalo. Do 25 let je starih 736 članov, članic pa 1.406. Po številu je najmočnejša krajevna organizacija v Sevnici s 1210 člani, najmanjša pa Drožanje s 40 člani. Organizacije bodo morale krepko poskrbeti za dvig števila članov, za kar imajo vse pogoje.

Šentjernejska žaga je založena

Odkar bivša začrtna žaga v Šentjerneju spet redno obratuje, je zelo založena s hlodovino. Sem vozijo ljudje les s celotnega področja krajevnega urada Šentjerneja. V zimskem času vozijo les na saneh, ki so na podeželju še zdaj zelo uporabno prevozno sredstvo.

NATEČAJ ZA VELIKA POPRAVILA STANOVANJSKIH HIŠ

Po 29., 43. in 44. členu zakona o financiranju gradnje stanovanj (Ur. list FLEJ št. 47-752-59) in pravil stanovanjskega sklada razpisuje upravni odbor stanovanjskega sklada občine Sevnica po sklepu z dne 18. januarja 1963

IV. NATEČAJ

za posojila iz sredstev stanovanjskega sklada za velika popravila stanovanjskih hiš.

1. Stanovanjski sklad občine Sevnica bo dajal po tem natečaju iz sredstev sklada posojila do skupnega zneska 5 milijonov dinarjev.
2. Natečaja za odobritev posojila se lahko udeležijo pravne in fizične osebe za popravilo stanovanjskih hiš, ki stojijo na območju občine Sevnica.
3. Posojila bodo stavljena na razpolago pod pogojem, da posojiljemalec zagotovi minimalno lastno udeležbo v višini petdeset (50) odstotkov od vrednosti predvidenih predračunskih del.
4. Minimalna obrestna mera je 1 odstotek.
5. Maksimalni rok vračanja posojila znaša praviloma 15 let, v izjemnih primerih tudi več, kar je odvisno od kreditne sposobnosti zgradbe, vendar največ 20 let.
6. Posojila se bodo dajala za naslednja dela:
 - a) za nujne gradbene rekonstrukcije,
 - b) za nujne instalcijske rekonstrukcije,
 - c) za popravilo fasad, krovov, dimnikov, kleparskih, mizarskih in instalcijskih del.
7. Stanovanjski sklad bo dovoljeval posojila le, če predračunska vrednost ne presega 1,5 milijona dinarjev.
8. Prosilec je dolžan položiti garancijsko znesek v višini 2 promil od zneska zaprosenega posojila kot varščino na račun 606-14-647-01-7, depozitni račun stanovanjskega sklada občine Sevnica.

9. Stavba mora biti zavarovana za realno vrednost pri DOZ.

10. Sredstva posojila se smejo izkoristiti v roku enega leta od dneva odobritve posojila in se ne smejo uporabljati v druge namene razen tiste, za katere so bila odobrena.

11. Pri dodeljevanju posojil bodo imeli prednost tisti prosilci, ki:

a) prispevajo večji delež lastnih sredstev,

b) nudijo krajši rok odplačila posojila,

c) nudijo višjo obrestno mero.

12. Prosilci so dolžni s prošnjo za posojilo predložiti:

a) potrdilo o višini dohodkov stavbe,

b) potrdilo o dosedanjih zadolžitvah zgradbe,

c) tehnično poročilo s predizmerami in predračunom predvidenih del ter z opisom potrebnih del,

d) potrdilo o plačnem garancijskem znesku,

e) sklep hišnega sveta o zadolžitvi.

13. Ponudbe po tem natečaju oddajo prosilci v zapečatenem ovitku z vidno oznako IV. NATEČAJ pri stanovanjskem skladu občine Sevnica.

14. Prošnje za posojilo po tem natečaju morajo biti vložene pri skladu najkasneje do vseh dni 28. februarja 1963.

15. O izidu natečaja bodo prosilci obveščeni s pisмено odločbo. Sevnica, 18. januarja 1963.

Upravni odbor stanovanjskega sklada občine Sevnica

Tudi letos 30 krajevnih organizacij

Znano je, da je na območju sevnikiške občine 30 krajevnih organizacij SZDL. Organizacijsko-kadrovska komisija pri občinskem odboru SZDL je prejšnji mesec razpravljala o zmanjšanju števila KO SZDL od 30 na 11. Predlaga je, naj bi se v ta namen preimenovala sledeče organizacije v podružnice: Poklek, ki ima 42 članov, Križ (69), Kal (53), Bučna vas (73), Murnice (78), Drožanje (40), Lončarjev dol (86), Orehovo (114), Gabrijele (87), Podgorje (106) in Podvrh (66). Vse našete manjše organizacije so v bližini večjih organizacij. Podružnice bi se dejansko samo razbremenile administrativnega poslovanja, vodstva krajevnih organizacij pa bi jim nudila vsestransko pomoč. Le

tako bi delo SZDL v sevnikiški občini zavzelo še večji razmah. Tudi občinska konferenca SZDL 28. decembra je razpravljala o reorganizaciji KO SZDL in zavzela stališče, da je predlog za zmanjšanje števila krajevnih organizacij in ustanovitev podružnic umesten.

Proti pričakovanju pa so predsedniki in sekretarji organizacij na nedavnem posvetu predlog zavrnili. Svoje stališče so zagovarjali s tem, da bi trenutno vsaka reorganizacija KO SZDL slabo vplivala na članstvo in da se člani s tem ne bi strinjali. Samo predsednik KO SZDL iz Križa je izrazil željo, da bi se ta organizacija priključila h KO Boštanj. Naj bo tako ali tako, res pa je, da bodo morala vodstva KO

SZDL v letošnjem letu dokazati, da je bil njihov predlog utemeljen. To so na posvetu tudi obljubili.

(Nadaljevanje s 1. strani) bo tudi v razpravi o tem največ govora. Vendar je prvi diskutant Darko Krištof z Mirne poudaril, da je prav, če na kratko pogledamo, kako je z zdravstvom v občini. Po njegovih besedah je porazna ugotovitev, da pride v afriški deželi Togo na enega zdravnika le 4.500 ljudi, medtem ko sta v občini (trebanjski) napredne socialistične države za 17.000 prebivalcev samo en zdravnik in en dentist. Dejal je, da je za to kriv amonopolni položaj zdravstvenega doma v Trebnjem in »nerazumljivo« dejstvo, da na Mirni ali v Mokronogu »noben« ostati noben zdravnik. Tovariš Krištof je svojo razpravo podkrepil s podatkom, po katerem je na Mirni 531 aktivnih zavarovancev, ki morajo k zdravniku ali v Trebnje ali v Sevnico.

Nace Dežman je najprej vprašal, kaj je naredila mladina z dotacijo 1,3 milijona dinarjev, ki jo je občinski komite LMS prejel od občinskega odbora SZDL, nakar je v kratkem pojasnil, kako si zamišlja napredek v turizmu. Dejal je, da bi bilo potrebno večjo pozornost posvetiti izletniškim točkam, ki jih ljudje že zdaj radi obiskujejo (na primer Dobeneč). Bilo bi pametno, če bi okoli Mirne začeli načrtno urejati, kar bi nam ob dobri propagandi narvrglo precej dohodkov.

Franc Vovk, predsednik občinskega komiteja LMS Trebnje, je govoril o vlogi in dejavnosti mladine, ki je večinoma prepuščena sama sebi. Zato se ne more strinjati s tem, da kritizirajo mladince in njihovo delo tisti, ki mladine sploh ne poznajo.

Franc Vovk, predsednik občinskega komiteja LMS Trebnje, je govoril o vlogi in dejavnosti mladine, ki je večinoma prepuščena sama sebi. Zato se ne more strinjati s tem, da kritizirajo mladince in njihovo delo tisti, ki mladine sploh ne poznajo.

Nace Dežman je najprej vprašal, kaj je naredila mladina z dotacijo 1,3 milijona dinarjev, ki jo je občinski komite LMS prejel od občinskega odbora SZDL, nakar je v kratkem pojasnil, kako si zamišlja napredek v turizmu. Dejal je, da bi bilo potrebno večjo pozornost posvetiti izletniškim točkam, ki jih ljudje že zdaj radi obiskujejo (na primer Dobeneč). Bilo bi pametno, če bi okoli Mirne začeli načrtno urejati, kar bi nam ob dobri propagandi narvrglo precej dohodkov.

O pomenu in načinu delovanja te organizacije je govoril tov. Nace Bukovec, ki je že 26 let član. Predsednik iz Novega mesta je imel

znajo. V odgovoru tovarišu Dežmanu je pojasnil, da je ustanovitev aktivna LMS v tovarni »Mirna« najboljši dokaz, da so bila sredstva porabljena koristno. Z njim se je strinjal Marjan Smolčič in dodal, da bi mladina ob večji podpori ostalih političnih organizacij lahko dosegla boljše uspehe.

Kdo bo pa odlok izvajal?

Prvi, ki je začel razpravljati o vprašanju kmetijstva in turizma, je bil Anton Zibert. Ko je orisal načrt kmetijskega razvoja, je rekel, da moramo brezpogojno izvajati odlok o agrotehničnem minimumu. Občinski organi so odlok samo napisali, izvajal pa ga ni nihče. Kar smo zamudili, bomo morali nadoknaditi spomladi. Da ne bo ugovorov, prerakanih in drugih neveselosti, naj kmetijska zadruga pravočasno preskrbi umetna gnojila in semena. V kooperacijo ljudi ne smemo siliti, ker nimamo nobenih koristi od tistih, ki jim pogodbena proizvodnja ne ustreza. Glede sadovnjakov je ObLO že sprejel sklep, da se ti na območju Čateža obnovijo. Na koncu razprave je tovariš Zibert pripomnil, da bi morali odslej pametno gospodariti tudi v živinoreji; živinorejskih in drugih objektov pa naj ne bi več gradili na najboljših parcelah.

Tovariš Jože Novak iz Dobriča je med razpravo, kako bi dosegli večjo kmetijsko proizvodnjo izven družbenega sektorja, dejal, da pogodbeni in ostali kmetovalci čisto zelo pogrešajo pomoč kmetijskih strokovnjakov. Kader naj gre med ljudi, ker bo le na ta način boljše so-

delovanje. Pozdravil je priprave za arondacijo zemljišč in dodal, da bi bilo treba program prirediti za ljudi, da bi vsak kmet vedel, na kateri površini se lahko seje in kje ne sme. Pripomnil je, da bi morali z enako vneto pospeševati tudi turizem, češ »ne bomo nič sejali, tudi žeti ne bo kaj«.

Predstavnik tovarne šivalnih strojev »Mirna« Ljudež Lamut je rekel, da imajo krajevne organizacije Socialistične zveze vedno večjo vlogo, česar se je treba zavedati zlasti zdaj, ko sprejemamo nove naloge.

Tovariš Peter Ercek z Mirne je kritiziral nepravilen odnos do prebivalstva na Čatežu, kjer se je mudila komisija, da bi pregledala tamkajšnje sadovnjake. Menil je, da včasih zaletavost in nerazodnost lahko povzročita nerazpoloženje med prebivalstvom.

Na konferencah in raznih važnih sestankih zelo redko vidimo ljudske poslance. Tovariš Pekolj je zato zahteval, naj bi poslanci večkrat prihajali med ljudi, saj so zato izvoljeni. Njegovo razpravo so sprejeli s ploskanjem.

»Izpuščen« kandidat

Ker je volilna komisija že pripravila predloge za nov občinski odbor SZDL, je tovariš Volč v imenu delovnega predsedstva predlagal, da bi najprej glasovali za kandidatno listo, potem pa prešli na volitve. Ko so z dviganjem rok potrdili kandidata in že začeli voliti, je tovariš Jože Sever ugotovil, da med kandidati za novi odbor ni nobenega »pravega« kmetovalca. Konferenca pa je med tem že volila. Pri štetju glasov pa so bili malce začuden: razen izvoljenih je dobil 12 glasov tudi »izpuščen« delegat, kmetovalec iz Dobriške doline, Marsikomu se je zvedelo, da bi bil ta tudi izvoljen, če bi ga bili že prej vpisali na kandidatno listo...

V tem letu maksimalno podružljanje

Po volitvah se je razprava nadaljevala. Kot gost je pro-

sil za besedo tovariš Ludvik Golob in med drugim dejal: »Smatram, da si je občinski odbor SZDL postavil za nalogo uresničiti gospodarski plan komune, ki ga je potrebno na podlagi predlogov in raznih ugotovitev detajlneje obravnavati. Imate 20 interesnih področij za razvoj kmetijstva. Da bi uresničili načrte, bo potrebno vložiti vse napore in zagotoviti sredstva. Seveda bi morali ljudem povedati, kje so ta interesna področja in zakaj so. Podružljanje naj v tem letu doseže maksimum. Take naloge čakajo tudi v gozdarstvu. Koritniška dolina naj bo primer, kako se da z razumevanjem in dobro voljo doseči sodelovanje s kmetom.«

S tem se je konferenca praktično končala. Besedo je imel še Slavko Kržan, sekretar občinskega komiteja ZK Trebnje, ki je zanikal govoriče o razformiranju trebanjske občine in priključitvah njenih delov k sosednjim občinam. Dejal je, da so tem govoricam nasledili zlasti ljudje iz Mirenske doline.

- Konferenca je še enkrat potrdila pozitivno vlogo Socialistične zveze, ki je predvsem politična organizacija. Z novo ustavo in občinskim statutom se bo njena vloga še povečala.
- Naložene so ji nove naloge, ki jih niso dolžni izpolnjevati samo njeni organi, pač pa vsi člani. Nadeljska konferenca je pomeni korak v tej smeri.
- Sodeč po pestri razpravi na konferenci, je delovno območje Socialistične zveze brez meja.

Statut v razpravi

Predsednik ObLO Trebnje tovariš Ciril Bukovec sklicuje 28. skupno sejo obeh zborov ljudskega odbora, ki bo 5. februarja v sejni dvorani kmetijske zadruge. Na seji, ki se bo začela ob 9. uri, bodo obravnavali občinski statut in sprejeli več odlokov. Med drugim bodo razpravljali o odloku za novo organizacijo upravnih organov ObLO in o odloku za ustanovitev medobčinske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Obravnavi občinskega statuta bo prisostvoval tudi občinski odbor Socialistične zveze v Trebnjem.

Knjižna razstava v Loki

Lani aprila je bila v Loki v tednu tiska odprta razstava protestantskih knjig, ker je tu deloval prvi slovenski pisatelj Primoz Trubar. Poudariti ima prosvetno društvo tudi ime.

V bivšem gradu Rudi pod Lisco, ki je bil med vojno porušen, je pred vojno imela Umetniška propaganda knjižno založbo. Založnik je bil dr. Uhlir, Čeh, ki zdaj živi v Ljubljani. Duhovni vodja založbe pa je bil bibliotekar in znani jezikoslovec dr. Jože Glonar.

Tu so izdajali in založili mnogo leposlovnih in stro-

kovnih knjig, med njimi »Poučni slovar« v dveh delih in »Zeno zdravnikov«. Okupator je med vojno mnogo teh knjig požgal, mnogo so jih pa ljudje iz bližnjih vasi skrili in jih imajo še doma. Tako so se ohranile.

PD »Primoz Trubar« v Loki bo priredil razstavo teh knjig, kolikor jih bo mogoče dobiti. Zato vljudo naproša lastnike knjig, ki jih je izdala Umetniška propaganda v Loki, naj jih odstopijo društvu, dokler ne trajala razstava, nato pa jih bodo dobili nazaj nepoškodovane.

Knjige sprejemata PD »Primoz Trubar« in Krajevni urad v Loki. Poštne stroške povrnemo! Na to razstavo bomo povabili bivšega založnika inž. Uhlirja, ki se bo gotovo rade volje odzval našemu povabilu. S to razstavo želimo mlajši generaciji prikazati, kakšne knjige je izdajala Umetniška propaganda, zanimiva pa bo tudi za vse ostale prebivalce.

S. Sk.

Premoga je v eni uri zmanjkalo

Pred kratkim je Šentjernej dobil vagon premoga za potrebe prebivalstva. Delili so ga pri tehnični, kjer je bila taka gneča, kot bi dolli zlato. Zaloge je pošla prej kot v eni uri.

TREBANJSKE NOVICE

Pri izdelavi statuta in proizvodnega načrta naj sodeluje ves kolektiv!

Na razširjeni plenarni seji občinskega sindikalnega sveta Črnomelj so v petek, 25. januarja, razpravljali predvsem o izdelavi statuta gospodarskih organizacij in o proizvodnih načrtih za leto 1963.

Izdelava statuta podjetja, to je osnove notranje zakonodaje vsake gospodarske organizacije, se dosedaj še nikjer niso resno lotili. Osnutki zvezne in republiške ustave ter izdelan osnutek občinskega statuta so izhodišče za sestavo statuta gospodarskih organizacij, zato ni nobenega opravičljivega razloga za odlašanje te važne naloge. Sestavni del občinskega statuta bi morali biti prav statuti gospodarskih organizacij! Na plenumu so naglasili, kaj zlasti mora vsebovati statut podjetja, da bo v celoti urejal notranje odnose v gospodarski organizaciji, pristojnosti in dolžnosti celotnega kolektiva vsake enote in vsakega člana, vse tisto, kar dosedaj ni bilo čvrsto uzakonjeno, hkrati pa tudi sankcije za kršitev notranje zakonitosti. Vsaka gospodarska organizacija ima svoje posebnosti, ki jih je treba zajeti v statutu, zato vzorcev, ki bi jih samo prepisali in uporabili za svoj statut, ni in jih ne bo. Občinski ljudski odbor naj bi imenoval komisijo za pomoč gospodarskim organizacijam pri izdelavi osnutka statuta, pri njegovi dokončni izdelavi pa mora nujno sodelovati ves kolektiv.

To velja prav tako za izdelavo letnih proizvodnih načrtov.

Nekaj primerov kaže, da letošnji proizvodni načrti posameznih podjetij rastejo od spodaj, da pri njihovi izdelavi res sodeluje ves kolektiv. Tako so o letošnjem proizvodnem programu kmetijske zadruge Črnomelj razpravljali najprej na obračunskih enotah ter je bil na teh tudi sprejet. Vsak član kolektiva je seznanjen s proizvodnimi obveznostmi. Podobno so razpravljali o letnem načrtu tudi v obratu Iskre v Semiču ter v Beltu in še kje. Tako vsestransko obdelani načrti so jamstvo, da bodo tudi izpolnjeni, saj zdaj vsakdo ve, kakšna je njegova dolžnost in

tos in v tem je osnova toliko- ga povečanja. Rudnik rjavega premoga v Kanižarici veže povečanje proizvodnje za 63 odstotkov na pravočasni zaključek prvega dela rekonstrukcije. Enake pogoje ima podjetje ZORA za porast proizvodnje za 45 odstotkov. Denar za rekonstrukcijo ima podjetje o- dobren, zato menijo, da bodo povečanje dosegli.

Predložene proizvodne programe Kovinarja in podjetja LIO je plenum ocenil za ne- realne, ker ne predvidevajo povečanja proizvodnje. Po- trebno je, da kolektiva ponov- no proučita svoje proizvodne možnosti in polščeta notranje rezerve, ki gotovo so še tu in

tam. Iz razprave članov plenu- ma je razvidno, da je posebno v manjših podjetjih še dokaj samovolje posameznikov, ki jo je potrebno brez odlašanja likvidirati! Prizadeti kolektivi pri tem lahko računajo na po- moč sindikatov in drugih po- litičnih organizacij.

Na plenarni seji so spreje- li tudi priporočilo, naj sindi- kalne organizacije na letnih občnih zborih temeljito pro- uče in dajo svoje pripombe k letnemu obračunu podjetja in k načrtu za letošnje leto. Sle- herni član kolektiva mora bi- ti z vsem seznanjen, vsak naj sodeluje pri izdelavi statuta in reševanju vseh zadev pod- jetja.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

kaj lahko pričakuje, če jo bo izpolnil.

Po predloženih letnih načrtih bodo v kmetijski zadruzi kljub izločitvi nekaterih tr- govskih dejavnosti (za okoli 9 odstotkov) povečali proizvod- njo za 8 odstotkov. V Beltu so mnenja, da predvideno po- večanje za 14 odstotkov ne bo lahko doseči, vendar si bodo prizadevali, da bo. Povečanje proizvodnje v Prehrambni in- dustriji (Belsadu) za 86 od- stotkov je pogojeno z renta- bilnostjo podjetja. Lani na- bavišeno strojno opremo bo- do vključili v proizvodnjo le-

Drvarnice bi kazile podobo naselja?

»Za 8.000 dinarjev najemnine imamo v bloku tako drvarnico, da spravimo vanjo 5 metrov drv in 500 kg premoga. Pred blokom drva ne smejo stati več kot 14 dni. Denar je, torej bo treba drvarnice postaviti. Rekli so, da bi garaže kazile podobo na- selja — zdaj ga bodo verjetno pa drvarnice! Pri- hodnjo zimo se bomo krog in krog založili z drvni, klet pa bo polna premoga!« nam je vsa razkačena pripovedovala gospodinja Tilka iz naselja Majke Silc v Novem mestu. Z električno pečico mora su- šiti kot dnevne sobe, v katerem se nabira ledeni srh... Stavba je bila vseljiva lani poleti, potem ko so jo zidali dve leti!

Premog, premog, nesrečni premog...

V kavarnah, uradih, na ce- stah in domovih smo poza- bili na vse ostalo in se pogo- varjamo le še o zimi in kurjavi. Vedno smo imeli ra- di sneg in pravo zimo, letos pa smo se je že precej nave- ličali in nikjer več ne zasle- dimo pogovorov in člankov o vzrokih za mile zime pri nas. Taka prava zima, ki smo si jo želeli že leta in leta, nam prieseda in konec.

»KURIVO« brez kuriva

Poslovalnica »Kuriva« je brez premoga. Tu ni le novo- meški problem, temveč se sli- šijo podobne vesti za vso Slovenijo. V letošnjem janu- arju so razdelili pri »Kurivu« že nad 45 vagonov premoga, vendar je to še veliko pre- malo.

»Čakamo na pošiljko pre- moga iz Bosne, od koder bo- mo dobili 200 ton premoga. Za enkrat ga nimamo in si pomagamo, kot vemo in zna- mo. Vso zahvalo zasluži voj- ska, ki nam je posodila za najnujnejše potrebe nad 30 ton, da smo lahko pomagali predvsem bolnišnici.« mi je povedal poslovodja Jože Plut. »Preskrba za široko potroš- njo je otežkočena predvsem zaradi tega, ker si ljudje niso zagotovili dovolj zaloge polet- in jeseni. Takrat je premog tudi nekoliko cenejši, saj da- jemo 10 odstotkov popusta. V marcu in aprilu pri nas skoraj nimamo dela, zato naj- si potrošniki že v tem času nabavijo zadostne količine. Kurivo bi lahko za svoje čla- ne nabavljali tudi posamezni sindikati. Drva imamo, ven- dar zaradi snega težko pri- demo do njih in so še sveža. Potrošniki morajo nekoliko potpeti, ker moramo najprej pomagati industriji.«

Prevoznika Ivana Dularja sem srečal pri poslovalnici v Bršlinu:

— Ali ljudje kaj sprašujejo za premog? —

— Seveda, vendar jim ga ne morem pripeljati! Spo- mladim hodim od hiše do hiše in ga ponujam, vendar ga le redki vzamejo. Zdaj je pa tako povpraševanje. —

Ko sem bil pri »Kurivu«, je telefon stalno zvonil. Pre- mog dol, premog gor, zakaj

ga ni, kdaj bo prišel — vpra- šanja so kar deževala na po- slovodjo. Ker me je to zani- malo, sem se vključil v lini- jo, povedal ime in naslov na- šega časopisa in pričel po- govor:

— Tu Marija Železnikar!

— Kako je s kurjavo?

— Nimamo je in že nekaj dni sprašujem zanjo, ker zmrujemo!

— In zakaj je niste naba- villi jeseni?

— Saj sem nabavila 2 toni premoga, vendar smo se se- lilili in vse pokurili. Tudi klet smo imeli premajhno.

Tako je s potrošniki. Vsak ima svoje probleme in ljudje hodijo v Bršlin z željami ali pa telefonirajo in vsak dan sprašujejo za prihod nove pošiljke. Josip Kovač, upokoje- nec, ni računal, da bo ta zi- ma tako huda, ker so jo na- povedovali že vsa leta in je vedno dobro izhajal s svojo zalogo prek zime. Marija Pov- še se jezi nad moderno arhi- tekturo stanovanjskih blokov, ker imajo premajhne drvar- nice. »Na to bi lahko mislili ti arhitekti! Saj, ko nihče od njih ne stanuje v blokih,« je še potožila.

Premog gre naravnost v peč

Industrija je v zagati. Za- loge so se zmanjšale na naj- nižjo možno mero. Kaj bo, če premoga naenkrat zmanjka? Ali naj se ustavi proizvod- nja? Stroški za kurjavo se povsod povečujejo. Obiskal sem nekaj podjetij, da bi zve- del za njihovo stanje.

Vse kaže, da je stanje v že- lezniški kurilnici še vedno najboljše, čeprav je to delo- ma razumljivo. »Količine, ki jo potrebujemo, ne moremo vsakodnevno dobiti. Nismo si mogli ustvariti dovolj velikih zalog, ker smo vezani na rud- nik Kanižarica, ki ni dosled- no izvrševal pogodb in obvez- nosti. Pomagamo si s Kočev- jem in raznimi mešanicami. Na pomoč so nam priskoči- le tudi ostale kurilnice v Slo- veniji, ki imajo večje zaloge. V zadnjem času se je odnos Kanižarice do nas popravil. Do sedaj organizacija še ni zašepala, zalog pa imamo še

Izvozni stolp rudnika rjavega premoga v KANIŽARICI pri Črnomlju — Nedokončane investicije v tem rudniku so eden izmed vzrokov, da kanižarski rudarji ne morejo dati skupnosti še več premoga kot ga dajejo zdaj. Ljudje hodijo na delo pod zemljo še vedno po 1300 stopnicah, da pridejo do premoga! To je ogromen napor in terja od ljudi še več premagovanja. Kanižarski rudarji upravi- čeno pričakujejo pomoč skupnosti, saj bodo po dokonča- nih investicijah dajali skupnosti še veliko več premoga kot doslej!

za teden dni, mi je povedal tovariš Alojz Legiša.

Novotek, šef nabave tova- riš Bojan Brovet:

»Zaradi pomanjkljive doba- ve ga pogosto vsak dan pose- bej vozimo iz Kanižarice. Za- log nimamo. Morda si jih bo- mo ustvarili za prihodnje le- to, vendar je še vedno vpra- šanje, kdo bo regresiral kalo in razsip, če bo stal premog daljši čas v skladišču...«

Tovarna zdravil Farmis, obrat Novo mesto: »Zaloge imamo še za 14 dni. Premog smo si sami pripeljali s Se- novega. Pomagamo si z drvni, čeprav je to precej dražje. Poslovalnica »Kuriva« nam je poslala tako slabo ka- loričen premog, da smo imeli vodnj...«

Obrat »Iskres«: »Od »Kuri- va« bi morali dobiti vsak me- sec 30 ton, vendar smo ga dobili precej manj. Prek cen- trale v Kranju smo si zago- tovali premog direktno s Se- novega in se skušamo izviti iz škrincev...«

Industrija obutve, Novo mesto: »Zaloge imamo še za dva dni. Za delovni proces nujno potrebujemo kurjavo in ne vemo, kaj bo. Na svi- denje!«

Ali je kurjava kriva za ta- ko hiter odgovor direktorja?

Pomagaj si sam!

»Halo! Tukaj Dolenjski list! Kako je kaj pri vas s kurja- vo v tej zimi? Ali imate do- volj zalog?...«

● Tukaj hotel »Metropol«. Drv imamo dovolj, premoga za 10 dni. »Kurivov« je obljubilo, da bo v tem času poskr- belo za nas. Upamo, da bo mraz malo odnehal... —

● Hotel Kandija. Zaloge imamo za tri tedne. Pre- mog si nabavljamo sami iz Kanižarice. Za enkrat ni te- žav. —

● Osnovna šola. Drva smo si zagotovili pri zaseb- nih. Mraz mirno prenaša- mo... —

— Kaj pa šola? Ali ne bo- ste zaradi mraza podaljšali počitnic za nekaj dni? Učenci bi bili gotovo veseli, ko je tako lep sneg.

— Za enkrat bo pouk nor- malno potekal. Za veselje ob

podaljšanih počitnicah bodo verjetno prikrajšani.

● Gimnazija. Drva smo si sami preskrbeli med počit- nicami in s te strani ni pro- blemov. Res pa je, da se za- radi mrzle stavbe v takem mrazu učilnice ne morejo o- greti, skoraj polovica dijakov pa stanuje izven Novega me- sta in se vozijo ali pa hodijo peš v šolo v takem mrazu. Bomo videli. —

● Splošna bolnišnica. Nimamo dovolj količin. Pre- mog, ki smo ga dobili, je precej slab in leden. Sli smo po njega tudi sami v Kaniž- arico in ga imamo še za nekaj dni. Pomagamo si z drvni. Upamo, da bo kurivo še tako skrbelo za nas in si želimo, da bi bilo topleje. —

Večina ustanov in podjetij si res pomaga kot ve in zna. Vprašanje kurjave je v rokah okretnih gospodarjev, ki mo- rajo vložiti precej napora za zadostno preskrbo. Ob vseh nabavah po raznih zvezah in poteh pa žagarji v Novem mestu vseeno tožijo, da ni- majo dovolj dela...
Janez Korošec

Kje ste zdaj, tovariš Zupanc?

»Boste vzeli kaj premo- ga ali drv? Lahko zapi- šem? Zdaj poleti je ce- nejši in kmalu vam ga pripeljejo; premog je suh, vzemite ga!« Tako ponuja tovariš Zupanc z Drske vsako leto gospodinjam kurjavo. Zgodaj nas obi- šče, že maja ali junija — vse tja do pozne jeseni pa nato KURIVO razvaža na ročica. Premoga gospodi- nja pa ga je tudi lani kaj rada zavrnila: »Ah, kaj, bomo že pozneje, v jese- ni...« No, pa se je od- maknila jesen in v no- vembu so začela deževati naračila. Potem je bilo za marsikoga prepozno.

Zdaj ne kličite tovariša Zupanca, zdaj tudi on ne more ničesar ponuditi.

Morda pa smo se ob tem kaj naučili za leto- šnje poletje?

Zdravniki so pripravljeni pomagati

17. januarja letos smo ob- javili zapisek »Mar res ni predavatelj?«, ob katerem bi si nepoučen bralec lahko ustvaril mnenje, da šola za življenje v Črnomlju ne more začeti deat, ker organiza- tor ni dobil potrebne pomo- či od zdravnikov v Črnomlju. Nesporazum je nastal zaradi informacije, ki jo je našemu časnikarju dal odgovorni pre- stavnik ObK LMS v Črnom- lju. Zdaj isti tovariš poja- snjuje, da nameravajo organi- zirati šolo za življenje tako v Črnomlju kot po aktivih LMS na terenu, kjer pa bo

predaval pedagog, ker so črnomaljski zdravniki pre- obremenjeni z delom. Zvedeli pa smo, da predstavniki ObK LMS pred tem sploh niso vprašali zdravnikov, v kolik- or bi bili ti pripravljeni so- delovati v taki šoli. Pravtako smo dobili pojasnilo, da so črnomaljski zdravniki že do- slej sodelovali pri številnih predavanjih, tečajih in semi- narjih in da bo tako tudi v bodoče. Vest pa 17. I. 1963 resnično ni imela namena ni- kogar žaliti, kar javno po- jasnjujemo!

UREDNIŠTVO

Gneča pred trgovino STP v Metliki, ob 9. uri dopoldne v ponedeljek, 21. januarja pomeni, da prodajajo znižano volneno trikotajo iz tovarne »Beti«. To, da morajo po- trošniki čakati pred trgovino, da jih samo v majhnih skupinah spuščajo v prodajalno, pa je za današnji čas le malce narobe, kaj pravite?

Ni premoga, ni vljudnosti...

Premoga ni. Menda ga tudi nekaj časa še ne bo. Gospodinja J. I. je že pred tedni poskusila pri novomeškem KURIVU s telefonično prošnjo. Ta- krat je nekaj premoga še bilo na zalogi. Težje je bilo z dostavo. Spet telefonski pogovor — in prošnja: Kdaj bo premog? Onstran žice osoren glas: »Ja, kaj mislite, da bo naš voznik vsako babo okoli lskal?«

Naj pojasnimo: šlo je za »iskanje« sindikalnega doma, kjer včasih res stoji več kamionov in osebn- nih avtomobilov. Sele ko je mož gospodinja I. »vzel vso stvar v roke« in sam potelefoniral, je premog prišel v hišo...

Pogovori na vseljudski tribuni

Na nedavnih krajevnih konferencah Socialistične zveze v novomeški občini smo ponovno ugotovili, kaj dela ta organizacija v sklopu družbene skupnosti in kaj pomeni. Razveseljiva je predvsem ugotovitev, da so člani svoja mnenja in kritiko v razpravi povezovali s konkretnimi primeri iz prakse oziroma s problemi, ki so povzročali najrazličnejše organizacijske in druge težave.

Če na hitro prelistamo zapisnike s teh konferenc, vidimo, da so člani Socialistične zveze zelo živahno posegli v razpravo, ki je bila z manjšimi izjemami pestra, življenjska in pretežno pravilno usmerjena. Morda je bila tu in tam malce preveč lokalistična in prepodrobna, vendar to na splošno ne zmanjšuje pomena in namena konferenc. Eno je poudariti: spregovorili so občani, člani SZDL.

● V Žužemberku so med drugim menili, da je obstoj gradbenega podjetja Remont pogojen z združevanjem sodobnih obnovitvenih organizacij. Glede na krajevne potrebe pa bi morali v Žužemberku ustanoviti trgovino s sadjem in zelenjavo.

● V Smarjeti potrebujejo nov gostinski lokal. Na ta način bi se povečala turistična dejavnost, ki bi jo usmerjala ustrezna sekcija pri Socialistični zvezi. Tudi v Smarjškem Toplicah bi poglobljeno dejavnost SZDL usmerjali prek sekcij. Kmetijska sekcija je že sestavila delovni program in bo organizirala nekaj predavanj o jesenskih in pomladanskih posevkih.

● V Dolenjskih Toplicah so ugotovili, da bo moralo zdraviliško naselje čimprej dobiti urbanistični program. Pobili so kmetijsko zadrugo, ki je imela pri arondaciji zemljišč 90-odstotni uspeh.

● Krajevna konferenca v Kandiji je ugotovila, da je osnovna naloga stanovanjske skupnosti razvijati servise. V bližnji prihodnosti bodo namreč potrebovali še pralnico in servis za gospodinjstvo pomočnice.

● Člani SZDL v Irči vasi in na Brodu so poudarili, da potrebujejo prostore za družbene organizacije in trgovino. Kritizirali so nekatere odbornike ObLO, češ da se neredno udeležujejo sej in slabo obveščajo volivce o dejavnosti občine.

● V Bršljinu so poudarjali, da bi bilo potrebno adaptirati zadružni dom. Razen tega bi v Bršljinu imeli radi avtobusno postajališče. Zahtevali so, naj bi se v bodoče sestankov in konferenc udeležili tudi člani delovnih kolektivov.

● Zameško spada med poplavna področja v občini, na konferenci pa so se pogovarjali o tem, kako bi kljub temu dosegli, da bi bilo kmetijstvo na tem področju donosno. V ta namen so sklenili organizirati vrsto poučnih predavanj za vse kmetovalce poplavnega področja.

● V Birčni vasi so člani Socialistične zveze pohvalili

mladinski aktiv in ugotovili, da so člani opravili skupaj 1.369 prostovoljnih delovnih ur.

● Na Otočcu so povedali, da na sestankih močno pogošajo predstavnike ObLO, medtem ko so na Dolžu v glavnem razpravljali o lastniški pravici v gozdarstvu.

NOVOMEŠKA KOMUNA

● Edina konferenca, ki je zahtevala, naj o svojem delu poroča tudi šolski odbor, je bila na Prevolah.

● V Gabrju in Črmošnjicah pa so se predvsem pogovarjali, kako bi povečali članstvo. Razen tega so v Črmošnjicah vso krivdo za nedelavnost Socialistične zveze valili na člane, čeprav je bil dejansko kriv odbor. Verjetno ta odbor še ni razprav-

ljal o tem, da so sekcije neposredno torišče dejavnosti SZDL!

Pereči problemi so zahtevali, da jih vnesejo v zapisnike. Zapisniki so razen tega polni najrazličnejših mnenj, pobud, nasvetov in predlogov, kako bi se našla najboljša rešitev tega ali onega problema. Potrebno bo naporno delo celotnega članstva SZDL, ne samo novih odborov, da se sklepi in zamisli čimprej uresničujejo. Glede na vedno večji pomen Socialistične zveze, ki postaja resnična ljudska tribuna, ne bomo smeli dovoliti, da bi zaradi posameznih nedelavnih članov ali celotnega odbora sklepi in pobude rumeneli na papirju in da bi ob letu ponovno ugotovljali, da »zaradi tega in tega« nismo mogli opraviti »tega in tega«. Na to so nemara mislili tudi tisti, ki so volili člane v nove odbore krajevnih organizacij.

Divji labodi redkokdaj zaldejo s severnih predelov tako daleč na jug kot so letos. Letošnja huda zima je ovila v ledeni oklep tudi njihova skleršnja vodna lovišča (hranijo se z ribami in žabami), kamor hodijo pozimi na »dopuste«, zato so se morali pomakniti nižje in so zašli tudi k nam. Pred kratkim je ena izmed jat zašla na Krko pri Srebrničah, kjer je počivala. Najstarejši lovci pri nas ne pomnijo, da bi divji labodi kdaj zašli na Krko. Lovci Ivan Pungar in iz Novega mesta je imel srečo, da je tri uplenil. Na sliki ga vidite z največjo trofejo, divjim labodom, ki je bil od nog do konca kljuna dolg 163 cm, razpeta krila so mu merila v premeru 2 metra in pol, tehtal pa je nekaj več kot 10 kilogramov.

Potrebovali bi okrog 600 samskih stanovanj

Na torkovem seminarju za vodstva delavskih aktivov LMS v Novem mestu so se pogovarjali o statusu gospodarskih organizacij in o tem, kako naj bo v njih zastopana mladina. Predlagali so, naj bi statuti zlasti uzakonili pravice in dolžnosti mladih pri izobraževanju na delovnem mestu in načela za hitrejšo izgradnjo samskih stanovanj za delavce.

Po analizi, ki jo je naredila posebna komisija pri občinskem komiteju LMS Novo mesto, bi potrebovali še okrog 400 samskih sob za mladino, ki se na deo vozi 20 in več kilometrov. V okolici mesta stanuje 197 mladih, največ pri zasebnikih in plačujejo vsak mesec povprečno 5.500 dinarjev za posteljo. Na podlagi teh podatkov bi skupno potrebovali še najmanj 600 samskih stanovanj, da bi krili vsaj trenutne potrebe zaposlenih. V preteklem letu je gradbeno podjetje Pionir sicer zgradilo

samski blok in omogočilo, da se je vanj vselilo okrog 100 delavcev iz tega podjetja. To naj bi bil zgled drugim večjim podjetjem, ki za reševanje stanovanjske problematike niso dovolj prispevali. Po predlogu ZIS je bilo vsem ObLO že lani naročeno, naj začne akcijo za združeno ali posamično investiranje v stanovanjsko izgradnjo, vendar storjenega ni bilo (razen samskega doma v Bršljinu) nič. Včeraj je občinski komitej LMS pri ObLO Novo mesto vložil resolucijo, ki govori o

hirejši stanovanjski izgradnji. Upamo, da bodo pristojni činitelji te koristne predloge upoštevali. Novomeška občina bo v doglednem času v Novem mestu zgradila centralni delavski dom, v katerem bi bila poleg drugega tudi stanovanja za samce.

Šentjernejski se prebujajo

Slavnostnih nagovorov, načelnih pogovorov in sestankov zaradi sestankov bode slednjič konec! Potreben je korak od besed do dejanj, in o tem, kaj moramo in kaj smo sposobni narediti, se pogovorimo. Šentjernejski naj ne bo znan samo po konjskih dirkah, petlinih, lončarjih in drugih krajevnih posebnostih, tudi glas o našem delu, o krajevni izgradnji in našem prispevku socializmu naj seže v sleherno hišo na Dolenjskem. Kje je naše mesto med ostalimi borci za napredek zdaj in kje bo čez teden, mesec, leta? Poglejmo drug drugemu v oči in povejmo: bomo dali, kar je v naših močeh, v korist skupnosti in nam?

Nedavna konferenca Socialistične zveze, po katere ugotovitvah smo napisali zgornji uvod, je odgovorila, da obstajajo vse možnosti za izpolnitev takih obetov. Zavedajoč se, da postaja Šentjernejski pomembno gospodarsko središče spodnjega dolenjskega predela in novomeške občine, so v razpravi na konferenci odkrito povedali, kaj jih teži. Zakaj so trgovine zastarele, zakaj ni zelenjave, zakaj je treba zelenjavo dobavljati iz Ljubljane? Stanje ne more zadovoljiti potrošnikov, še posebej ne, ker je med njimi čedalje več proletarcev, proizvajalcev v šentjernejskih gospodarskih organizacijah.

Na drugi strani smo premalo skrbeli za življenjsko raven zaposlenih in ostalih sploh, so ugotavljali. Zakaj nas ni potemtakem že prej zanimalo, so nadalje ugotavljali, kako delajo naši kolektivi, kaj proizvajajo, kako dosega plan itd., kako je poskrbljeno za otroke zaposlenih in podobno? Po pestrosti in živahnosti razprav, v katero je udeležence konference Socialistične zveze vpeljala izčrpano poročila o raznoyrsnih dejavnostih in problematiki na šentjernejskem področju, sodijo, da je bila ta konferenca resnična tribuna občanov in članov Socialistične zveze.

Napačno bi bilo, če bi rekli, da živahnih razprav ni bilo že na prejšnjih ustreznih shodih, saj so na zadnji konferenci ugotavljali, da je že prej prišlo do pomembnega sodelovanja med proizvodnimi organizacijami ter krajevnimi družbenimi in političnimi činitelji. Prav na podlagi tega sodelovanja in

hodnje pritegniti v delo čim več izobražencev. Na splošno pa so mnenja, da morajo biti vse družbene in politične organizacije pobudnik za razvijano življenje. Razen tega je njihova naloga, da oživijo nekatere najbolj potrebne obrtne dejavnosti, brez katerih bi bilo življenje na podeželju znatno zavrtlo. Zahtevati morajo tudi napredek v zdravstveni službi, zlasti da se uredi čakalnica za zdravstveno postajo, ki je v zasebni hiši.

Člane SZDL šentjernejskega področja čakajo po vsej tej pestri razpravi precejšnje naloge. Sklenili so, da jih bodo tudi opravili ter naposled prekinili s prakso, da se pretežna večina sklepov ne uresniči. Vodstvo pri opravljanju teh nalog so zaupali novemu odboru, v katerem je tri četrt članov, ki so prvič v odboru.

Težave zaradi zime

Prebivalce na šentjernejskem področju je letošnja zima hudo prizadela. V skednjih primanjkuje stelje, na kozolcih krme, tako da ne vedo, kam bi dali živino. Promet je kljub zametom še kar reden, le da je začasno zaprta cesta proti Dragi in Skočjanu. »Vsaj pošto dobivamo, da lahko izverno, kako živijo ljudje drugod,« pravijo občani.

Novomeška kronika

■ V prodajalni ASTRA na Glavnem trgu so 23. januarja začeli prodajati zimsko in letno obutev s 30-70-odstotnim popustom. V teh dneh so prodali v enem dnevu do 250 parov čevljev, saj so nekateri vzeli kar 5 parov naenkrat. Seveda, čevlji so lepi in dobri, razen tega pa veljajo nekateri le 1000 din. Prodaja s popustom bo trajala do 25. februarja. Tiste vrste čevljev, ki jih je zdaj znanjalo, bodo v kratkem spet dobili. Povedali so nam tudi, da bodo za pomlad dobili 250 novih modelov čevljev, zato staro zalogo razprodajajo.

■ Pri »Obrtniku« na Glavnem trgu pa prodajo s 40-odstotnim popustom volnene jope. Tovarna »24. oktobra« iz Vrgorca v Dalmaciji je dala na trg lepe in debele jope, ki jih prodaja s popustom samo zato, ker so svetili barv. Da je hlago v redu, kaže dejstvo, da so jih v dveh dneh prodali čez petdeset.

■ Občinski komitej LMS se je danes preselil v nove prostore v Sindikalni dom (v pisarne bivšega Občinskega sindikalnega sveta).

■ Zadnje dni, ko s pločnikov čistijo sneg, je že marsikdo padel, zlasti na mostu. Sneg odstranijo, led pa ostane. Morali bi ga postpati s peskom ali pa se tega odstranit, kar se ljudje pritožujejo.

■ Kdor hoče v Novem mestu telefonirati in ni v službi, niti nihča doma telefona, mora na pošto. Ker je takih ljudi precej, morajo čestokrat daj čas čakati, preden pridejo na vrsto. Spritno dejstvo, da se Novo mesto naglo razvija na obeh straneh Krke, bi bilo razmisлити o javni telefonski govorilnici v mestu, morda tudi v Kandiji in Bršljinu.

■ Ponedeljkov žilvski trg spet ni bil dobro založen. Naprodaj je

bilo največ jajc po 50 din, kislega zelja po 130 din in kisle repe po 100 din, fižola po 200 din in jabolke po 100-120 din. Kot običajno je bilo tudi dosti pletenine, otroško konfekcijo in umetne rože.

■ Gibanje prebivalstva: rodilo se: Marija Vrččaj iz Paderske 25 — Mira, Marija Pavlenč iz Koštilove 34 — Marijo, Amalija Pavlin iz Koštilove 29 — Renato. — Poročila sta se: Janez Berkopek, bolničar iz Partizanske 25, in Marija Bartol, prodajalka iz Kastelčeve 5. — Umrla sta: Anton Penc, upokojenec iz Ragoške 15, 73 let, in Marija Galun, upokojenka iz Šmihelske 7, 67 let.

Kino »KRKA«

predvaja:

1., 2., 3. in 4. februarja slovenski film

»TISTEGA LEPEGA DNE«

Režija: Franc Štiglic. Glavni vlogi: Bert Sotler in Duša Počkaj. Filmske novice št. 3 in kratki film »Praznik«.

5., 6. in 7. februarja predvaja italijanski film

»MLADOLETNICE«

Režija: Alberto Lattuada. Glavni vlogi: Christian Marquand in Katherine Spaak. Kratak film: Zadnja šolska naloga.

Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16. in 18. uri. Predprodaja vstopnic poldrugo uro pred pričetkom prve predstave.

ZA OBISK

SE VAM ZAHVALJUJEMO!

Na vrsti so vasi iz Suhe krajine

Na pobudo krajevnega odbora Socialistične zveze v Hinjah se je pred dnevi sestal odbor za elektrifikacijo vasi Lopata, Vrh in Viseje. Napeljava elektrike bo veljala okrog 17 milijonov, od tega bodo občani prispevali okrog 9,5 milijona dinarjev. Dela nameravajo opraviti v treh etapah. V prvi etapi bodo postavili tri jamborske transformatorje.

Šentjernejski vozijo v Mačkovec

V okolici Šentjernejskega letašnja zimo prenehali delati vsi potočni mlini, zato morajo ljudje voziti žito v koštanjeviški mlin in celo v Mačkovec. Spritno tega vedno bolj dožreva misel, da bi v Šentjernejski zgradili valjni mlin.

RADIOCENTER v novih prostorih

Zavod za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov v Novem mestu je 23. januarja preselil svoj obrat »Radio-center« z Glavnega trga v lastne prostore v Trubarjevi ulici.

DOLENJSKI LIST 15

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 1. februarja: Ignac Šobota, 2. februarja: Marija Nedelja, 3. februarja: Blaž Ponedeljek, 4. februarja: Bojana Torek, 5. februarja: Agata Sreda, 6. februarja: Dora Četrtek, 7. februarja: Ksenija

ZAHVALE

Ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega očeta

FRANCA ROSTOVARJA iz Zupče vasi

Se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nas tolažili. Zlasti se zahvaljujemo za pomoč ObLO Brežice, ki je nudil prevozna sredstva.

Družina Rostohar

Vsi pravijo: »JAJCA SO PREDRAGA!«

Svetlolasa dekle na novomeški tržnici. Široki e izdaja, da je neke od šentjernejskega konca doma. Nekajkrat zavijem mimo nje.

»Se vedno po 50 din?« vprašam in pokažem na jajca.

»Seveda. Zima je. Kure ne neso,« mi pravi.

»Pa ni to malce pretirana cena za sedanjost,« saj jo skušam omehčati, »saj odkar stoji novomeški trg, še niso imela take cene.«

»Saj tudi take zime še ne pomnimo!«

Vtem se mi pridruži neka gospodinja.

»Jajca so zdaj samo za bolnike,« reče.

»Pri nas ga pa še bolniku ne ubijemo,« povzame besedo dekle z jajci.

Gospodinja pa: »To pa ni lepo! Doma jih imate, pa jih bolniku ne privoščite...«

»Saj privoščimo, pa jih ne sme jesti!«

Dobra šala, si mislim, lahko se še kje z njo postavim. Kar me ogovori znanka:

»Ste jo slišali?«

»Koga?«

»Tistale ženska mi je zabrusila, da so jajca v Ljubljani po 70 din!«

Zbor: »Se ponujale jih bodo! Sramota! Nesramnost!«

In smo se razšle. Na stopnicah dohitim tovaršico Minko.

»Kaj menite o jajcih?«

»Na trgu jih nikoli več ne kupim. Prejšnji teden sem jih kupila deset, saj veste, otrok je majhen. Pa sem jih šest morala vreči stran! Stara so bila najmanj pol leta...«

Verjela sem ji, ker je to že stara zgodba. Nekateri kmetice hranijo jajca od malega mase dalje, prodajo pa jih januarja, ko imajo najvišjo ceno.

Nagovorim še tega in onega na cesti. Vsi: gospodinja, uslužbenec, delavke so izjavili, da so jajca po 50 din predraga in da bo treba nekaj ukreniti.

V prodajalni »Specerija« na Glavnem trgu so istega dne prodajali jajca znatno ceneje kot na trgu. Menda so jih dajali samo stalnim strankam. Zvedeli smo tudi, da podjetje »Dolenjska« odkupuje jajca v svojih prodajalnah izven mesta. Bi ne mogli »odkuparji« organizirati tako, da bi jajca prodajali v vseh svojih »specerijah« trgovinah v mestu? S tem bi zelo ustrezili potrebnikom, cena na trgu pa bi se verjetno kmalu znižala. Ra

KRISTOGLASJE

HISO, lep vrt, njivo, 2 vinograde, zidnico, 1500 litrov vina, več novih sodov, moderno prešo prodam, lahko vse na obroke. — Franc Mikulan, Stopiče 38.

DOBRO OHRANJEN emajliran štedilnik prodam. Šmihel 26, Novo mesto.

LOKAL lahko dobi na deželi trgovsko podjetje z mešanim blagom. Naslov in upravi lista (42-63).

UPOKOJENKO za pomoč v gospodinjstvu in na vrtu za nekaj ur dnevno isčeta starejša zakonca. Plačilo: opremljena soba, ostalo po dogovoru. Zgledite se osebno ali pisмено pri Jože Mulej, kamnosek, Krško.

DIMNIKARSKEGA vajenca sprejem. Hrana in stanovanje prisključena. Stanislav Arh, dimnikar, Kamnik.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejem. Plača 10.000 din. Ani Hudrič, Jesenice na Gorenjskem, Prešernova 22.

SOBO iščem v Novem mestu za mlajšega trgovskega pomočnika. Naslov in upravi lista pod »Takoj« (47-63).

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD KOSTANJEVICA

V decembru sta bili rojeni dve deklici.

Poročili so se: Franc Jerele, delavec iz Sutne, in Marija Laknar, hči kmeta iz Globočice; Vincencij Bučar, kmetovalec iz Dobrova, in Neža Blatnik, hči kmeta iz Kočarije.

Umrli so: Mijo Šneberger, upokojenec iz Globočice, 72 let.

MATICNI URAD POBOCJE

V decembru ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Martin Barbič, mlinar, in Antonija Grabenšek, kmetovalka, oba iz Sutne; Jože Banič, kmet iz Broda, in Marija Sintič, gospodinjica pomočnica iz Prušnje vasi; Stanislav Zrlčič, strugar, in Stefanija Škofljanc, uslužbenka, oba iz Velikih Malenec.

Umrli so: Franc Kranjc, kmet z Broda, 82 let; Rozalija Ostir, gospodinja z Zobjeka, 82 let; Marija Kršinič, kmetovalka iz Malega Mraševca, 82 let; Jože Vidic, sedlar iz Malega Mraševca, 61 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 21. do 28. januarja je bilo rojenih 7 dečkov in 12 deklic.

Poročila sta se: Jože Boh, delavec iz Drganjih sel, in Marija Edele, hči kmeta iz Mihovca.

Umrli so: Jožefa Pavlič, posestnica iz Brezovice pri Smarjeti, 55 let; Ivan Dubravčič, upokojenec iz Gomile, 85 let; Marija Zunič, gospodinja iz Zuničev, 47 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Neža Adlešček iz Podbočja — Martino, Ana Tavčar iz Brinja — Jožeta, Marija Šurila iz Gornjih Lakovnic — Jožico, Terezija Gregorič iz Stefana — Petra, Marija Zupancič iz Ivanje vasi — Tončka, Martina Sekula iz Regrče vasi — Marico, Marija Deželak iz Sevnice — Darjo, Terezija Vukšinič iz Semeča — Dušanko, Anica Božič iz Čučje mlake — Ivana, Ivanka Jeličević iz Tuševca dola — Alenko, Marija Zupancič iz Martinje vasi — Lojzko, Ana Lokar iz Regrče vasi — Zdravka,

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 — 8.00.

PETEK, 1. FEBRUARJA: 8.05 Klarinet in rog — 8.30 Izbrali smo po vašem okusu — 10.15 Iz Purcellove opere Dido in Enaj — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: inž. Marjan Hladnik: Osnovna načela proizvodnje sadik iglavcev za intenzivne nasade in plantaže — 12.45 Pojoča godala — 14.05 Za soljarje: Srečanje s Slavico — 15.30 Popevke slovenskih avtorjev — 17.05 Ura s jugoslovanskimi skladatelji — 18.10 Češke popevke — 18.45 Iz naših kolektivov — 20.00 Četrtek ure s ansambli Jožeta Kamplača — 21.15 Oddaja o morju in pomorskih ladjah — 22.15 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

SOBOTA, 2. FEBRUARJA: 8.05 Poštarske v mladinski glasbeni redakciji — 9.45 Slovenske narodne v raznih izvedbah — 10.15 Glasba upora — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: inž. Jožica Urbas: Začetek prženostiranja prašičev — 13.30 V paviljonu zabavne glasbe — 14.05 Pol ure s slavniimi opernimi pevci — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 19.05 Prvi sobotni ples — 19.55 Koncert komorne orkestra iz Versaillesa — 21.30 Poje Charles Craig.

NEDELJA, 3. FEBRUARJA: 8.50 Fovski pozdrav iz Sečane in iz Ce-

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme družina s 3 otroki v Ljubljani. Naslov in upravi lista (Tg)

KINO

Brestanica: 2. in 3. febr. ameriški barvni film »Čas življenja in čas smrti«, 6. febr. madžarski film »Ljubezen na razpotju«.

Crnomelj, 1. in 3. februarja ameriški barvni film »Nekateri so pritekli«, 5. in 6. februarja italijanski film »Tatovi velikega srca«.

Kostanjevica: 3. februarja ameriški barvni film »Stari žužki«.

Mokronog: 3. februarja italijansko-jugoslovanski film »Dubrovski maskevalci«.

Novo mesto »Krka«: od 1. do 4. februarja slovenski film »Tistega lepega dne«, od 5. do 7. februarja italijanski film »Mladotletci«.

Semič: 3. februarja češkoslovaško-bolgarski film »Labakana«.

Trebnje: 2. in 3. februarja italijanski barvni film »Ana iz Brooklina«.

Zužemberk: 3. februarja ameriški barvni film »Jaguar, gospodar džunglji«.

Ana Milojković iz Metlike — Mišela, Marija Hočvar iz Zvirč — Jožica, Anica Pekolj iz Sahovca — Izabela, Marija Kranjc iz Doba — Marijo, Ana Potokar iz Račjega sela — Anico, Antonija Kuček iz Velikega Vrha — Francija, Majda Metelko iz Otovca — Romana, Nevenka Murn iz Dolge vasi — Igorja, Slavka Rus iz Klinje vasi — Bredo, Marija Kurent iz Škriljevega — Pavleta, Pavla Nadu iz Drečjega vrha — Petra, Marija Jug iz Stare cerkve — Nelko, Terezija Zajc iz Lok — Tomaža, Nada Mržljak iz Kanižarice — Vitomirja, Marija Starič iz Trnja — Mirka, Stanislava Novak iz Kočevja — Tomaža, Marija Škrinjar z Mirne — Rudija, Jožeta Aš iz Dol. Toplice — Francija, Ana Škof iz Dragomlje vasi — deklico, Marija Rojc iz Trebnja — dečka, Marija Bučar iz Dol. Sušice — deklico,

OBJAVE — RAZPISI —

VAŽNO OBVESTILO NOVOMEŠKE BOLNIŠNICE

Ponovno obveščamo, da je potrebno ob prihodu v bolnišnico predložiti naslednje dokumente:

1. knjižico o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih in ostalih zavarovancev;

2. napotnico pristojnega zdravnika;

3. osebno izkaznico.

Pogosti primeri pomanjkljive dokumentacije otežujejo redno poslovanje in povzročajo nepotrebne stroške. Zato prosimo, da ljudje v vseh primerih obvezno predložijo navedene dokumente, brez katerih bomo sprejemali le hude bolnike.

Splošna bolnišnica, Novo mesto

Rozalija Starič iz Radne vasi — deklico, Ana Krizmaric iz Zaluhe — deklico, Jožeta Komljanec iz Malega Mraševca — dečka, Jožeta Hegler iz Rapijevega — deklico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Anton Mirlec, delavec iz Zagrada, je padel z lestve in si poškodoval hrbtenico; Ladislav Muhar, sin delavca iz Savinka, je padel s peči na ognjišče in se polil s krompom; Martin Bukovec, skladiščnik iz Straže, je padel in si poškodoval levo nogo.

Upravni odbor

Pletilstva »DOLENJKA«

Mirna peč

razpisuje delovno mesto

TEHNIČNEGA VODJE

Pogoj: tekstilni tehnik z najmanj 3 leti prakse na vodilnem mestu. Plača po dogovoru. Stanovanja ni. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na upravo podjetja.

Vsak četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

Razpis delovnih mest

Upravni odbor ZDRAVILIŠČA DOLENJSKE TOPLICE razpisuje mesto

šefa računovodstva in tajnika.

Za obe mesti je potrebna višja izobrazba. Kolkovane ponudbe z življenjepisom pošljite do 15. februarja 1963 na upravo zdravilišča.

Obvestilo občinske zveze za telesno kulturo

Vsem osnovnim organizacijam občinske zveze za telesno kulturo v Novem mestu in drugim sporocamo, ob uradujemo od 23. januarja dalje v prostorih bivše okrajne zveze za telesno kulturo na novem stadionu, telefon 21-467, poštni predal 73.

Iščemo mesarje!

»EMONA«, mesna industrija, Zalog-Ljubljana, zaposli takoj več kvalificiranih mesarjev. Samska stanovanja priskrbljena. Ponudbe sprejema kadrovsko-socialni sektor podjetja.

Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: dr. France Adamič: Razdalje sajenja sadnega drevja — 12.30 Pol ure za razvedrilo in odhiti — 14.35 Pesmi in plesi raznih narodov — 15.15 Hiti prsti — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.45 8 knjižnega trga — 20.00 Dva skladatelja — Primorca — 20.15 Radijska igra: Rolf Schneider: Slovo od Sundheima — 21.40 Pojo vaši ljubljenci

SREDA, 6. FEBRUARJA: 8.05 Pisana orkestralna galerija — 8.35 Pisani svet pravljic in zgodb — 10.15 Operetne melodije — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Kmetijski nasveti: Jože Kregar: O semenju za letošnjo letino — 12.30 Popularne operne melodije — 14.50 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 18.10 Poje in igra Nat »Kings« Cole — 18.45 Ljudski parlament — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino (prenos javne mladinske oddaje) — 21.30 Trije »B«.

ČETRTEK, 7. FEBRUARJA: 8.20 Do naslednje oddaje — Trio Horwedel — 9.25 Pojo solisti beograjske Opere — 10.20 Pet minut za novo pesmico — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.05 Radijska kmetička univerza: inž. Miha Ogorevc: Nauk iz pridelovanja vrtnin v lanskim zim — 13.30 Sergej Prokofjev: Romeo in Julija, baletna suita — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Turistična oddaja — 17.05 Glasba iz Talijanske brama — 18.10 Prvi večerni ples — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 22.15 Po svetu jazz.

NATEČAJ STANOVANJSKEGA SKLADA OBČINE SEVNICA

Upravni odbor stanovanjskega sklada občine Sevnica razpisuje na podlagi sklepa seje z dne 18. januarja 1963

III. NATEČAJ

za dodelitev posojila za dokončanje gradnje stanovanjskih hiš individualnim graditeljem na območju občine Sevnica.

I. Po tem natečaju daje sklad posojila le fizičnim osebam v delovnem razmerju in tistim, ki so s temi osebam izenačeni za individualno gradnjo, in to v skupnem znesku 10 milijonov dinarjev, vendar le na območju občine Sevnica.

Posamezni prosilec lahko prejmejo največ 1,5 milijona dinarjev posojila.

II. NATEČAJNI POGOJI

1. Prosilec mora imeti zgradbo dograjeno do IV. gradbene faze, kar se smatra kot lastna udeležba na natečaju. Najdaljši rok vrnitve posojila je lahko 20 let.

2. Najnižja obrestna mera znaša 1. odstotek.

3. Prosilec je dolžan položiti znesek v višini 1. odstotka od zaprosenega zneska posojila kot varščino. Varščino vplača do vložitve ponudbe na tekoči račun 606—14—687—01—7.

III. DOKUMENTACIJA

Prosilec mora predložiti naslednjo dokumentacijo:

1. prošnjo za posojilo z navedbo višine zaprosenega zneska in odplačilnih pogojev;

2. potrebno tehnično dokumentacijo (glavni projekt in gradbeno dovoljenje);

3. potrdilo nadzornega organa, da je stavba dovršena do IV. gradbene faze;

4. predračun stroškov po posameznih elementih del, po seznamu in predračunu gradbenega materiala, ki se bo nabavil, oziroma vrsti del, ki se bodo plačala s posojilom;

5. izjavo ponudnika o višini posojil, ki jih je za to gradnjo že prejel iz družbenih sredstev, oziroma izjavo, da posojila ni dobil;

6. listino o pravici uporabe stavbenega zemljišča (zemljiškoknjižni izpisek);

Razpis KPD Dob

KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI razpisuje naslednja delovna mesta uslužbenec in delavce:

A. Z VISOKO ALI VIŠJO SOLSKO IZOBRAZBO:

več pedagoških delavcev, socialnega delavca, zdravnika splošne prakse, psihologa, zobozdravnika, strojnega inženirja in konstruktorja.

B. S SREDNJO SOLSKO IZOBRAZBO:

več učiteljev, zdravstvenega pomočnika, konstruktorja, več tehničnih risarjev, več strojnih in lesnih tehnikov.

C. Z NIZJO STROKOVNO IZOBRAZBO, VISOKO KVALIFICIRANE ALI KVALIFICIRANE DELAVCE:

več bolničarjev, kuharja, več tehničnih risarjev, strojnika, več kurjačev za centralno kurjavo; mojstre: orodjarja, varilca, ličvarja, galvanizerja, strojnega ključničarja, mizarja, ličarja, vrtnarja, več šoferjev D kategorije in 2 električarja (za jakl in za šibki tok).

D. VEČJE STEVILO PAZNIKOV.

Splošni pogoji za sprejem v službi so enaki kot za uslužbence v javni upravi oziroma za uslužbence in delavce v republiških državnih organih in ustanovah.

POGOJI ZA SPREJEM:

1. državljanstvo FLRJ,

2. odslužena vojaščina,

3. ustreznost strokovna kvalifikacija za delovno mesto, za katero se kandidati potegujejo,

4. da kandidat ni bil sodno kaznovan,

5. da ni v kazenski preiskavi,

6. da je telesno in duševno zdrav,

7. da je moralno in politično neporočen,

8. kandidat za delovno mesto paznika ne sme biti starejši od 30 let, imeti mora dovršeno osemletko oziroma najmanj 6 razredov osnovne šole.

Za kandidate iz oddaljenih področij bodo stanovanja zagotovljena. Poleg osnovne plače je zagotovljen tudi posebni dodatek na posebnost dela v KPD. Podrobnejše informacije daje KPD Dob.

Prošnje, kolkovane s 50 din

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica. Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Miloš Jakopeč, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 9 — Poštni preal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje »DELO« v Ljubljani